

5000

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคม
พหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา: ชาวมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ อำเภอคุระบุรี
จังหวัดพังงา ในรายวิชา ส 32101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหินลาด จังหวัดพังงา

นางสาววรรณวิไล ใจเกลี้ยง

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ.2550

**The Effects of Teaching by Using the Historical Method on Learning
Achievement on the Topic of Sukhothai historical Development , in
SOC 32101 : Social Studies , Religion and Culture , of Mathayom
Suksa II Students at Banhinlad School in Phangnga Province**

Miss. Wanwilai Jaikliang

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction**

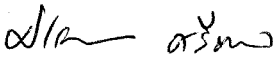
School of Educational Studies

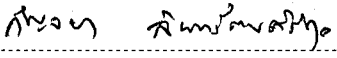
Sukhothai Thammathirat Open University

2007

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง
การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา : ชาวมอแกน
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา
ในรายวิชา ส 32101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหินลาด จังหวัดพังงา
ชื่อและนามสกุล นางสาววรรณวิไล ใจเกลี้ยง
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. กัญญา ลินทร์ตันศิริกุล)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
วันที่ ...10... เดือน ...กันยายน... พ.ศ. ...2551...

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา : ชาวมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ในรายวิชา ส 32101 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหินลาด จังหวัดพังงา

ผู้ศึกษา นางสาววรรณวิไล ใจเกลี้ยง **ปริญญา**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล **ปีการศึกษา** 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา : ชาวมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ในรายวิชา ส 32101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านหินลาด อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา เลือกโดยการสุ่มแบบกลุ่ม โดยการจับฉลาก จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

คำสำคัญ การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและให้กำลังใจและแนวคิดต่างๆที่มีคุณค่ายิ่งต่อการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ นายสุเทพ วิฑูรย์พิศาลศิลป์ นายวิกรม สัมฤทธิ์ นางอาทร จันทร์ปาน นางสาวนิศย์ อ้นเต้ง นางอัฐฐิยา สุวรรณน้อย และนางสาวกาญจนา ไกรแสง ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือและให้คำแนะนำที่ดียิ่งในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร โรงเรียน คณะครูและนักเรียน โรงเรียนบ้านหินลาด เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ครูคำรณ พรหมภัทร ครูวิรัช บัญญัติสมชัย และนายศักดิ์ชาย เอ่งฉ้วน ที่ให้การสนับสนุนในการทดลองเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งได้ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อวารินทร์ ใจเกลี้ยง คุณแม่โกศทรัพย์ ใจเกลี้ยง พี่และน้องๆ ของข้าพเจ้าทุกคน ผู้ดูแลประกายการศึกษาต่อและสนับสนุนงบประมาณและให้กำลังใจเสมอมา การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้หากมีความดีและเป็นประโยชน์แล้ว ขอมอบแด่บูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

วรรณวิไล ใจเกลี้ยง

พฤษภาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
หลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	8
วิธีการทางประวัติศาสตร์.....	15
พหุวัฒนธรรม.....	17
ชาวมอแกน.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปการวิจัย	51
อภิปรายผล.....	52
ข้อเสนอแนะ.....	55
บรรณานุกรม.....	57
ภาคผนวก.....	64
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	65
ข. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์.....	70
ค. ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	155
ประวัติผู้ศึกษา.....	166

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์.....	50

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 แผนที่อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา.....	92
ภาพที่ 2.1 แผนที่แสดงหมู่เกาะสุรินทร์.....	109
ภาพที่ 2.2 แผนที่แสดงการอพยพและการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาวมอแกน ในประเทศไทย.....	110
ภาพที่ 2.3 แผนที่แสดงการโยกย้ายถิ่นฐานในอดีตและการตั้งถิ่นฐานในปัจจุบัน ของชาวมอแกนบนหมู่เกาะสุรินทร์.....	110
ภาพที่ 2.4 การสร้างบ้านของชาวมอแกน.....	112
ภาพที่ 2.5 การสร้างบ้านด้านนอกในทะเลของชาวมอแกน.....	112
ภาพที่ 2.6 บ้านใหม่ที่ถูกสร้างขึ้นที่อ่าวบอนใหญ่ หมู่เกาะสุรินทร์.....	113
ภาพที่ 2.7 เรือที่ใช้ในการเดินทางแบบเร็วร้อนของชาวมอแกน.....	113
ภาพที่ 3.1 เครื่องมือในการประกอบอาชีพของชาวมอแกนบนเกาะสุรินทร์.....	128
ภาพที่ 3.2 ผู้ชายชาวมอแกน กระโดดลงทะเลเพื่อชมหอย.....	129
ภาพที่ 3.3 หอยเบี้ย ชาวมอแกนเก็บขายนักท่องเที่ยว.....	129
ภาพที่ 3.4 อุปกรณ์ที่สร้างขึ้นใหม่เพื่อใช้ในการดักปลา.....	130
ภาพที่ 3.5 การแปรรูปปลิงทะเลสดเป็นปลิงตากแห้ง.....	130
ภาพที่ 3.6 ผู้หญิงตัดใบเตยหนามมาทำหัตถกรรมประเภทต่างๆ.....	131
ภาพที่ 3.7 ผลิตภัณฑ์จากใบเตยของผู้หญิงชาวมอแกนวางจำหน่ายนักท่องเที่ยว.....	131
ภาพที่ 3.8 การเดินทางไปโรงเรียนสุรัสวดีบนเกาะสุรินทร์.....	132
ภาพที่ 3.9 นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติตอนเช้า.....	132
ภาพที่ 4.1 ผู้หญิงชาวมอแกนนิยมนุ่งโจรสรงไม่สวมเสื้อ.....	147
ภาพที่ 4.2 ผู้ชายชาวมอแกนนิยมนุ่งกางเกงจีนไม่สวมเสื้อ.....	147
ภาพที่ 4.3 เรือกำบังจำลอง.....	148
ภาพที่ 4.4 การสร้างเรือกำบังเป็นทั้งพาหนะและบ้านของมอแกน.....	148

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองนั้น การพัฒนาการศึกษาของประชาชนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่รัฐบาลได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาของประชากรในประเทศให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ซึ่งรัฐต้องจัดบริการอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันดังปรากฏในกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540

ในด้านการจัดการศึกษาได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 (1) ระบุถึง ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคมได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น กำหนดจุดมุ่งหมาย พัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อและมาตรา 27 วรรคสอง ให้สถานศึกษาจัดทำสาระรายปีรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความต้องการของผู้เรียน การจัดการศึกษามุ่งเน้นให้ความรู้ ความคิด ความสามารถ มีคุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญและให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ชุมชน ประเทศชาติและสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ 2544: 3)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่หล่อหลอมด้วยศาสตร์แขนงต่างๆ ได้แก่ ศาสนา จริยธรรมหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ เป็นวิชาที่ส่งเสริมการเป็นพลเมืองดีให้แก่ผู้เรียนให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เป็นคนที่สมบูรณ์และสมดุลทั้งร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา ฉะนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงไม่ใช่แค่เพียงการสอนสาระความรู้เท่านั้น หากต้องการให้ผู้เรียนนำความรู้ต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยผ่านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ตั้งแต่อดีต ปัจจุบันและอนาคตด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์อย่างเป็นระบบตลอดจนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้จากประสบการณ์การเรียนรู้ (อาทร จันทร์ปาน 2548:3)

การเรียนประวัติศาสตร์จะช่วยให้ผู้เรียนเป็นคนช่างสังเกต มีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล มีความเข้าใจเรื่องราวที่เกิดขึ้นและเกิดความผูกพันกับท้องถิ่นของตนและประเทศชาติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (อ้างในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2543) มีพระราชดำรัสว่า ประโยชน์อย่างหนึ่งของวิชาประวัติศาสตร์ คือ ช่วยให้ผู้ศึกษาได้รู้จักใช้ความรู้ ความคิด รู้จักการหาเหตุผลต่างๆ จากข้อมูลที่มีอยู่ เป็นการลับสมอง และทำให้ได้รับความรู้อันเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ในแง่นี้ประวัติศาสตร์มิได้ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่รวบรวมไว้แต่เพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับการศึกษาประเมินคุณค่าของข้อมูลในแง่มุมต่างๆ รวมถึงเป็นการคาดคะเนแนวโน้มในอนาคตอีกด้วย

การสอนประวัติศาสตร์ที่ผ่านมามีลักษณะเป็นการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมเพียงอย่างเดียว เป็นลักษณะการถ่ายทอดข้อมูลเป็นลักษณะประวัติศาสตร์สำเร็จรูป ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ หากครูมีอคติและลำเอียงในการถ่ายทอดประวัติศาสตร์ไม่สามารถสร้างความงอกงามทางด้านสติปัญญา และอาจเป็นผู้ทำลายผู้เรียนและประเทศชาติ ดังนั้นครูผู้สอนประวัติศาสตร์ยุคใหม่ คือ การสร้างอดีตอันยิ่งใหญ่และทรงภูมิขึ้นมาใหม่ นักประวัติศาสตร์ไม่เป็นเพียงผู้เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับเท่านั้น แต่ต้องวิเคราะห์โครงสร้างและแปลความหมายในอดีตด้วย ซึ่งครูผู้สอนต้องฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์และแปลความหมายของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ยังเน้นบทบาทของปวงชนในฐานะผู้สร้างประวัติศาสตร์ทางวัตถุและวัฒนธรรมทางจิตใจตลอดจนเป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์และพัฒนาความก้าวหน้าของอารยธรรม (สุตริภักดิ์ แก้วระงับ 2548 : 2)

จากการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาประสบปัญหามากเนื่องจากเนื้อหาสาระประวัติศาสตร์ที่เรียนส่วนใหญ่เป็นการเรียนประวัติศาสตร์ที่ไกลตัวนักเรียน ซึ่ง

นักเรียนไม่สามารถสัมผัสประวัติศาสตร์ได้โดยตรง เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยการอ่าน การจำ การท่อง ผู้เรียนไม่ได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์หลักฐานและเหตุผล เพราะเป็นเรื่องที่นักเรียนไม่สามารถสืบหาข้อมูลมาสนับสนุนสิ่งเหล่านั้นที่กล่าวมา เชื่อถือได้หรือไม่ เพราะนักเรียนไม่สามารถค้นหาหลักฐาน จึงทำให้นักเรียนไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญและรู้สึกว่ามันจำเป็นต้องให้ความสนใจ ไม่เกิดความผูกพัน สื่อต่างๆก็น้อย จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องสร้างความตระหนักให้แก่ผู้เรียนเกิดความภูมิใจในท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ โดยอาศัยการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น แหล่งค้นคว้าจากห้องสมุด และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

การศึกษาเรื่องราวประวัติศาสตร์ชาวมอแกนทำให้เนื้อหาขยายกว้างมากกว่าเดิม ประวัติศาสตร์ไม่ใช่เหตุการณ์เฉพาะเวลาใดเวลาหนึ่ง แต่คือประสบการณ์สืบเนื่องของสังคมโดยมีคนเป็นสำคัญของการเคลื่อนไหว การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นต้องอาศัยศาสตร์หลายๆศาสตร์ในการศึกษาเป็นการเชิงสหวิทยาการ บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์และแบบแผน (สุศรี แก้วระงับ 2548 : 3)

การศึกษาเรื่องราวประวัติศาสตร์ชาวมอแกนบนอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์สืบเนื่องจาก โลกเราทุกวันนี้มีประชากรที่มีพหุวัฒนธรรมและพหุเชื้อชาติ มีความเหมือนและความต่างทางวัฒนธรรม มีวิถีชีวิตที่คล้ายกันทั่วโลก มีชาตินิยมทางวัฒนธรรม ไม่ว่าจะอยู่ในประเทศใดก็ตาม เรามีฐานะเดียวกันคือ พลเมืองโลก ผู้อยู่ร่วมโลกใบเดียวกันต้องเผชิญชะตากรรมและปัญหาที่เราสร้างขึ้นร่วมกัน สังคมสมัยใหม่ในปัจจุบันมักประกอบไปด้วยสมาชิกที่มีเชื้อชาติต่างๆทำให้เกิดเป็นวัฒนธรรมย่อยเชิงเชื้อชาติหรือกลุ่มชนกลุ่มน้อยหลายกลุ่ม มีวัฒนธรรมที่ต่างไปจากวัฒนธรรมทั่วไปของสังคม (สุนทิพย์ บุญสมบัติ 2537 :73-88)

ในสังคมไทยมีชนกลุ่มน้อยมากมาย เช่น ชาวเขาเผ่าต่างๆ ชาวไทยมุสลิม คนไทยเชื้อสายจีน ญวน เขมร มอญ พม่า ลาว ชาวไท กลุ่มชาวเล คนกลุ่มนี้มักมีภาษา ค่านิยม ความคิด ความเชื่อทางศาสนา ประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ ต่างไปจากคนไทยทั่วไปที่นับถือพุทธศาสนา (สุนทิพย์ บุญสมบัติ 2532 :37-39)

กลุ่มชาวเลในประเทศไทย แบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มอูรักลาโว้ย กลุ่มมอแกลน และกลุ่มมอแกน ซึ่งกลุ่มมอแกน ซึ่งอาศัยอยู่ริมฝั่งทะเลและตามเกาะแก่งต่างๆตามชายฝั่งในมหาสมุทรอินเดีย อ่าวภูเก็ต ทะเลอันดามันทางภาคใต้ของไทย ถือว่าเป็นชนกลุ่มน้อยของประเทศที่มีชีวิตความเป็นอยู่ต่างไปจากคนส่วนใหญ่ รัฐบาลให้ความสำคัญกับชนกลุ่มน้อยนี้เสมอมากระดับความเป็นอยู่ให้ใกล้เคียงกับคนส่วนใหญ่ของประเทศ เช่นเดียวกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาภาคบังคับสำหรับชาวมอแกน ที่มีทะเบียนราษฎรถูกต้องตามกฎหมาย ปัจจุบันนี้รัฐบาล มีนโยบายในการผลักดันให้ชาวเลและชนเผ่าต่างๆมีบัตร

ประจำตัวประชาชน เพื่อการจัดสรรสวัสดิการต่างๆให้ได้อย่างทั่วถึง ได้จัดการศึกษาอย่างกว้างขวางและหลากหลายครอบคลุมกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆเพื่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกันในสังคม ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับคนส่วนใหญ่ในสังคมได้อย่างสงบสุข

การศึกษาเรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมกรณีศึกษาชาวมอแกนอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา ไม่ได้มีการเรียนการสอนอย่างแพร่หลายเท่าที่ควร อาจเป็นประเด็นหนึ่งที่ทำให้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นขาดความต่อเนื่องไม่เห็นความเป็นพลวัตทางประวัติศาสตร์ จะเห็นได้ว่าพังงามีความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมมาก เพราะมีประชาชนเข้ามาประกอบอาชีพมาก เป็นแหล่งสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ การศึกษาเรื่องราวประวัติศาสตร์ชาวมอแกนเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันของประชากร โดยการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ชาวมอแกนและการใช้แหล่งการเรียนรู้จากสถานที่จริงชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและความต่อเนื่องของประวัติศาสตร์ชาวมอแกนเพื่อสร้างความรักความสามัคคี อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองให้เกิดขึ้นแก่เยาวชน

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเฉพาะสาระประวัติศาสตร์พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการสอนที่เน้นความจำ ขาดการคิดวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนขาดทักษะในด้านการคิด เมื่อประสบปัญหาผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง และขาดทักษะการแก้ปัญหา ดังนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ต้องส่งเสริมทักษะทางด้านการคิดให้ผู้เรียน โดยเฉพาะสาระประวัติศาสตร์ต้องมีการคิดวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และการเปรียบเทียบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่างๆ เช่น ในการเรียนประวัติศาสตร์ชาวมอแกนบนอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ได้มีการวิเคราะห์ถึงพัฒนาการประวัติความเป็นมา การเคลื่อนย้าย การตั้งถิ่นฐาน สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน โดยให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์เรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตอย่างเป็นระบบจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นการศึกษาข้อมูลหลักฐานทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญต่างๆได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรว่าผู้เรียนต้องมีทักษะและกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และให้ทุกกลุ่มสาระประเมินการคิดวิเคราะห์ เขียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดเป็นสำคัญ และมาตรฐานการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านมาตรฐานผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 ที่กำหนดไว้ว่าผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิด สังเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

ผู้วิจัยทำการศึกษากลุ่มมอแกน เพราะเป็นกลุ่มที่รักษาความเป็นเอกลักษณ์ของตนไว้มากที่สุดกว่ากลุ่มอื่นๆ สาเหตุเพราะความเจริญทางเทคโนโลยี สมัยใหม่ในเมืองใหญ่ ทำให้ผู้คนเบียดเบียนต่อปัญหาต่างๆ เช่น มลภาวะเป็นพิษ น้ำเน่าเสีย เกิดการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ ทำให้ผู้คนไปแสวงหาสถานที่พักผ่อนตามแหล่งต่างๆ ทะเล เป็นทางเลือกหนึ่ง การท่องเที่ยวตามเกาะแก่ง ทางชายฝั่งทะเลภาคตะวันตกของภาคใต้ ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของชาวเล นักท่องเที่ยวได้นำเอาสิ่งที่มีอรรถมาเยาวชน เครื่องดื่มต่างๆ ขึ้นไปบนเกาะ การเปิดร้านค้าต่างๆ การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้วิถีการดำรงชีวิตของชาวเลซึ่งเป็นกลุ่มชนพื้นเมืองเดิมบนเกาะเปลี่ยนไป ดังนั้น ด้วยความสำคัญเหล่านี้จึงทำให้ผู้วิจัย ทำการวิจัยเรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา: ชาวมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหินลาด เขตพื้นที่การศึกษาพังงา ว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นอย่างไร เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ เรียนรู้ความแตกต่างของวัฒนธรรมและการดำรงชีวิต ให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน อยู่ร่วมกันได้ในสังคมปัจจุบัน ป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งของวัฒนธรรมของไทยสูญหายไปตามกาลเวลา และต้องการที่จะพัฒนาการสอนประวัติศาสตร์ให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะเบื้องต้นทางประวัติศาสตร์ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนกลุ่มสาระต่างๆต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน เรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ในรายวิชา ส 32101 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

3. สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากรที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหินลาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา

4.2 เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองสอน เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ของกลุ่มชาวมอแกน ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์พื้นเมืองของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ประกอบด้วยเนื้อหา 4 เรื่อง ดังต่อไปนี้

4.2.1 ประวัติความเป็นมาของชาวมอแกน

4.2.2 การเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐาน

4.2.3 สภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิต

4.2.4 วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

4.3 ตัวแปรที่ใช้ในการทดลอง

4.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีสอน โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์

4.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ใช้ระยะเวลา ในการทดลอง จำนวน 8 ชั่วโมง (เป็นเวลา 3 สัปดาห์)

5. นิยามศัพท์

5.1 วิธีสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ หมายถึง กระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริง ประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

5.1.1 ขั้นกำหนดปัญหาหรือข้อสมมติฐาน

5.1.2 ขั้นแสวงหาความรู้โดยการรวบรวมข้อมูลหลักฐาน

5.1.3 ขั้นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูล

5.1.4 ขั้นตีความและสังเคราะห์

5.1.5 ขั้นนำเสนอข้อมูล

5.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการวัดความรู้ความสามารถของนักเรียนในการเรียน เรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม : กรณีศึกษา ชาวมอแกนที่เกาะสุรินทร์ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 เป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
- 6.2 เป็นแนวทางสำหรับในการปรับปรุงกิจกรรม การเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทั้ง 5 สาระ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา : ชาวมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ในรายวิชา ส 32101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหินลาด ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
2. วิธีการทางประวัติศาสตร์
3. พหุวัฒนธรรม
4. ชาวมอแกน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 วิธีการทางประวัติศาสตร์
 - 5.2 พหุวัฒนธรรม

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้พัฒนาให้เป็นที่ไปตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรต้องไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมแห่งความเป็นไทยในการ ดำรงชีวิตเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน แก้ไข สภาพปัญหาชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น นำแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียน การสอนได้อย่างหลากหลาย

ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ว่าด้วย การอยู่ร่วมกันในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นจึงมุ่งสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ ในสาขาวิชาทาง

สังคมศาสตร์ในลักษณะการบูรณาการมีทักษะกระบวนการต่างๆ การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข โดยมีจุดเน้นในการสร้างคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

1. ยึดมั่นในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนเองนับถือ สามารถนำหลักธรรมคำสอนไปใช้ในการปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอรวมทั้งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม
2. ยึดมั่นศรัทธาและธำรงไว้ซึ่งการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตามกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย รวมทั้งถ่ายทอดสิ่งที่ดีงามไว้เป็นมรดกของชาติ เพื่อสันติสุขของสังคมไทยและสังคมโลก
3. มีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและสามารถนำหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ภาควิชาใจในความเป็นไทย ทั้งอดีตและปัจจุบัน สามารถนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์ เหตุการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบและนำไปสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้
5. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เป็นผู้สร้างวัฒนธรรมมีจิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วยสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่มีรายละเอียดดังนี้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตในสังคม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

ในสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตในสังคม เป็นสาระที่ผู้วิจัยใช้ในการทดลองจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น มีการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนให้มีความเข้าใจการอยู่ร่วมในสังคมพหุวัฒนธรรมของกลุ่มชนชาติพันธุ์พื้นเมือง ทางฝั่งตอนใต้ของไทย ประวัติความเป็นมาของกลุ่มชน ที่ตั้งชุมชน วิถีชีวิต วัฒนธรรมต่างๆ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบและนำไปสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ จึงได้

เสนอรายละเอียดของสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น โดยละเอียด ดังนี้
(กระทรวงศึกษาธิการ 2544:15-25)

สาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.1-3
สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมือง วัฒนธรรม และการ ดำรงชีวิตใน สังคม	มาตรฐาน ส 2.1 ปฏิบัติตนตามหน้าที่ ของการเป็นพลเมืองดี ตามกฎหมาย ประเพณีและ วัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ในสังคมไทยและ สังคมโลกอย่างสันติ สุข มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมือง การปกครองในสังคม ปัจจุบัน ชีวทัศน์ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองในระบบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข	1. ตระหนักถึงคุณค่าในความเป็นพลเมืองดีตามวิถีชีวิต ประชาธิปไตยของตนเองและบุคคลอื่นที่มีศักยภาพใน การทำประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติ 2. ตระหนักถึงสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพและ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของสังคมและประเทศ เข้าใจ ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชน เพื่อคุ้มครองปกป้อง ตนเองและคนอื่นให้ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข ตลอดจนปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ 3. เข้าใจระบบสถาบันทางสังคม เห็นคุณค่า ในภูมิ ปัญญาและวัฒนธรรมไทย ปฏิบัติตนเพื่อรักษา วัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและของชาติ รวมทั้งเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของ วัฒนธรรมในภาคต่างๆของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน 4. เข้าใจวิถีชีวิต เห็นคุณค่า ภูมิปัญญาชนพื้นเมืองชาว มอ เกน อนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น สืบทอดต่อไป เพื่อความเข้าใจอันดี เกิดความสามัคคีในท้องถิ่น 1. เข้าใจระบบการเมืองการปกครองแบบต่างๆที่ใช้ใน ปัจจุบันและวิเคราะห์โครงสร้างระบบการเมืองการ ปกครองของไทย เพื่อให้เกิดความตระหนักถึง ความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ ประชาชนทุกคนที่ส่วนร่วม ในการประสานประโยชน์ ตามหลักการและวิถีประชาธิปไตยบนพื้นฐาน คุณธรรม จริยธรรมที่จะทำให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการ เรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.1-3
สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมือง วัฒนธรรม และการ ดำรงชีวิตใน สังคม	มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมือง การปกครองในสังคม ปัจจุบัน ยึดมั่นศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการ ปกครองในระบบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข	2. เข้าใจความเป็นมา หลักการ เจตนารมณ์ โครงสร้าง และสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน รวมทั้ง ผลของการนำรัฐธรรมนูญมาใช้ในการดำเนินชีวิตของ ประชาชน และตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องปฏิบัติ ตนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

การเลือกเนื้อหาตามสาระหน้าที่ พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตในสังคม ได้
พิจารณาแนวคิดสำคัญในการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้และมีคุณลักษณะดังนี้

1. ความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในสังคมไทยและสังคมโลก โดยให้ผู้เรียนมี
ความเข้าใจในหลักการและคุณลักษณะของสมาชิกที่ดี ในวิถีประชาธิปไตยทั้งในระดับตนเอง
ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติและสังคมโลก มีส่วนร่วมและปฏิบัติตามกระบวนการ
ประชาธิปไตย การส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติตามเป็นพลเมืองดีตามสถานภาพบทบาท สิทธิเสรีภาพ
ในฐานะพลเมืองดี นำหลักคุณธรรมจริยธรรมการเป็นพลเมืองดีมาเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติ

2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ กติกาของสังคม ทั้งในระดับครอบครัว ห้องเรียน
ชุมชน สังคม ประเทศชาติและสังคมโลก มีส่วนร่วมในการคุ้มครอง ปกป้องตนเองและผู้อื่นตาม
หลักสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยและสังคมโลก

3. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสถาบันทางสังคม ตามสถานภาพ บทบาท อย่าง
ถูกต้องตามบรรทัดฐาน วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ที่สำคัญของชาติ มีค่านิยมที่ดีงาม ร่วมมือกัน
อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย และมีวิจารณญาณ ในการเลือกรับวัฒนธรรมและภูมิ
ปัญญานานาชาติอย่างเหมาะสม

4. การสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง การบริหารงานตามกระบวนการ
ประชาธิปไตย ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกลุ่มสังคม การใช้อำนาจอธิปไตยในการปกครอง
ประเทศ ความสัมพันธ์ของการใช้อำนาจอธิปไตยในระดับต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศ

และระหว่างประเทศ ความแตกต่างของระบอบการเมืองการปกครองรูปแบบต่างๆ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองการปกครองตามกระบวนการประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กรมวิชาการ 2546:75)

มีการกำหนดขอบข่ายการเรียนรู้ที่มีแนวความคิดรวบยอดเกี่ยวข้องกับศาสตร์ต่างๆหลายศาสตร์ คือ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา รัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ โดยศึกษาระบบความสัมพันธ์ของมนุษย์ ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม มีวัฒนธรรมมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นกลุ่ม ศึกษาสถาบันทางสังคม การจัดระเบียบทางสังคม มุ่งให้เกิดความเข้าใจต่อระบบการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะบทบาท และหน้าที่ในฐานะพลเมืองของประเทศในระบอบประชาธิปไตย ศึกษาการจัดระบบการบริหารราชการแผ่นดินของไทย และหลักกฎหมายที่สำคัญ จึงต้องให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง แสวงหาความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชุมชน สังคม ที่มีวัฒนธรรมคล้ายคลึงและแตกต่างกัน มีการขัดเกลาทางสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อมในฐานะเป็นสมาชิกที่อยู่ร่วมกัน อันมีบรรทัดฐานทางสังคมมีระบบค่านิยม ความเชื่อ ประเพณีทางสังคม สถาบันต่างๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางสังคม รวมทั้งสามารถวิเคราะห์สภาพสังคม วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ระหว่างสังคมไทยกับสังคมอื่นในโลก เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย มีส่วนร่วมต่อสังคมอย่างมีเหตุผล (กรมวิชาการ 2546:3)

ตามแนวความคิดตรงกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาสภากลทรรศน์ศึกษา ที่มุ่งเตรียมเยาวชนของสังคมให้เป็นพลเมืองดีของสังคมโลก นอกเหนือจากการเป็นพลเมืองดีของประเทศที่ตนอาศัยอยู่ โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับพลเมืองของโลกที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคอื่นๆ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะและเจตคติที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในโลกนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท่ามกลางภาวะการณ์ของโลกที่มีความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม เผ่าพันธุ์ รวมทั้งข้อจำกัดทางทรัพยากร โดยมุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความจำเป็นของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของมวลมนุษยชาติ (สิริวรรณ ศรีพหล 2537:4-60)

การมีเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม ต่างกัน มีความเป็นพหุวัฒนธรรมและพหุเชื้อชาติ อาจนำมาซึ่งความขัดแย้ง ในฐานะเป็นพลเมืองโลก ต้องเผชิญชะตากรรมและปัญหาที่สร้างขึ้นร่วมกันจึงต้องเตรียมพลเมืองให้สอดคล้องกันกับปรากฏการณ์ดังกล่าว ด้วยการให้ความรู้ความเข้าใจ และสร้างความสำนึกในเรื่องของความหลากหลายทางวัฒนธรรมแนวความคิดและการประพฤติปฏิบัติตนต่อคนต่างเชื้อชาติต่างวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการติดต่อเชื่อมโยงในวัฒนธรรม พัฒนาเจตคติและพฤติกรรม สะท้อนความเคารพในความหลากหลายทางวัฒนธรรม

การเห็นคุณค่าของความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพื่อให้อยู่ด้วยกันได้อย่างปกติสุข (สุนนทิพย์ บุญสมบัติ 2537:72-90 อ้างใน ไมเคิลลิส (Michaelis,1992:200))

ในสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์เป็นสาระที่มีความเกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยใช้ในการทดลองจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในประวัติความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์ การเคลื่อนย้าย การตั้งถิ่นฐาน การอพยพย้ายถิ่นรวมทั้งสภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การสืบทอดวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบและนำไปสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ จึงได้เสนอรายละเอียดของสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น โดยละเอียด ดังนี้
(กระทรวงศึกษาธิการ 2544:39-55)

สาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.1-3
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและ ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์บนพื้นฐาน ของความเป็นเหตุเป็นผล มาวิเคราะห์เหตุการณ์ ต่างๆอย่างเป็นระบบ	1. เข้าใจความหมาย ความสำคัญของการนับเวลา การแบ่งช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์และเทียบศักราช ในระบบต่างๆเพื่อความเข้าใจเหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง 2. ศึกษารวบรวมข้อมูลและจัดระบบข้อมูลอย่างเป็น ระบบด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อใช้ใน การศึกษา อภิปรายประวัติความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์ พื้นเมืองชาวมอแกน และของภูมิภาคของโลก 3. เข้าใจวิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อนำมาใช้ศึกษา หาข้อสรุปและนำเสนอเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ไทยและสากลอย่างมีวิจารณญาณและมีความเป็น กลาง เปรียบเทียบให้เห็นการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ของกลุ่มชาวมอแกน ในประเทศไทย กับประเทศซีก โลกตะวันออกและตะวันตก

สาระการ เรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.1-3
	<p>มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของ มนุษยชาติจากอดีตจนถึง ปัจจุบัน ในแง่ ความสัมพันธ์และการ เปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p> <p>มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของ ชาติไทยวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย มีความ ภาคภูมิใจและธำรงความ เป็นไทย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อดีและข้อจำกัดของปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการในการตั้งถิ่นฐานและการดำรงชีวิตของชาวมอแกนและประชากรในภูมิภาคต่างๆของโลก 2. เข้าใจพัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกที่มีผลต่อประเทศไทยในด้านเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สังคมศิลปวัฒนธรรม เทคโนโลยีและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 3. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์ อารยธรรมในแหล่งต่างๆทั้งในซีกโลกตะวันออกและตะวันตกเพื่อเข้าใจภูมิปัญญาของมนุษย์ในอดีตอันจะเป็นแนวทางการพัฒนาผลงานที่มีคุณค่าในอนาคต <ol style="list-style-type: none"> 1. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม ศิลปวัฒนธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชนชาวมอแกนในอดีตจนถึงปัจจุบันและเกิดความภูมิใจในความเป็นไทย 2. คัดวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานและผลกระทบจากภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาของชาวมอแกนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน 3. วิเคราะห์และเปรียบเทียบผลงานของบุคคลสำคัญทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีผลกระทบต่อเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ชาติไทยเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี นำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

2. วิธีการทางประวัติศาสตร์

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ กล่าวถึงหลักการเบื้องต้นของการศึกษาประวัติศาสตร์ไว้ว่า ไม่ว่าจะศึกษา ในฐานะนักเรียนประวัติศาสตร์ หรือในฐานะนักประวัติศาสตร์ก็ตาม การตั้งคำถามเป็น หลักเกณฑ์เบื้องต้นที่สำคัญยิ่ง ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันการศึกษาประวัติศาสตร์หาได้เป็นการศึกษา เพียงเพื่อให้รู้ถึงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลังไม่ และก็มีได้เป็นการศึกษาเพื่อที่จะท่องจำ วัน เดือน ปี พ.ศ.(หรือ ค.ศ.) เท่านั้น การศึกษาประวัติศาสตร์จะมีความหมายขึ้นมาได้ด้วยการตั้ง คำถาม การตั้งคำถามเป็นหลักการเบื้องต้นที่สำคัญ สำหรับวิชาประวัติศาสตร์ แต่การตั้งคำถามนี้ หาได้ตั้งขึ้นมาอย่างเลื่อนลอยไร้หลักการไม่ การที่เราจะต้องตั้งคำถามได้เป็นอย่างดีนั้น จะต้อง ประกอบด้วยหลักฐานข้อมูลและท้ายที่สุดก็คือการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นหัวข้อของการศึกษา ประวัติศาสตร์ที่ต้องพิจารณาต่อไป (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ 2543:32-34)

ในการสอนประวัติศาสตร์นั้นมีทฤษฎีที่ใช้เป็นแม่บท คือ การสอนประวัติศาสตร์โดย วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) ซึ่งนักประวัติศาสตร์ใช้ในการค้นหาคำตอบโดย กำหนดเป็นขั้นตอนดังนี้ (เฉลิม นิตีเขตต์ปริชา (มลิลา) 2545:117-118)

1. ขั้นตอนกำหนดปัญหาหรือข้อสมมติฐาน (setting up problem or hypothesis)

จุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ในขั้นนี้ อยู่ที่การใช้การสังเกต (observation) ของผู้เรียนและผู้สอน ร่วมกัน เพื่อค้นให้พบ ข้อคิดเกี่ยวกับเรื่องราวเหตุการณ์หรือพฤติกรรมของบุคคลในประวัติศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ในเนื้อหาของบทเรียนทางที่ผู้สอนควรจะดำเนินการวางแผนและเตรียมการ ล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะช่วยให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน ได้เกิดข้อคิดในขณะที่เรียนซึ่งจะ นำไปสู่การกำหนดเป็นปัญหา หลังจากนั้นก็ถึงขั้นดำเนินการศึกษาขอบเขตและแนวทางของ ปัญหา เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงโดยละเอียด ซึ่งถ้าผู้เรียนและผู้สอนกระทำด้วยความรอบคอบและ ระมัดระวัง ผลจะออกมาในรูปคำถามที่เกี่ยวกับปัญหาเป็นจำนวนมาก และถ้าเป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีประสบการณ์มาแล้วก็จะดำเนินการให้ผู้เรียนเดาคำตอบหรือกำหนดแนวทางที่ คาดหวังเป็นไปได้ เกี่ยวกับคำตอบของปัญหาในรูปของการกำหนดสมมติฐาน (hypothesis) ได้ ด้วย

2. ขั้นแสวงหาความรู้โดยการรวมหลักฐาน (data collection) ในขั้นนี้ผู้สอนจะต้องให้ คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการค้นคว้า และบอกแหล่งที่ผู้เรียนจะสามารถแสวงหา และรวบรวม หลักฐานได้ อาจกำหนดให้ในรูปของการบอกบรรณานุกรม หรือหนังสืออ้างอิง และถ้าเป็นไปได้ ครูผู้สอนอาจจัดเตรียมหลักฐานหรือเอกสาร เพื่อประกอบการเรียนและค้นคว้า โดยรวบรวมไว้ใน ห้องสมุดหรือมุมหนังสือภายในห้องเรียน ก็จะเกิดความสะดวก และเป็นการสนองตอบความ

อยากรู้ของผู้เรียนให้สามารถดำเนินการรวบรวมและคัดเลือกเอกสารหลักฐานแบ่งออกเป็นหลักฐาน 2 ประเภท คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งชาติ 2543:129)

2.1 หลักฐานขั้นต้น เป็นหลักฐานที่เขียนหรือพูดโดยผู้ประสบเหตุการณ์โดยตรงเป็นบุคคลที่ร่วมสมัยกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หลักฐานขั้นต้นนี้ได้แก่ หลักฐานใดๆก็ตามที่อาจนำไปสู่ร่องรอยในอดีต และถ้าหากสิ่งนั้นอยู่ในสภาพคงเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง ก็จัดอยู่ในประเภทหลักฐานขั้นต้นได้ทั้งสิ้น เช่น บันทึกประจำวัน จดหมายหลักฐานทางราชการ ข่าว ภาพยนตร์ แสตมป์ เหรียญกษาปณ์ ศิลปิน พงศาวดาร คำบอกเล่าต่อกันมา นิทานปรัมปรา ประวัติส่วนบุคคล ปฏิทิน ฯลฯ สำหรับงานเขียนที่จัดอยู่ในประเภทหลักฐานขั้นต้นไม่จำเป็นต้องเป็นฉบับดั้งเดิมฉบับเดียวเท่านั้น อาจมีการตีพิมพ์ขึ้นใหม่ก็ได้ แต่การพิมพ์ขึ้นใหม่นี้ต้องคงรูปแบบอยู่อย่างเคร่งครัด จึงจะจัดว่าอยู่ในประเภทหลักฐานขั้นต้น

2.2 หลักฐานชั้นรอง เป็นเอกสารที่บันทึกเหตุการณ์โดยบุคคลที่มีได้อยู่ในเหตุการณ์ แต่เขียนขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้าจากหลักฐานขั้นต้นเอามาเรียบเรียงใหม่หรือเป็นหลักฐานขั้นต้นที่มีการตีความ

3. **ขั้นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูล (data analysis evaluation)** ในขั้นนี้ผู้สอนจะต้องให้คำแนะนำและสาธิตวิธีการวิเคราะห์และการประเมินคุณค่าข้อมูล โดยอาศัยหลักการสำคัญ แยกเป็น 2 ขั้นคือ

3.1 การประเมินคุณค่าภายนอก (external criticism) ได้แก่ การพิจารณาเปรียบเทียบกับหลักฐานอื่นที่กล่าวถึงข้อเท็จจริงเดียวกัน ทั้งนี้ก็เพื่อการตรวจหาข้อบกพร่องผิดพลาดของหลักฐานที่ไม่ใช่หลักฐานขั้นต้น การค้นคว้าพิจารณาเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้เรียนว่ามี credit แค่ไหน การสำรวจคุณค่าจากข้อเสนอ ใน book reviews การพิจารณาเฉพาะส่วนที่เป็นบทคัดย่อ บทนำ บทสรุป และสารบัญเรื่องจะช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้วิเคราะห์สามารถเข้าใจเนื้อหาทั้งหมดอย่างคร่าวๆได้

3.2 การประเมินคุณค่าภายใน (internal criticism) หมายถึง การที่ผู้วิเคราะห์พยายามใช้ความเฉลียวฉลาด และความรอบรู้ค้นหาความมีเหตุผล (rationality) ความคงเส้นคงวา (consistency) ความเป็นจริง (reality) และที่สำคัญคือ สิ่งที่เป็นวัตถุประสงค์ของหลักฐาน ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในลักษณะที่ใกล้เคียง ถูกต้อง และตรงตามความเป็นจริงมากที่สุดในการดำเนินการสังเคราะห์

4. **ขั้นตีความและสังเคราะห์ (data interpretation and synthesis)** ในขั้นนี้เป็นขั้นที่นำหลักฐานที่ผ่านการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าแล้ว มาตีความและสังเคราะห์เพื่อให้เกิดความเข้าใจข้อเท็จจริงในรูปของแนวคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ (concepts) เป็นเรื่องๆซึ่งจะกระทำได้

โดยการนำหลักฐานหรือข้อเท็จจริงมาพิจารณา อธิบายวิพากษ์ วิจักษ์และแสดงความคิดเห็น ประกอบ แล้วจึงดำเนินการสรุปผสมผสานและสังเคราะห์เข้าด้วยกันกลายเป็น concepts ของการเรียนรู้

5. ขั้นนำเสนอข้อมูล (presentation) ขั้นนี้เป็นขั้นการนำเสนอความรู้ และแนวความคิด ที่ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้วต่อผู้อื่น อาจกระทำได้โดยการบรรยาย การอภิปราย การสัมมนา การเขียนบทความ การทำรายงาน (working paper) และอื่นๆ ซึ่งความสำคัญอยู่ที่ผู้นำเสนอจะต้องใช้ความสามารถในการร่างโครงเรื่อง และแนวทางการเขียนอย่างรัดกุม เพื่อให้ น่าสนใจ มีคุณค่า มีความต่อเนื่อง และเร้าใจผู้อ่านหรือผู้ฟังให้ติดตามการนำเสนอ ซึ่งเป็นการ เรียนรู้อย่างสมบูรณ์ขั้นสุดท้ายครบตามกระบวนการ (เฉลิม มลิตา 2545:118-119)

วิธีการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์สามารถนำไปใช้ได้กับการสอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในทุกระดับ แต่อย่างไรก็ตามวิธีการนี้ขึ้นอยู่กับ ความพร้อมของนักเรียนแต่ละคนไม่เหมือนกัน ทักษะในวิธีการนี้จะพัฒนาไปอย่างช้าๆ ตาม ความสามารถความสนใจและระดับวุฒิภาวะของผู้เรียน วิธีนี้จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนา ความสามารถในการคิดแบบสร้างสรรค์และวิเคราะห์ วิจักษ์ มีทักษะการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม โดยการใช้ประโยชน์จากการศึกษาที่มีเหตุผล วิเคราะห์เรื่องราวต่างๆเพื่อนำไปใช้ในการดำเนิน ชีวิตประจำวันได้

3. พหุวัฒนธรรม

เมื่อเราเข้าสู่โลกในศตวรรษที่ 21 มีประชากรมากมายหลายพันล้านคนในหลายร้อย ประเทศ มีความเป็นพหุ (มาก/หลาย) วัฒนธรรมและความเป็นพหุ(มาก/หลาย)เชื้อชาติ ปรากฏอยู่ ทั่วไปในโลกอย่างภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกแต่ละประเทศอาจมีความเป็นพหุวัฒนธรรมและพหุเชื้อ ชาติที่แตกต่างกันไป เช่นประเทศอินเดีย มีประชากรมากเป็นอันดับสองรองจากประเทศจีน แต่ ประชากรส่วนใหญ่ก็ยังยากจนและขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เนื่องจากการมีเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรมต่างกันอย่างมากมาย ผิดกับประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศร่ำรวยที่สุดในภูมิภาค เอเชียแปซิฟิก มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีความเป็นชาตินิยมสูง ก็ยังตระหนักถึง ความสำคัญของความเป็นพหุวัฒนธรรมและพหุเชื้อชาติในสังคมโลกในยุคโลกาวิวัต

วัฒนธรรมมิใช่พฤติกรรมที่เราสังเกตเห็นได้ แต่เป็นระบบความเชื่อและค่านิยมทาง สังคมทางสังคม วัฒนธรรมคือ กฎระเบียบหรือมาตรฐานที่คนในสังคมยอมรับ วัฒนธรรมคือวิถี ชีวิตของคนในสังคมเป็นวิธีการดำเนินชีวิตของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง มีการเปลี่ยนแปลงและการ

สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง จากการศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมของเผ่าพันธุ์หรือของชนชาติต่างๆ ทั่วโลกนักมานุษยวิทยาได้สรุปลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของวัฒนธรรมไว้ ดังนี้

1. วัฒนธรรมเป็นศูนย์รวมของความคิด โลกทัศน์และค่านิยมทางสังคม และเป็นตัวกำหนดมาตรฐานของพฤติกรรม คนในวัฒนธรรมเดียวกันจะสามารถคาดคะเนพฤติกรรมของผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆ ได้
2. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้จากการที่ตนเองเติบโตมาในวัฒนธรรมของตน เปรียบเสมือนมรดกทางสังคมที่คนรุ่นหนึ่งถ่ายทอดให้กับคนอีกรุ่นหนึ่ง
3. วัฒนธรรมมีพื้นฐานมาจากการใช้สัญลักษณ์ พฤติกรรมของมนุษย์มีต้นกำเนิดมาจากการใช้สัญลักษณ์ ชีวิตประจำวันของมนุษย์การใช้ภาษา เป็นต้น
4. วัฒนธรรมมีหน้าที่ในการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ เช่นสอนให้มนุษย์รู้จักการหาอาหาร วางแผนการดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบแบบแผน เพื่อให้สังคมทำงานได้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้มนุษย์ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ เป็นพื้นฐานของพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยี
5. เป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การประดิษฐ์คิดค้นเพื่อปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น การแพร่กระจายของวัฒนธรรมเข้าสู่สังคมอื่น การถอยหลังเข้าคลองเป็นการถดถอยวัฒนธรรมของตนเมื่อมีการนำกลับมาใช้ใหม่ก็สามารถใช้ได้เช่น เมื่อมีการใช้ผ้าใยสังเคราะห์ คนไทยก็เกือบลืมผ้าไหม นึกขึ้นได้ก็หันมาส่งเสริมการทอผ้าไหมขึ้นมาใหม่ การรับเอาวัฒนธรรมใหม่เข้าสู่สังคม การเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตอาจเป็นวัฒนธรรมเด่นหรือด้อยก็ได้ อาจเกิดจากการทดแทนวัฒนธรรมหรือไม่ก็ได้ มีลักษณะการผสมผสานวัฒนธรรม การเพิ่มวัฒนธรรม การสูญเสียวัฒนธรรม และการเกิดวัฒนธรรมใหม่ (สุมนทิพย์ บุญสมบัติ อ่างในยศ สันตสมบัติ บุคลิกภาพและวัฒนธรรมไทย 2532)

นอกจากนี้ความแตกต่างทางพหุวัฒนธรรมและพหุเชื้อชาติในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น ด้วยสังคมในยุคปัจจุบันมีคนหลายกลุ่มที่แตกต่างกันทำให้กลายเป็นสังคมที่มีความแตกต่างกันไป จึงมีวัฒนธรรมทั่วไปและวัฒนธรรมย่อย วัฒนธรรมทั่วไปเป็นวัฒนธรรมหลักในการดำเนินชีวิตทั่วไปของสมาชิกจำนวนมากของสังคม และวัฒนธรรมย่อย เรียกว่าวัฒนธรรมเฉพาะซึ่งเหมือนกันในกลุ่มชนบางกลุ่มเท่านั้น เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทั่วไป แต่ขณะเดียวกันก็มักแตกต่างไปจากวัฒนธรรมทั่วไป วัฒนธรรมย่อยที่สำคัญได้แก่ วัฒนธรรมย่อยทางเชื้อชาติ วัฒนธรรมย่อยตามเกณฑ์อายุ วัฒนธรรมย่อยตามท้องถิ่นและวัฒนธรรมย่อยตามอาชีพ สังคมสมัยใหม่ มักประกอบไปด้วยสมาชิกที่มีเชื้อชาติต่างๆ กัน ทำให้เกิดวัฒนธรรมย่อยเชิงเชื้อชาติ ชนกลุ่มน้อยในสังคมไทยมีมากมายเช่น ชาวเขาเผ่าต่างๆ ชาวไทยมุสลิม คนไทยเชื้อสายจีน มอญ พม่า

เวียดนาม ชาวมอแกน ชาวซาไก เป็นต้น คนพวกนี้มักมีภาษาคำนิยม ความคิด ความเชื่อทาง ศาสนา ประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ ต่างไปจากคนไทยทั่วไป

ทฤษฎีการเข้าใจชนชาติอื่น (A Theory of understanding other peoples)

การเข้าใจชนชาติอื่น ต่างชาติต่างภาษาเป็นเรื่องทำได้ยาก แต่ก็ได้รับความพยายาม กระทำกันมานานมากแล้ว โดยเฉพาะนักมานุษยวิทยา เพราะนักวิชาการกลุ่มนี้มุ่งศึกษาทำความเข้าใจบุคคลในต่างสังคมและวัฒนธรรม นักสังคมวิทยาก็ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าวิชาสังคมวิทยามี เป้าหมายสำคัญอย่างหนึ่งในการเข้าใจพฤติกรรมของคนในสังคมและวัฒนธรรมต่างๆ โดยที่ไม่ จำเป็นจะต้องอาศัยมุมมองอย่างเดียวกับนักมานุษยวิทยา นักรัฐศาสตร์ โดยเฉพาะนักรัฐศาสตร์ สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่างๆ อันจะนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างกัน

ความพยายามสร้างทฤษฎีการเข้าใจชนชาติอื่น แม้จะเริ่มด้วยมุมมองของสังคมวิทยา แต่ได้ขยายทัศนะออกไปครอบคลุมตัวแปรอื่นๆ เช่น ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เป็นแนวทางเข้าสู่ ปัญหาหอบด้าน ด้วยความหวังว่าวิธีนี้จะช่วยทำให้การเข้าใจชนชาติอื่นเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพทฤษฎีการเข้าใจชนชาติอื่น แสดงว่า การที่ชนชาติหนึ่งจะเข้าใจชนชาติหนึ่งได้อย่าง ดีนั้น จะขึ้นอยู่กับความเข้าใจปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรมของคน ชาติที่จะทำความรู้จักเข้าใจ ยังต้องทำความเข้าใจตัวเอง สังคมวัฒนธรรมของคนด้วย

การเข้าใจชนชาติอื่น ขึ้นอยู่กับตัวแปร 6 ประการ ดังนี้

1. ความเข้าใจสภาพภูมิศาสตร์ของชนชาตินั้น หมายความว่า การที่จะเข้าใจว่า ชน ชาติหนึ่งจะคิดอย่างไร ประพฤติอย่างไรขึ้นอยู่กับสถานที่เขาอยู่ เจริญเติบโตหรือมาจากสังคมที่ แวดล้อมด้วยสภาพภูมิศาสตร์ อันได้แก่ ดินฟ้า อากาศ ร้อน หรือหนาว เย็น หรือแถบอากาศ อบอุ่น ทะเล มหาสมุทร ทรัพยากรอุดมสมบูรณ์หรือไม่ พื้นดินเหมาะกับการเพาะปลูกหรือไม่ แถบนี้ฝนตกมากน้อยเพียงใด ประชากรมากน้อยเพียงใด ดังนี้ เป็นต้น เพราะสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพล ต่อความรู้สึกรู้จักคิด บุคลิกภาพ และการกระทำของคน เช่น คนที่อยู่ในภูมิภาคที่คืออากาศไม่ร้อน หรือหนาวเกินไป มีแนวโน้มที่จะทำงานหนักกว่าและทนทานต่องานยากลำบากได้มากกว่าคนที่ อยู่ในอากาศร้อนมาก หรือหนาวมาก ชนชาติเหล่านี้มักพัฒนาประเทศไปไกล กลายเป็นประเทศ ที่เจริญก้าวหน้า ประเทศที่ร่ำรวยน้ำมันในตะวันออกกลาง และชาวแอฟริกัน นับพันล้านที่อด ยากก็แสดงถึงอิทธิพลของสภาพภูมิศาสตร์ของสังคมนั้นๆ การรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ ของชนชาติที่เราจะพบปะด้วย ย่อมช่วยให้การเข้าใจชนชาติเหล่านั้น แม้จะไม่ทั้งหมดหรือ สมบูรณ์ก็ตาม การมีทำเลที่ตั้งบนเกาะทำให้ชาวมอแกนที่อาศัยอยู่บนเกาะสุรินทร มีวิถีชีวิตแบบ เร่ร้อนอาศัยอยู่บนเรือ หรือช่วงฤดูมรสุม จะขึ้นไปอาศัยบนบกเพื่อหลบพายุต่างๆ เป็นต้น

2. ความเข้าใจประวัติศาสตร์ของชนชาตินั้น ความเข้าใจความเป็นมาในประวัติศาสตร์ของชาติที่เราจะทำความเข้าใจ จะช่วยให้เข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดหรือบุคลิกพฤติกรรมของเขาว่าทำไม เขาจึงคิดหรือประพฤติหรือแม้มีท่าทีทำทางเช่นนั้น เช่น ชนชาติที่เคยเป็นเมืองขึ้นมาก่อน ย่อมมีท่าทีหวาดระแวงมหาอำนาจ ชนชาติที่เคยรบราฆ่าฟันกันมากในประวัติศาสตร์ เช่น ไทยกับพม่า ย่อมไม่สามารถจะเป็นมิตรสนิทกันได้ แต่ในทางตรงกันข้าม หากข้อมูลประวัติศาสตร์แสดงว่าเป็นญาติกัน เช่น เชื้อสายไทยด้วยกัน แต่อยู่ต่างสังคมประเทศ หรือสืบทอดภาษาวัฒนธรรมบางส่วนจากแหล่งเดียวกัน เช่น ญี่ปุ่นกับเกาหลี ย่อมเข้าใจกันได้ง่าย ข้อมูลประวัติศาสตร์ยังจะทำให้รู้ด้วยว่า ชนชั้นชาติที่จะติดต่อสัมพันธ์มีระดับการพัฒนาขั้นใด ก็จะทำให้เราเข้าใจเขาได้ง่ายขึ้น

3. เข้าใจ สังคมวัฒนธรรมของชาตินั้น เข้าใจสังคมหมายถึงองค์กรสังคมอันเป็นกลุ่มคนที่บุคคลเป้าหมายของเราเกิดขึ้นมา ได้รับการเลี้ยงดูและเจริญเติบโต กับการเข้าใจ วัฒนธรรม ได้กระจายออกเป็นสถาบันสังคม สถาบันต่างๆ อันเป็นกรอบหล่อหลอมความคิด ความเชื่อ และบุคลิกของเขา และเป็นบรรทัดฐานให้บุคคลเป้าหมายของเราประพฤติปฏิบัติตาม เช่น เป็นสังคมชนชั้นใด สังคมเมืองหรือชนบท สังคมของเขาโดยรวมเป็นสังคมพัฒนาหรือด้อยพัฒนา ข้อมูลเหล่านั้นจะช่วยให้ความกระจ่างเกี่ยวกับบุคคลเป้าหมายมาก เข้าใจวัฒนธรรม รวมถึงเข้าใจประเพณีปฏิบัติเรื่องต่างๆของเขา การสำส่อนชั่วช้าขวยของชาวอินเดียแปลว่าเห็นด้วย ความแตกต่างแม้ในศาสนาวัฒนธรรมเดียวกัน การเข้าใจวัฒนธรรมของเขาจึงทำให้เราเข้าใจเขาด้วยเช่นกัน

4. ความเข้าใจชนชาติอื่น ขึ้นอยู่กับการเข้าใจตนเอง การรู้ว่าตนเองเป็นคนชาติใด มีบุคลิกอย่างไร เป็นชนชั้นใด เป็นคนเมืองหรือคนชนบทมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร เป็นต้น เมื่อเรารู้จักตนเอง เราก็สามารถเข้าใจการคิดการกระทำของคนอื่น คนชาติอื่นที่มีต่อเราได้

5. เข้าใจสังคมวัฒนธรรมของชาติตน ทั้งนี้เพราะว่า ชนชาติอื่นย่อมจะต้องศึกษา และทำความเข้าใจสังคมและวัฒนธรรมของเรามาล่วงหน้า แล้ววางแผนปฏิบัติตามความรู้เกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมเรา เมื่อเขาปฏิบัติต่อเราตามวัฒนธรรมเรา เราก็เข้าใจเพราะเราเข้าใจวัฒนธรรมของเรา หรือเรารู้ฐานะของสังคมเรา เทียบกับฐานะของสังคมเขา ถ้าเขาปฏิบัติต่อเราสูงตามฐานะของสังคมที่สูงของเรา เราก็เข้าใจได้ ถ้าฐานะของสังคมเราต่ำจะไปเรียกร้องสูงหรือเรียกร้องมาก แสดงว่าไม่เข้าใจสังคมวัฒนธรรมของตน

6. เข้าใจสถานการณ์ขณะสัมพันธ์ นอกเหนือจากปัจจัยหรือตัวแปรทั้งหลายที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การเข้าใจชนชาติอื่น ต้องเข้าใจสถานการณ์ขณะสัมพันธ์นั้นด้วย เพราะ

สถานการณ์ขณะสัมพัทธ์มีอิทธิพลต่อความประพฤติการปฏิบัติของชาติอื่นที่สัมพันธ์กับเราด้วย ทั้งนี้ด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น ข้อมูลที่ได้มาก่อนไม่สมบูรณ์ แต่ละฝ่ายที่เข้าสัมพันธ์เข้าใจ ข้อมูลไม่สมบูรณ์ สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ข้อมูลที่ทำมาก่อนขาดความสมบูรณ์ การพบกันของทั้งสองฝ่ายทำให้บรรยากาศไม่เหมือนกับที่คาดไว้ล่วงหน้า เป็นต้น สิ่งปรากฏขณะสัมพัทธ์กันจึงมีความสำคัญมากอาจเป็นที่จุดจบของทุกสิ่งทุกอย่างที่เตรียมมาอย่างดี หรือลงเอยตามที่คาดหวังก็ได้ทั้งสิ้นแล้วแต่การตีความขณะนั้น

การเข้าใจชนชาติอื่น ขึ้นอยู่กับตัวแปร ทั้งหมดที่กล่าวมา คือ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมวัฒนธรรมของชาติอื่น สังคมวัฒนธรรมของชาติเรา ตัวเราเองและ สถานการณ์ขณะสัมพัทธ์ เพราะสิ่งต่างๆเหล่านี้หล่อหลอมพฤติกรรมความคิดของมนุษย์ ทำให้มนุษย์ในสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ต่างๆกัน มีความเป็นมาในประวัติศาสตร์ต่างๆกัน มีสังคม วัฒนธรรมต่างๆมีบุคลิกและพฤติกรรมต่างๆกันไป แต่กระนั้นเวลาพบกันในสภาพแวดล้อมที่ต่างออกไปพฤติกรรมความคิดของเขาก็ยังเปลี่ยนแปลงไปได้ ทฤษฎีนี้จึงเหมาะที่จะนำไปใช้เวลาที่จะมีการพบกันระหว่างคนต่างชาติต่างภาษาในฐานะและสถานะต่างๆเพราะจะช่วยส่งเสริมความเข้าใจระหว่างกันมากยิ่งขึ้น (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2542:58-67)

การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

ความร่วมมือหรือการประสานงานระหว่างคนในสังคมนั้น มีรูปแบบความร่วมมืออยู่ 3 ประการ คือ

1. การร่วมมือกัน (Cooperation) ความร่วมมือกันเป็นกระบวนการที่สำคัญในการอยู่ร่วมกัน ความร่วมมือกันเป็นการกระทำระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ความร่วมมือกันจะต้องมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน จึงจะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน เช่น การลงแขกเกี่ยวข้าวหรือการร่วมมือกันสร้างบ้านของคนในสังคมดั้งเดิม รวมทั้งความร่วมมือในรูปของสหกรณ์ประเภทต่างๆ ร่วมใจกันสร้างสมาคม บริษัทและอื่นๆอีก ความร่วมมือกันจึงเป็นขบวนการทางสังคมที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นมา

2. การปรับตัว (Accommodation) หมายถึง การที่บุคคลมากกว่าหนึ่งคนอพยพหรือย้ายที่อยู่จากสภาพแวดล้อมหรือภูมิอากาศอย่างหนึ่ง ไปยังสภาพแวดล้อมใหม่ ทำให้บุคคลนั้นต้องปรับตัวแบบหนึ่ง ถ้ามีสองคนขึ้นไปต้องปรับตัวอีกแบบหนึ่ง เพื่อให้อยู่ร่วมกันได้ โดยเฉพาะชายหญิงที่ต้องแต่งงานกัน ต้องเปลี่ยนแปลงลักษณะค่านิยมดั้งเดิมของตน ไม่ว่าจะเป็นการแต่งงานกับคนเชื้อชาติอื่น หรือเป็นคนเชื้อชาติเดียวกันก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการปรับตัวอย่างไร ก็ตามย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมเกิดขึ้นเสมอ

3. การผสมกลมกลืน (Assimilation) ลักษณะของการผสมกลมกลืนเป็นขบวนการที่กลุ่มคนสองคนที่มีวัฒนธรรมต่างกัน ผสมกลมกลืนเป็นกลุ่มเดียวกัน โดยกลุ่มที่มีวัฒนธรรมเด่นหรือแข็งแกร่งวัฒนธรรมที่ค้ำค้ำกว่า รวมทั้งลักษณะของสังคมวัฒนธรรมกลุ่มน้อยจะเสียเปรียบวัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่เสมอ นอกเสียจากว่าวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยนั้นจะมีลักษณะเด่นกว่า คนในกลุ่มมีการศึกษาสูงกว่าจึงจะสามารถกลืนคนส่วนใหญ่ได้ เช่น คนตะวันตกที่อพยพไปอยู่ตามอาณานิคมเหนือเจ้าของประเทศได้แม้ว่าจะยอมรับอิทธิพลของคนพื้นเมืองบ้างก็ตาม (บุญเคิม พันรอบ 2528:223-224)

4. ชาวมอแกน

ชาวมอแกน อาศัยอยู่ทางฝั่งภาคใต้ของประเทศไทย เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ย่อยของชาวเล ซึ่ง ชาวมอแกนยังคงรักษาวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมไว้มากที่สุด ในที่นี้ขออธิบายชาวมอแกนในหัวข้อต่อไป

4.1 ประวัติความเป็นมาของชาวมอแกน

“ชาวมอแกน” เป็นชื่อเรียกชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่ตามเกาะ ชายหาด หรือชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกทางตอนใต้ของประเทศไทย บริเวณทะเลอันดามัน จังหวัดพังงา กระบี่ ภูเก็ต ระนอง ชนกลุ่มนี้มีชีวิตหากินอยู่กับทะเลตลอดเวลา บางครั้งก็ร่อนเร่อพยพโดยอาศัยเรือ เป็นบ้าน บางครั้งก็ขึ้นมาพักพิงอาศัยบนบกโดยสร้างเพิงพักขนาดเล็กๆ อยู่ใกล้กับทะเล ชนกลุ่มนี้จะมี สังคม วัฒนธรรม ภาษาพูด ตลอดจนธรรมเนียมประเพณีที่เป็นของตัวเองมีความเป็นอยู่อย่างง่ายๆ ชนกลุ่มนี้ไม่ได้มีอยู่แต่เฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น ในประเทศอื่นๆ เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย พม่า ก็มีเผ่าพันธุ์ของชนกลุ่มนี้อาศัยอยู่เช่นกัน และเชื่อว่าชาวเลที่อยู่ในประเทศนั้น ก็เป็นเผ่าพันธุ์ของชนกลุ่มนี้อพยพมาจากประเทศเหล่านั้นเอง ในประเทศอื่นที่มีชนกลุ่มนี้อาศัยอยู่ เขาจะจัดชนกลุ่มนี้ไว้เป็นชนกลุ่มน้อย (minority group) เช่นเดียวกัน แต่คำเรียกหาชนกลุ่มนี้จะแตกต่างกันออกไปตามวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่น ชาวพม่าจะเรียกชนกลุ่มนี้ว่าเซลัง (Selang) เซลอง (Selong) หรือเซลอน (Selon) ที่ยะโฮวในประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์ จะเรียกว่าโอรังละอูด (Orang Laut) หรือ ร้ายตเลาต์ (Rayat Laut) ในประเทศอินโดนีเซียจะเรียกว่าบาโจ (Badjo) บาโรก (Barok) เซกะฮ์ (Sekah) ร้ายต (Rayat) หรือ จูรู (Juru) ทางฝั่งตะวันออกของสุมาตรา เรียกว่า ร้ายต (Rayat) หรือ กัวลา (Kuala) ส่วนประเทศอื่นๆเรียกตามสากลว่า Sea Gypsy หรือ Sea Dyaks หรือ Orany Selat (ชนผู้อาศัยอยู่ตามช่องแคบ)

สำหรับประเทศไทย นอกจากคำว่า “ชาวเล” ซึ่งเป็นคำเรียกชื่อชนกลุ่มนี้ของชาวบ้าน ปักษ์ใต้ยังมีคำอื่นๆ ที่ใช้เรียกชนกลุ่มนี้อีกเช่น “ชาวน้ำ” “ชาวไทยใหม่” และ “ชาวสิงห์” หรือ “มาซิง” คำว่าชาวน้ำ เป็นคำที่ชนกลุ่มนี้ถือว่าไม่สุภาพและดูเหยียดหยามพวกเขาโดยเขาให้เหตุผลว่าคนเราเกิดมาจากน้ำอสุจิซึ่งถือว่าเป็นน้ำที่ไม่สะอาดไม่บริสุทธิ์ ดังนั้นคำว่า “ชาวน้ำ” จึงถือเป็นคำต่ำเป็นคำที่ชาวเลรังเกียจมาก จึงไม่ควรใช้คำนี้เรียกชนกลุ่มนี้ ในวารสาร อ.ส.ท. เรื่อง วัฒนธรรมชาวเล ความตอนหนึ่งว่า “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเคยเสด็จพระราชดำเนินไปทรง เยี่ยมเยือนแจกวัดอุบุงจันที่จำเป็นต่างๆ แก่ชาวเลและโปรดให้เรียกชาวทะเลว่า “ไทยใหม่” ซึ่ง บรรดาพวกชาวเลปลื้ม ปีติพอใจมาก ต้องการให้ชาวบกทั่วไปเรียกพวกเขาตามนามพระราชทาน” ส่วนคำว่า “ชาวไทยใหม่” เป็นคำที่ทางราชการกำหนดให้เรียกชนกลุ่มนี้แทนคำว่า “ชาวเล” หรือ “ชาวน้ำ” หรือแทนคำอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อต้องการลดช่องว่างด้านความรู้สึกที่ไม่ดีระหว่างชนกลุ่มนี้กับ ประชาชนทั่วไปออกไป ทำให้พวกเขารู้สึกว่าเขเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีความพอใจต่อคำว่า “ชาวไทยใหม่” มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเขามีความรู้สึกว่าได้รับการยกย่องให้มีความเสมอภาคเท่า เทียมกับคนไทยส่วนใหญ่ แต่คนไทยทั่วไปก็ยังเรียกชนกลุ่มนี้ว่า “ชาวมอแกน” เหมือนเดิม คำว่า “ไทยใหม่” จึงใช้เฉพาะวงราชการเท่านั้น

สำหรับคำที่เรียกว่า “ชาวสิงห์” หรือ “มาซิง” นั้นเป็นชื่อของชาวมอแกนกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเชื่อกันว่าอพยพมาจากแถบประเทศพม่า มาอาศัยอยู่ที่หาดราไวย์ของจังหวัดภูเก็ตรวมกับชาวมอแกนกลุ่ม อื่นๆชาวสิงห์นอกจากจะมีที่จังหวัดภูเก็ตแล้ว ยังอาศัยอยู่ที่จังหวัดพังงา ระนอง ตลอดไปถึงหมู่ เกาะมะริดในประเทศพม่าตอนใต้ ชาวมอแกนกลุ่มนี้จะมีภาษาพูดแตกต่างกับชาวมอแกนทั่วไป อย่างเห็นได้ชัด

ต้นกำเนิดหรือบรรพบุรุษของชาวเลนั้น ไม่อาจที่จะระบุให้ชัดเจนลงไปว่าเป็นใคร มาจาก ไหน มีมาตั้งแต่เมื่อไรและเริ่มต้นอยู่ในเขตไหนของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แม้ต่างพวก ของเขาเองก็ไม่อาจบ่งบอกหรือระบุได้ แต่จากการค้นคว้าในแง่มุมต่างๆ ของนักวิชาการหลาย ท่านตลอดจนหลักฐานด้านประวัติศาสตร์ สันนิษฐานกันว่าชาวเลเป็นเผ่าพันธุ์ที่อพยพมาจากกลุ่ม น้ำแวงซีเกียงในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้อพยพลงมาทางใต้ตามลำน้ำโขง เมื่อออก ทะเลแล้วเร่ร่อนไปตามเกาะต่างๆ จนถึงแหลมมลายูและแนวฝั่งพม่า จากการตรวจค้นพบวัตถุ เก่าๆ เครื่องมือเครื่องใช้ และแบบประเพณีที่หลงเหลืออยู่ เชื่อกันว่าชาวมอแกนเป็นบรรพบุรุษ ของชาวมลายูอย่างแน่นอน

ชาวมอแกนในประเทศไทย

ชาวมอแกนที่ตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่ตามชายฝั่งทะเลและเกาะแก่งต่างๆทางฝั่งตะวันตกใน ภาคใต้ของประเทศไทยนั้น ไม่สามารถที่จะระบุให้ชัดเจนได้ว่าอพยพมาตั้งแต่เมื่อใดเพียงแต่รู้ว่า

ชาวมอแกนได้เข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานานนับร้อยปีมาแล้วนี้ทั้งนี้เพราะชาวเลไม่มีภาษาเขียนหรือบันทึกหลักฐานเอาไว้ให้อนุชนรุ่นหลังของตนเองได้ทราบความเป็นมาอาศัยการสันนิษฐานจากหลักฐานที่ยังหลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน คือ สถานที่ต่างๆที่อาศัยอยู่และเคยอยู่มาก่อนเรียกเป็นภาษาชาวเลเกือบทั้งสิ้น จึงสันนิษฐานว่าหมู่เกาะและชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกของไทยนั้นเดิมเป็นที่อยู่ของชาวเลแล้วทั้งสิ้น และเป็นคนพื้นเมืองเดิมของเกาะก่อนที่คนพื้นเมืองในปัจจุบันเข้าไปอาศัยอยู่

สำหรับแหล่งเดิมก่อนที่จะอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยนั้นสันนิษฐานได้ว่ามาจาก 2 แหล่งด้วยกัน คือ กลุ่มหนึ่งอพยพมาจากหมู่เกาะแถบประเทศมาเลเซีย มาอาศัยอยู่ตามเกาะในจังหวัดสตูล กระบี่ และภูเก็ต อีกกลุ่มหนึ่งอพยพมาจากหมู่เกาะแถบประเทศสหภาพพม่ามาอาศัยอยู่ตามเกาะในจังหวัดระนอง พังงา และภูเก็ต

สาเหตุที่ชาวมอแกนเหล่านี้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยนั้นสันนิษฐานว่าเพราะชนกลุ่มนี้มีนิสัยรักชีวิตอิสระ ชอบเร่ร่อนเล่นเรือท่องเที่ยวไปตามเกาะในทะเลต่างๆ จนได้ชื่อว่า “ยิปซีทะเล” นั่นเอง ส่วนสาเหตุประการอื่นอาจจะเป็นเพราะนิสัยที่รักความสงบต้องหนีภัยจากธรรมชาติ หนีภัยจากสงคราม และเข้าสังคมนอกกับคนในถิ่นเดิมไม่ได้จึงอพยพกันมา ข้อสันนิษฐานดังกล่าวนี้ ชี้ให้เห็นนิสัยของชาวมอแกนในเรื่องการรักความสงบ ซึ่งระบุไว้ในรายงานประจำปีงบประมาณ 2528 จังหวัดพังงา เรื่องยิปซีสมุทร โดยกล่าวว่า “บรรพบุรุษของยิปซีสมุทรเหล่านี้เคยมีพื้นเพอยู่ทางมลายูถูกรังควาน พวกหนีขึ้นมาทางเหนือ ประสบการณ์ที่ถูกล่าข่มเหงรังแกโดยไม่มีใครคุ้มครอง ทำให้ชาวเลมินิสัยหวาดระแวงต้องหลีกเร้นเร่ร่อนเรื่อยมาเมื่อได้มาเห็นท่าทีที่เป็นมิตรของคนไทย ซึ่งมีน้ำใจเมตตาสงสาร ไม่รังแกผู้อ่อนแอด้วยโอกาส ทำให้รู้สึกปลอดภัยเริ่มรับรู้เข้าใจภาษาไทย และปรับชีวิตความเป็นอยู่มากขึ้น”

นอกจากนั้นยังมีตำนานเล่าขานเกี่ยวกับการอพยพเข้ามาในประเทศไทย เล่าของผู้สูงอายุชาวมอแกนนักวิชาการได้สัมภาษณ์และบันทึกเอาไว้ เช่น ตามคำบอกเล่าจากคนเฒ่าคนแก่ชาวเกาะลันตาว่า ชาวเลที่เรียกตัวเองว่า “อูรัก ลาโว้ย” ได้เข้ามาทำมาหากินอยู่แถบหมู่เกาะลันตา ก่อนชนพื้นเมืองกลุ่มอื่นๆ โดยชาวเลกลุ่มนี้ได้เดินทางเร่ร่อนมาพร้อมด้วย ชาวจีนสามภรรยาซึ่งหนีภัยจากอังกฤษที่เข้ายึดครองไทรบุรี ชาวจีนคู่นี้เดินป่ามาออกทะเลที่แถบชายฝั่งเมืองสตูลและขอร่วมขบวนการกับพวกชาวมอแกน จนกระทั่งถึงหมู่เกาะลันตา ชาวจีนคู่นี้จึงได้ชักชวนชาวเลขึ้นไปตั้งหลักแหล่งบนเกาะด้วยกันเหตุนี้เองชาวเลในประเทศไทยจึงถือว่าลันตาเป็นบ้านแห่งแรกของพวกเขา และเป็นแหล่งที่ชาวเลมารวมตัวกันมากที่สุด จนได้ชื่อว่าเป็นเมืองหลวงของชาวเล

มีตำนานที่ผู้สูงอายุได้เล่าสืบทอดกันมาว่า นางแมสุรี ภรรยาของเจ้าเมืองไทรบุรี เป็นคนที่สวยงามมาก จนน้องชายเจ้าเมืองอยากได้เป็นภรรยาเมื่อคราวเกิดสงคราม เจ้าเมืองไทรบุรีต้องนำ

ทหารไปรบกับศัตรูเป็นโอกาสให้น้องชายบุกเข้าหาพี่สะใภ้แต่นางแมสุรีไม่ยอม ต่อสู้ป้องกันจน
 พันเงื่อมมือของน้องสามีไปได้ น้องชายเจ้าเมืองมีความแค้นมาก เมื่อเจ้าเมืองกลับมาจึงกล่าวหาว่า
 พี่สะใภ้เป็นชู้กับทหารคนสนิทเจ้าเมืองหุบเขาตั้งประหารชีวิตภรรยาทันทีโดยไม่ฟังคำแก้ตัว ก่อนที่
 เพชฌฆาตจะลงดาบนางแมสุรีได้ลั่นวาจาสาปแช่งไว้ว่า “หากนางไม่ผิด ผู้ใดที่คิดร้ายต่อนางขอให้
 ตระกะกำลังลาก อุดๆ อยากๆ ต้องพเนจรอ่อนเร่ไม่มีแผ่นดินอาศัยอยู่เจ็ดชั่วโคตร หากพ้นจากนี้
 แล้วไปอยู่ที่ใด จะอยู่สภาพใดก็ตามขอให้ไปเป็นขอทานขอเขากินตลอดไป” ลั่นคำสาปแช่งเพชฌฆาต
 ก็ลงดาบคอนางขาดกระเด็นเลือดพุ่งเป็นสีชาวกินทั่วไปจึงเรียกว่า “นางเลือดขาว” ต่อมาเจ้าเมืองรู้
 ความจริง ได้สั่งประหารน้องชายและผู้สมรู้ร่วมคิดแต่น้องชายรู้ตัว จึงชวนพรรคพวกทั้งหญิงและ
 ชายจำนวนหนึ่งหนีภัยโดยทางเรือเข้าสู่ประเทศไทย ด้วยความไม่ชำนาญและกลัวคนไทยจะฆ่า
 เพราะลวงล้าดินแดน จึงได้แต่เร่ร่อนอยู่ตามทะเล เมื่อเจ้าเมืองออกติดตาม ต่างก็พากันแยกย้าย
 หลบหนีไปคนละทางสองทาง หลบๆ ซ่อนๆ อยู่ตามเกาะต่างๆ ของไทย ครั้นนานเข้าก็ยึดเป็นที่พัก
 อาศัยมีลูกหลานเพิ่มขึ้นกลายเป็นชาวเลที่มีชีวิตลำบากอดอยากและเร่ร่อนพเนจรตลอดไป ตามคำ
 สาปแช่งของนางแมสุรีหรือนางเลือดขาวนั่นเอง

ชาวมอแกนในจังหวัดพังงา

จังหวัดพังงาเป็นหนึ่งในจังหวัดทางภาคใต้ของไทย ทิศตะวันตกของจังหวัดพังงามีอาณา
 เขตติดต่อกับทะเลอันดามัน พื้นที่บางส่วนเป็นเกาะแก่งต่างๆ มีจำนวนเกาะ 44 เกาะ เกาะที่สำคัญ
 ซึ่งมีประชาชนอาศัยอยู่ได้แก่ เกาะขาวน้อย เกาะขาวใหญ่ เกาะปันหยี แต่เกาะที่กล่าวมาข้างต้น
 นั้นเป็นที่อยู่อาศัยของชนพื้นเมือง ซึ่งนับถือศาสนาอิสลาม แต่ประชากรของจังหวัดพังงาส่วนหนึ่ง
 ซึ่งเรียกว่า “ชาวเล” หรือ “ชาวไทยใหม่” ในปัจจุบันกลุ่มชนเหล่านี้ อาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจาย
 ทั่วไป ในจังหวัดพังงา ซึ่งจากการศึกษาพบว่า มีพื้นที่ต่างๆ ที่กลุ่มชนชาวเลอาศัยตั้งบ้านเรือนอยู่
 ดังนี้

1. กลุ่มชนชาวเลที่บ้านลำปี อำเภอก่ายเหมือง จังหวัดพังงา เป็นกลุ่มชาวเลเชื้อสาย มอ
 เกลิน (Moklen) ซึ่งในปัจจุบันชาวเลกลุ่มนี้ ได้มีการพัฒนาความเป็นอยู่ทัดเทียมกับคนพื้นเมือง
 ทั่วไป มีการสร้างอาคารบ้านเรือนอยู่อย่างถาวร สภาพการดำเนินชีวิตต่างๆ ไปเหมือนกับคน
 พื้นเมืองแต่ยังคงไว้ซึ่งความเชื่อ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม

2. กลุ่มชาวเลที่หาดบางสัก อำเภอบางสะปุ่น จังหวัดพังงา เป็นชาวเลเชื้อสายมอเกลิน
 (Moklen) เช่นเดียวกับชาวเลที่บ้านลำปี ปัจจุบันมีจำนวนมากอาศัยอยู่ริมหาดบางสัก มีอาชีพ
 ทำการประมง นอกจากนี้แล้วยังมีอาชีพค้าขาย ซึ่งทำให้วิถีชีวิตของชาวเลกลุ่มนี้เปลี่ยนไป
 ปัจจุบันมีการปลูกสร้างอาคารบ้านเรือนอยู่เป็นหลักแหล่งถาวรเช่นคนพื้นเมืองทั่วไป

3. กลุ่มชาวเลที่เกาะพระทอง อำเภอกูระบุรี จังหวัดพังงา เป็นชาวเลเชื้อสายมอเกลิน

(Moken) เป็นบรรพบุรุษของชาวเล หมู่เกาะสุรินทร์ในปัจจุบัน แต่เดิมชาวเลกลุ่มนี้มีวิถีชีวิตที่หากินอยู่กับท้องทะเล แต่ในปัจจุบันได้มีการจัดตั้งโรงเรียน ทำให้วิถีชีวิตของชาวเลกลุ่มนี้เปลี่ยนไป ากส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย มีการสร้างบ้านเรือนเช่นเดียวกับคนพื้นเมืองทั่วไป

4. กลุ่มชาวเลบนอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ เป็นชาวเลเชื้อสายมอแกน (Moken) กลุ่มสุดท้ายในประเทศไทยที่ยังดำรงชีวิตแบบดั้งเดิม โดยอาศัยเวียงอ่าวเป็นที่หลบเร้นของสมาชิกมาเป็นเวลานาน ปัจจุบันมีอาศัยอยู่ 2 ชุมชน ชุมชนแรกตั้งอยู่บนเกาะสุรินทร์เหนือ บริเวณอ่าวไทรเอน ห่างจากหน่วยรักษาพันธุ์สัตว์น้ำของกรมประมง ประมาณ 150 เมตร จากเกาะสุรินทร์เหนือลงมายังอ่าวช่องขาด บริเวณเกาะสุรินทร์ใต้เป็นที่ตั้งของชุมชนชาวเลอีกชุมชนหนึ่ง

มีชาวมอแกนอาศัยอยู่หนาแน่นกว่า รวมจำนวนทั้งสิ้น 36 หลังคาเรือน ในจำนวนนี้ยังมี 6 ครอบครัว ที่ยังคงใช้เรือเป็นเสมือนบ้านลอยน้ำร่อนเร่ไปมาระหว่างเกาะแก่งต่างๆ และเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลาย จากการสำรวจพบว่าบริเวณชายหาดต่างๆในพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ในอดีต เคยเป็นที่อยู่อาศัยของชาวมอแกนแล้วทั้งสิ้น ซึ่งการโยกย้ายแหล่งที่อยู่อาศัยได้แสดงไว้ในภาพที่ 2.3

5. กลุ่มชาวอูร์กลาโวย ทำมาหากินอยู่แถบหมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าชาวเลในจังหวัดพังงาปัจจุบันนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มชาวเลเชื้อสายมอเกี้ยน (Moklen) หรือ กลุ่มสิงห์บก ชาวเลกลุ่มนี้ในปัจจุบันนั้นได้พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ทัดเทียมกับคนพื้นเมืองทั่วไป มีอาชีพค้าขายและการประมง ทำให้วิถีชีวิตบางอย่างเปลี่ยนไปจากเดิม กลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มชาวเลเชื้อสายมอเกี้ยน (Moken) หรือกลุ่มสิงห์หรือมาซิง ซึ่งยังคงรักษาชีวิตแบบดั้งเดิมไว้อย่างเหนียวแน่น โดยใช้เวียงอ่าวและเกาะแก่งต่างๆเป็นที่อยู่อาศัย บางครอบครัวยังใช้เรือเป็นพาหนะร่อนเร่ไปตามเกาะแก่งต่างๆเช่นเดียวกับบรรพบุรุษในอดีต ปัจจุบันมีเพียงกลุ่มเดียว คือ กลุ่มชาวมอแกนบนอุทยานแห่งชาติทางทะเล หมู่เกาะสุรินทร์ ในเขตอำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา และ กลุ่มชาวอูร์กลาโวย ทำมาหากินอยู่แถบหมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

4.2 การตั้งถิ่นฐานของชาวมอแกน

ชาวมอแกน ปัจจุบันอาศัยอยู่ทางฝั่งทะเลอันดามัน บริเวณ จังหวัดพังงา กระบี่ ภูเก็ต ระนอง พบมากจังหวัดพังงา ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นป่าเขา มีพื้นที่ 4,170.895 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 788 กิโลเมตร ชื่อของจังหวัดพังงานั้นเดิมน่าจะเรียกว่า "เมืองงูงา" ตามชื่อเขา งา หรือเขาพังงา ซึ่งอยู่ในตัวเมืองพังงาในปัจจุบัน เมื่อตั้งเมืองขึ้นจึง

เรียกกันว่า "เมืองงูงา" เมืองงูงานี้อาจจะตั้งชื่อให้คล้องจองเป็นคู่กับเมืองภูเก็ตมาแต่เดิมก็ได้ แต่เหตุที่เมืองงูงากลายเป็นเมืองพังงานั้น สันนิษฐานว่าน่าจะมาจากเมืองงูงาเป็นเมืองที่มีแร่อุดมสมบูรณ์จึงมีฝรั่งมาติดต่อดีบุกกันมาก และฝรั่งเหล่านี้คงจะออกเสียงเมืองงูงา เป็นเมือง "พังงา" เพราะแต่เดิมฝรั่งเขียนเมืองงูงาว่า PHUNGA หรือ PUNGA ซึ่งอาจอ่านว่า งูงา หรือจะอ่านว่า พังงา หรือ พังกา ก็ได้ บริเวณที่ตั้งของจังหวัดพังงาในปัจจุบันนั้น เคยเป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์มาก่อน จากหลักฐานทางโบราณคดี ที่มีการ ค้นพบเศษเครื่องปั้นดินเผา กำไลหิน และเปลือกหอย ที่ถ้ำในวัดสุวรรณคูหา อำเภอตะกั่วทุ่ง และการพบภาพเขียนสีที่ผ่นงาเขียน เป็นดิน แต่จุดเริ่มต้นของประวัติศาสตร์เมืองพังงาอยู่ที่ตำบลเกาะคอเขา บ้านทุ่งตึก อำเภอคุระบุรี ที่มีการค้นพบชุมชนโบราณ ลูกปัด เศษภาชนะแตกหักจำนวนมาก ที่เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการค้าในสมัยโบราณ ชาวบ้านสูงอายุเรียกบริเวณบ้านทุ่งตึกว่าเมืองตะโกลา หรือ ตะกั่วป่าในปัจจุบัน เคยเป็นเมืองทำการค้าที่สำคัญของแหลมมลายูทางฝั่งตะวันตก พ่อค้าต่างชาติสมัยโบราณ อย่างอินเดีย จีน และอาหรับ จะใช้แม่น้ำตะกั่วป่าล่องสินค้า และขนสินค้าต่อทางบก เพื่อไปยังอีกฝั่งหนึ่งของแหลมมลายูได้สะดวกรวดเร็วขึ้น ฯลฯ

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดระนอง และจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดภูเก็ต และทะเลอันดามัน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดกระบี่
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ทะเลอันดามัน

จังหวัดพังงาแบ่งการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอคุระบุรี อำเภอทับปุด อำเภอกะปง อำเภอตะกั่วทุ่ง อำเภอตะกั่วป่า อำเภอท้ายเหมือง และอำเภอเกาะยาว

ปัจจุบันชาวอเมริกันได้อาศัยอยู่ก่อนข้างถาวรบริเวณอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ในอดีตพื้นที่ของหมู่เกาะสุรินทร์ เคยถูกประกาศเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม 2514 โดยกรมป่าไม้ในสมัยนั้น ต่อมาคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าได้มีมติการประชุม เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2519 เห็นชอบในหลักการที่กำหนดให้หมู่เกาะสุรินทร์เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า แต่ปรากฏว่า หมู่เกาะสุรินทร์อยู่ในเขตสัมปทานปิโตรเลียม แปลงที่ ตก. 9 w1 ของบริษัท Weeks Petroleum รวมทั้งบริเวณหมู่เกาะสุรินทร์ยังได้รับการเสนอให้เป็นค่ายฉนวนอพยพ แต่เนื่องจากสภาพภูมิประเทศของหมู่เกาะที่สวยงาม อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรทั้งบนบกและในท้องทะเล เหมาะสำหรับจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวและศึกษาหาความรู้ทางด้านธรรมชาติวิทยา กองอุทยานแห่งชาติในสมัยนั้นจึงได้คัดค้าน และได้ดำเนินการลงพื้นที่สำรวจบริเวณหมู่เกาะสุรินทร์

พบว่า มีทิวทัศน์ทางทะเลที่สวยงาม มีปะการัง สภาพป่าที่สมบูรณ์ และสัตว์นานาชนิด เห็นสมควรได้กำหนดให้บริเวณดังกล่าว เป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเล โดยมีพระราชกฤษฎีกา กำหนดบริเวณที่ดินบริเวณหมู่เกาะสุรินทร์ ในท้องที่อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2524 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 112 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2524 นับเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 29 ของประเทศ และเป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเลในลำดับที่ 6 (ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล 2537)

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ เป็นหมู่เกาะในทะเลอันดามันห่างจากฝั่งไปทางทิศตะวันตกประมาณ 70 กิโลเมตร เป็นหมู่เกาะที่อยู่ติดกับเขตชายแดนไทย-พม่า มีพื้นที่ประมาณ 84,375 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่บนบกประมาณ 20,594 ไร่ ประกอบด้วยเกาะสำคัญ 5 เกาะ คือ เกาะสุรินทร์เหนือ เกาะสุรินทร์ใต้ เกาะไข่ (เกาะตอร์นิลา) เกาะกลาง (เกาะปาจุมบา) และเกาะรี (เกาะสต็อก) ประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2524 เป็นหมู่เกาะที่มีแนวปะการังน้ำตื้นที่สมบูรณ์สวยงาม มีปลาสีสันต่าง ๆ มากมาย เป็นแหล่งสำหรับเหมาะสมปะการังน้ำตื้น โดยเฉพาะเกาะตอร์นิลาและเกาะปาจุมบา สำหรับบริเวณที่เหมาะสมจะดำน้ำลึก คือ กองหินริชลิว อยู่ห่างจากเกาะสุรินทร์ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ 10 กิโลเมตร เป็นแหล่งที่สมบูรณ์ด้วยธรรมชาติใต้ทะเล มีปลาหลายพันธุ์ ปะการังที่สวยงาม และเป็นจุดที่มีโอกาสพบฉลามวาฬ ที่ได้ชื่อว่า เป็นยักษ์ใหญ่ใจดีแห่งท้องทะเลมาช่วยให้เห็นอยู่เสมอ ช่วงเวลาที่เหมาะสมจะเดินทางท่องเที่ยวคือ เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน ส่วนเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม เป็นช่วงที่มีลมมรสุม ฝนตกชุก คลื่นลมแรง สถานที่น่าสนใจภายในเขตอุทยานฯ ได้แก่ เกาะสุรินทร์เหนือ และ เกาะสุรินทร์ใต้ เป็นเกาะที่อยู่ติดกัน โดยมีร่องน้ำคั่นกลาง มีอ่าวทั้งเล็กและใหญ่กระจายอยู่รอบเกาะ ทุกอ่าวมีความสวยงามของหาดทรายและน้ำทะเลแตกต่างกันไป เกาะสุรินทร์เหนือเป็นที่ตั้งหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว บ้านพัก ที่กางเต็นท์ และมีเรือหางยาวให้เช่าเที่ยวตามเกาะต่าง ๆ อ่าวช่องขาด อยู่ทางใต้ของเกาะสุรินทร์เหนือ เป็นจุดสำหรับกางเต็นท์ หาดทรายขาวสะอาด เล่นน้ำได้ มีปะการังและฝูงปลา เช่น ปลานกแก้วสีสดใส และปลานกขุนทอง มาว่ายเวียนทักทายให้ดูอยู่เสมอ อ่าวแม่ยาย อยู่ทางใต้ของเกาะสุรินทร์เหนือ เป็นอ่าวที่มีคลื่นลมสงบ และมีขนาดใหญ่ที่สุดในหมู่เกาะสุรินทร์ มีปะการังน้ำตื้น อ่าวไทรเอน อยู่ทางตะวันออกของเกาะสุรินทร์เหนือ เป็นอ่าวที่มีมอแกน ซึ่งเป็นชนเผ่าพื้นเมืองที่ยังคงมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม กินนอนอยู่ในเรืออาศัยอยู่นับถือเทวรูปอินเดียนแดง ซึ่งแกะสลักด้วยท่อนไม้ ถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของชาวเล ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือนเมษายนของทุกปี ชาวเลจะมาชุมนุมเพื่อไหว้ผีที่ตนเคารพนับถือ งานจะจัดเป็นเวลา 3 วัน อ่าวไม้งาม อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะสุรินทร์เหนือ ติดกับอ่าวที่ทำการฯ เป็นอ่าวใหญ่ ชายหาด

ยาวโค้ง มีแนวปะการังที่สวยงามและปลา หลากสีหลายพันธุ์ นอกจากนั้นยังมี เส้นทางศึกษา
ธรรมชาติอ่าวไม้งาม เดินผ่านป่าดงดิบเขียวชอุ่ม มีป้ายสื่อความหมาย ระยะทาง 2 กิโลเมตร ใช้
เวลาเดินประมาณ 1 ชั่วโมง จะพบพืชพรรณนานาชนิด สัตว์ป่าต่าง ๆ เช่น กระเจิง บ่าง นกที่หาดูได้
ยาก ได้แก่ นกขาปีไหนด นกคลุมพูขาว อ่าวบอน อยู่ทางตะวันออกของเกาะสุรินทร์ใต้ เป็นที่อยู่ของ
ชาวมอแกนหรือชาวเลอีกกลุ่มหนึ่ง เกาะป่าจุมบา หรือ เกาะกลาง อยู่ทางเหนือของเกาะสุรินทร์ใต้
เป็นเกาะที่มีหาดทรายขาวละเอียดสะอาด แนวปะการังสมบูรณ์ บริเวณนี้ยังพบ ปลากระเบนราหู
ปลาหลากพันธุ์ที่สวยงาม และกุ้งมังกรจำนวนมากซึ่งหาดูได้ยาก จนได้ชื่อว่า อ่าวมังกรและยังเป็น
แหล่งวางไข่ของเต่าทะเล เกาะไข่ หรือ เกาะตอร์ริดา อยู่ทางใต้ของเกาะสุรินทร์ใต้ ด้านทิศ
ตะวันออกของเกาะมีแนวปะการังยาวเหยียด ที่ยังคงความสวยงามสมบูรณ์เหมาะแก่การดำน้ำลึก
เกาะพระทอง อยู่ตำบลเกาะพระทอง เป็นเกาะขนาดใหญ่ในทะเลอันดามัน มีหาดทรายขาวสวยงาม
และยังคงสภาพสมบูรณ์ทางธรรมชาติ บรรยากาศเงียบสงบ มีสัตว์ป่าหลายชนิดอาศัยอยู่ เช่น กวาง
หมูป่า นกเงือก นกตะกรุม บนเกาะมีชาวบ้านอาศัยอยู่ทำอาชีพประมง และมีที่พักของเอกชนไว้
บริการนักท่องเที่ยว การเดินทาง สามารถเช่าเรือหางยาวได้ที่ท่าเรือคุระบุรี ใช้เวลาเดินทาง
ประมาณ 1 ชั่วโมง ติดต่อได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง

พระยาสุรินทรราชา เทศาเมืองภูเก็ต (นามเดิมณงู วิเศษกุล) เป็นผู้ค้นพบเกาะและตั้งชื่อ
หมู่เกาะสุรินทร์ เมื่อครั้งที่ท่านมาสำรวจ ทะเลฝั่งอันดามัน ที่ ตำบลเกาะพระทอง อำเภอ คุระบุรี
จังหวัดพังงา จนกระทั่งวันที่ 30 ธันวาคม 2514 กรมป่าไม้จึงได้ประกาศให้พื้นที่หมู่เกาะสุรินทร์
เป็นป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์เป็นหมู่เกาะที่ตั้งอยู่ในทะเลอันดามันและอยู่
ติดชายแดนประเทศพม่า ห่างจากฝั่งทะเลด้านตะวันตกของ ไทยประมาณ 70 กิโลเมตร
ประกอบด้วยเกาะ 5 เกาะ คือ เกาะสุรินทร์เหนือ เกาะสุรินทร์ใต้ เกาะรี เกาะไข่ และเกาะกลาง
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์มีเนื้อที่ประมาณ 84,375 ไร่ หรือ 135 ตารางกิโลเมตร
ความเป็นมา : กรมป่าไม้ได้ประกาศป่าหมู่เกาะสุรินทร์ ท้องที่อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา เป็นป่า
สงวนแห่งชาติเมื่อ 30 ธันวาคม 2514 ต่อมาคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าได้มีมติในที่
ประชุมครั้งที่ 1/2519 เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2519 เห็นชอบในหลักการที่จะกำหนดให้หมู่เกาะ
สุรินทร์เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งกรมป่าไม้ได้ติดต่อประสานงานไปยังกรมทรัพยากรธรณี
ได้รับแจ้งว่า หมู่เกาะสุรินทร์อยู่ในเขตสัมปทานปิโตรเลียม แปลงที่ ดก. 9 W1 ของบริษัท WEEKS
PETROLEUM จึงขอให้ระงับการประกาศเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไว้ก่อน และบริเวณหมู่เกาะ
สุรินทร์ยังคงถูกเสนอให้ใช้เป็นค่ายวนอพยพ แต่เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทั้ง
บนบกและในทะเล ประกอบกับทิวทัศน์ธรรมชาติที่งดงาม เหมาะที่จะจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวและ

ศึกษาหาความรู้ในด้านธรรมชาติ กรมป่าไม้จึงได้ตัดค้ำไม้เห็นด้วยกองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ ได้ดำเนินการสำรวจบริเวณหมู่เกาะสุรินทร์อีกครั้งหนึ่ง ปรากฏว่า มีทิวทัศน์ทางทะเลที่สวยงาม มีปะการัง สภาพป่าที่สมบูรณ์ หาดทรายขาวสะอาด และนกกานาชนิด กรมป่าไม้จึงได้เสนอ คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติซึ่งได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ 2/2523 เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2523 เห็นสมควรกำหนดบริเวณดังกล่าวเป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเล โดยได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนด บริเวณที่ดินหมู่เกาะสุรินทร์ ในท้องที่ตำบลเกาะพระทอง อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา เป็นอุทยานแห่งชาติซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 112 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2524 นับเป็น อุทยานแห่งชาติลำดับที่ 29 ของประเทศไทย

สถานที่ตั้งและอาณาเขต

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ในท้องที่ตำบลเกาะพระทอง อำเภอ คุระบุรี จังหวัดพังงา หมู่เกาะตั้งอยู่ในทะเลอันดามันแนวระหว่างเส้น ลองติจูด 09 องศา 21 ลิปดา 50 ฟลิปดา ถึง 09 องศา 30 ลิปดาเหนือ และละติจูดที่ 97 องศา 48 ลิปดา 00 ฟลิปดา ถึง 97 องศา 54 ลิปดา 25 ฟลิปดาตะวันออก บริเวณหมู่เกาะมีเนื้อที่ประมาณ 135 ตาราง กิโลเมตร หรือ 84,375 ไร่ คิดเป็นพื้นน้ำประมาณ 102 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 76 เปอร์เซ็นต์ของเนื้อที่ และเนื้อที่บนพื้นดินประมาณ 20,594 ไร่ คิดเป็นพื้นดินประมาณ 24 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ แนวตอนใต้สุดของหมู่เกาะมะริด เขตแดนของประเทศพม่า
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ห่างจากฝั่งอำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ประมาณ 60 กิโลเมตร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ มหาสมุทรอินเดีย
ทิศใต้	ติดต่อกับ เรือลงมาประมาณ 100 กิโลเมตรเป็นที่ตั้งของหมู่เกาะสิมิลัน

เป็นเกาะสุดท้ายในกลุ่มอันดามันเหนือ ที่เริ่มจากชายฝั่งของประเทศพม่า (หมู่เกาะมะริด) ผ่านหมู่ เกาะสุรินทร์ ก่อนไปสิ้นสุดที่หมู่เกาะสิมิลัน

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเคลื่อนย้ายถิ่นของชาวมอแกน

1. การทำมาหากินทางทะเล เป็นการเข้าถึงแหล่งอาหารที่สมบูรณ์ ในระบบนิเวศที่แตกต่างหลากหลาย ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากร อันเนื่องจากการใช้สอยที่ต่อเนื่องและซ้ำอยู่ในบริเวณที่จำกัด

2. การค้าขายแลกเปลี่ยน มอแกนเดินทางเพื่อหาและเก็บสัตว์ทะเล สำหรับนำไปขายให้แก่พ่อค้าคนกลาง รวมถึงเป็นหลักประกันในเรื่องของรายได้ของมอแกน

3. อิทธิพลของลมมรสุมและลมประจำถิ่น มีอิทธิพลต่อกระแสลม น้ำ และคลื่นอย่างมาก เมื่อการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลมาถึงชีวิตมอแกนต้องปรับตัวโยกย้ายหาที่พักอาศัยและจอดเรือตามอ่าวที่เป็นที่หลบคลื่นลมได้ดี

4. โจรสลัดที่เดินทางปล้นสะดมในน่านน้ำต่างๆทั่วทั้งเอเชียอาคเนย์ กลุ่มของมอแกนก็ตกเป็นเหยื่อของการปล้นและถูกจับไปขายเป็นทาสเหมือนกัน เล่ากันว่าชาวมอแกนมีชื่อเสียงมานานว่าเป็นพวกที่ว่องไวในการหลบหนี เมื่อมีการเคลื่อนไหวแม้เพียงเล็กน้อยที่ขอบฟ้า พวกเขาจะแล่นเรือออกไปเป็นกลุ่มเล็กๆและลี้ภัยไปอย่างรวดเร็ว โดยหลบซ่อนตามอ่าวเล็กๆที่มีแต่มอแกนเท่านั้นที่รู้จัก ความกลัวคนแปลกหน้า ซึ่งในอดีตมักเป็นโจรสลัดที่ชอบจับคนไปเป็นทาสเป็นความกลัวที่ฝังรากลึกในจิตใจของมอแกนและมีบางครั้งที่พวกเขาอพยพหนีโดยไม่มีเหตุผลอะไร

5. โรคภัยไข้เจ็บ โดยเฉพาะโรคระบาดหรือติดต่อร้ายแรง เช่นเมื่อมีการระบาดของอหิวตศักรหรือฝีดาษ มอแกนจะย้ายบ้านเรือนออกไปอยู่ไกลๆจนกว่าโรคระบาดจะหมดลงจึงกลับมาอยู่ที่เดิม

6. การเยี่ยมเยือนญาติพี่น้องเพื่อนฝูงอยู่บ่อยครั้ง ชาวมอแกนมีการเดินทางไปตามเกาะต่างๆเพื่อเยี่ยมญาติพี่น้อง การค้าขายแลกเปลี่ยน หากู๋ครอง หรือ ร่วมพิธีกรรมต่างๆ

7. การทะเลาะและความขัดแย้ง เมื่อมอแกนที่อยู่กลุ่มเดียวกัน มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมาก หากเมื่อมีการทะเลาะขัดแย้งระหว่างกัน มอแกนคู่อริจะย้ายออกจากกลุ่มไป เมื่อเวลาผ่านไป ความขัดแย้งที่เคยมีต่อกันก็หายไป ก็อาจย้อนกลับได้

ลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านมอแกน

หมู่บ้านอ่าวบอน ตั้งอยู่บริเวณอ่าวบอนเล็ก บนเกาะสุรินทร์ใต้ มีจำนวนชาวมอแกนตั้งบ้านเรือนทั้งหมดรวม 24 หลังคาเรือน และหมู่บ้านอ่าวไทรเอน บนเกาะสุรินทร์เหนือ มีจำนวนชาวมอแกนตั้งบ้านเรือนทั้งหมดรวม 16 หลังคาเรือน รวมมีครอบครัวชาวมอแกนอาศัยอยู่บนพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ในปัจจุบัน 40 หลังคาเรือน ลักษณะของพื้นที่สำหรับใช้ในการตั้งหมู่บ้านของชาวมอแกน ต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการ เช่น

1. เป็นอ่าวที่มีลักษณะเป็นบริเวณบังคลื่นลมได้ดี ต้องเป็นจุดที่สามารถทอดสมอจอดเรือได้ เนื่องจากวิถีชีวิตของชาวมอแกนจำเป็นต้องมีเรือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญเสมอ เพราะชาวมอแกนต้องอาศัยเรือเป็นพาหนะสำหรับการเดินทางและทำมาหากิน

2. มีแหล่งน้ำจืด เพียงพอสำหรับการบริโภคและอุปโภคในครัวเรือน ของทั้งหมู่บ้าน

3. สถานที่บริเวณรอบๆที่ตั้งของหมู่บ้าน ต้องเป็นบริเวณที่ใกล้กับแหล่งทรัพยากรทั้งในป่าและทะเล เนื่องจากในวิถีชีวิตของชาวมอแกน พวกเขาต้องพึ่งพาทรัพยากรจากป่าและท้อง

ทะเลเพื่อการดำรงชีวิตเสมอมา ยกตัวอย่างเช่น การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรจากป่า เพื่อเก็บพืชผัก ผลไม้สำหรับใช้บริโภคเป็นอาหาร ใบคือทะเล สำหรับใช้ในการทำหลังคาบ้าน ไม้ไผ่สำหรับ สร้างบ้าน หรือใบเตยหนาม สำหรับนำมาสานเป็นเสื่อ กระบุง สำหรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน เป็นต้น

ที่อยู่อาศัยของชาวมอแกน มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ เิงพักที่ตั้งอยู่บนชายหาด ในช่วงฤดูฝน ประมาณเดือนพฤษภาคม - เดือนตุลาคม และเิงพักบนเรือ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน - เดือนเมษายน เป็นช่วงไม่มีลมมรสุม และลักษณะพื้นที่ตั้งบนชายหาดของชาวมอแกนมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1. แนวพื้นที่บ้านด้านนอกในทะเล จากการสำรวจในการเก็บข้อมูลเดือนพฤศจิกายน 2546 พบว่าชาวมอแกนอ่าวบอนปลูกบ้านบนพื้นที่แนวนี้ จำนวนรวมทั้งสิ้น 17 หลังคาเรือน จากจำนวนบ้านมอแกนรวมทั้งหมด 24 หลังคาเรือน

2. แนวพื้นที่บ้านด้านในบนหาดทราย จากการสำรวจในการเก็บข้อมูลเดือนพฤศจิกายน 2546 พบว่า มอแกนอ่าวบอนปลูกบ้านบนพื้นที่แนวนี้ จำนวนรวมทั้งสิ้น 7 หลังคาเรือน จากจำนวนบ้านมอแกนรวมทั้งหมด 24 หลังคาเรือน

ข้อมูลเบื้องต้นแสดงให้เห็นว่า ชาวมอแกนนิยมตั้งบ้านเรือนของพวกเขาในแนวพื้นที่บ้านด้านนอกในทะเล คิดเป็นร้อยละ 70.83 มากกว่า การตั้งบ้านในแนวพื้นที่บ้านด้านในบนหาดทราย ที่คิดเป็นเพียงร้อยละ 29.16 ดังนั้นปัจจัยในเรื่องของการเลือกพื้นที่ตั้งบ้านเรือนของมอแกนมาจาก

- วิธีชีวิตที่ผูกพันกับทะเล ชาวมอแกนหลายครอบครัวมีเรือเป็นของตัวเอง ดังนั้นการตั้งบ้านเรือนอยู่ในแนวด้านนอก ทำให้พวกเขาสามารถสังเกตเรือได้สะดวกกว่าบ้านที่อยู่ในแนวด้านใน

- ในช่วงเวลาน้ำขึ้น ชาวมอแกนสามารถขึ้นเรือจากทางด้านหลังของบ้านได้ ไม่จำเป็นต้องว่ายน้ำออกไปเอาเรือด้านนอก

- การใช้พื้นที่หลังบ้านในการตากปลา และแทงปลาเพื่อการบริโภคในครัวเรือน

- ชาวมอแกนหลายครอบครัว กล่าวว่า บ้านที่ตั้งอยู่ด้านนอกในทะเลนั้น อากาศในบ้านจะเย็นสบายกว่าบ้านที่ปลูกด้านในบนหาดทราย

การตั้งถิ่นฐานของชาวมอแกน

ในยุคปัจจุบันเมื่อความเจริญต่างๆทำให้วิถีชีวิตของชาวมอแกนเปลี่ยนแปลงไปทำให้ชาวมอแกนเริ่มตั้งถิ่นฐานและอยู่ติดที่ ไม่อพยพเคลื่อนย้ายเหมือนแต่ก่อนสาเหตุด้วยปัจจัยหลายประการ ดังนี้

1. การเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนเป็นไปได้ยากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้งในพม่า ทำให้มีเรือรบและเรือตรวจการณ์ของพม่าลาดตระเวนบริเวณน่านน้ำบริเวณหมู่เกาะมะริด บางครั้งมอแกนถูกตรวจจับหรือถูกเกณฑ์ไปเป็นแรงงานบังคับ การเดินทางข้ามไปมาจึงไม่สะดวกเหมือนในสมัยก่อน

2. การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่ง ทำให้บริเวณที่มอแกนเคยพักพิงหรือทำมาหากินถูกจับจองครอบครอง บางพื้นที่ถูกกันเขตเป็นพื้นที่คุ้มครอง ดังนั้นพื้นที่ตั้งถิ่นฐานและถิ่นทำมาหากินของมอแกนจึงถูกจำกัดลงไม่สามารถจะเดินทางร่อนทำมาหากินได้เหมือนแต่ก่อน

3. มอแกนส่วนใหญ่ไม่ได้สร้างเรือใช้เองเหมือนในสมัยก่อน และความรู้เกี่ยวกับการสร้างเรือกำลังจะหายไป ปกติแล้วมอแกนสร้างเรือด้วยเครื่องมือง่ายๆ โดยเลือกตัดไม้จากป่ามาขุดเป็นเรือ แต่การตัดไม้นั้นขัดกับกฎข้อบังคับของอุทยานฯ ในระยะหลัง ชาวมอแกนจึงหันมาซื้อเรือหัวโทงมือสองหรือเรือที่ใช้แล้ว ซึ่งหมายถึงว่าจะต้องเก็บหอมรอมริบเพื่อที่จะมีเงินพอที่จะซื้อเรือ นอกจากนี้ เรือใช้แล้วก็มักจะสึกกร่อนและผูกพันเร็ว

4. การเดินทางในปัจจุบันมี “ค่าใช้จ่าย” ที่เพิ่มขึ้น ปัจจุบันชาวมอแกนหันมาใช้เครื่องยนต์เรือ ซึ่งต้องมีค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ต้องมีการบำรุงรักษา และมีค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซม ผิดกับในสมัยก่อนที่มอแกนใช้เรือ “กำบาง” ไม้ระกำที่มีน้ำหนักเบา ขับเคลื่อนด้วยแรงลม “ใช้ใบเรือ” และแรงคน “ใช้แจวขนาดใหญ่”

5. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์กลายเป็น “บ้าน” ที่ปลอดภัยสำหรับมอแกน ในอดีตก่อนที่จะมีการตั้งอุทยานฯ น่านน้ำบริเวณนี้มีโจรสลัดอยู่มาก ผู้ที่เข้ามาตัดไม้และเก็บหาไม้หอมบางคนก็สวมรอยเป็นโจรปล้นเครื่องยนต์ เรือ ทริพส์สินและของทะเลที่มอแกนหามาได้ ชาวมอแกนจึงต้องย้ายไปมาและระมัดระวังคนแปลกหน้า ดังนั้นการจัดตั้งอุทยานฯ การสร้างที่ทำการ และการมีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำทำให้บุคคลภายนอกไม่กล้าเข้ามาปล้นสะดม หรือ ทำร้ายมอแกน

6. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์กลายเป็นแหล่งของมอแกน ชาวมอแกนบางคนไปรับจ้างทำงานที่ อุทยานฯ ระหว่างฤดูท่องเที่ยว ทำให้ไม่ต้องหารายได้จากการเก็บหาทรัพยากรทางทะเล ชาวมอแกนบางคนมีงานประจำในขณะที่บางคนต้องรอให้อุทยานฯ เรียกตัวไปช่วยเวลาที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก

7. การเพิ่มจำนวนของแม่ม้ายั้งในวัยผู้ใหญ่และวัยชราทำให้การเคลื่อนย้ายของชาวมอแกนลดลง เนื่องจากผู้หญิงชาวมอแกนมีความสามารถในการเดินเรือค่อนข้างจำกัดและไม่แข็งแรงเท่าผู้ชาย ปกติแล้วผู้ชายซึ่งร่างกายแข็งแรงและมีทักษะทางทะเลสูงจะเป็นคนสร้างเรือ เดินเรือ และซ่อมเรือ สำหรับแม่ม้ายั้งและคนชราแล้ว การอาศัยอยู่บนบกและการติดต่อที่เป็นเรื่องที่สะดวกและสบายกว่าการอยู่อาศัยและเดินทางร่อนไปมาทางเรือ

ความสามารถในการพูดหรือฟังภาษาต่างๆ ได้ก็เป็นตัวบ่งชี้เกี่ยวกับการเดินทางเร่ร่อนของมอแกน การดำรงชีวิตแบบไม่ลงหลักปักฐานทำให้ชาวมอแกนเดินทางไกลไปตามชายฝั่งทะเลและเกาะต่างๆ ได้พบปะสื่อสารกับผู้คนกลุ่มต่างๆ ชาวมอแกนสูงอายุจะพูดได้หลากหลายภาษา ไม่ว่าจะ เป็นภาษาพม่า (ร้อยละ 10 ของชาวมอแกนบนเกาะสุรินทร์สามารถเข้าใจและพูดภาษาพม่าได้) ภาษามลายู (ร้อยละ 8) ภาษาอูรักลาไวย (ร้อยละ 3) ในปัจจุบันการเดินทางเร่ร่อนลดน้อยลง พื้นที่ของชาวมอแกนหดแคบลง มอแกนรุ่นหลังๆ จึงมีความสามารถด้านภาษาที่จำกัดลงด้วย ชาวมอแกนบนเกาะสุรินทร์ทั้งหมดใช้ภาษามอแกนเป็นภาษาแม่ และร้อยละ 64 สามารถจะพูดและฟังภาษาไทยได้

4.3 สภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิต

สภาพสังคมของชาวมอแกน

โครงสร้างครอบครัวและเครือญาติ

ลักษณะครอบครัวของชาวมอแกนจะเป็นครอบครัวขยาย ได้แก่ ครอบครัวที่มีสมาชิกซึ่งมีความสัมพันธ์ในเครือญาติขยายออกไปจากครอบครัวเดี่ยว คือ การขยายโดยการเพิ่มจำนวนคู่สมรส หรือขยายโดยครอบครัวของพี่น้องที่แต่งงานแล้วมาอยู่รวมกันเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ ภายหลังแต่งงานของชาวมอแกน คู่สามีภรรยา มักจะยังคงอยู่อาศัยร่วมชายคาเดียวกันกับพ่อแม่ของฝ่ายหญิง หรือเพียงแยกออกมาสร้างบ้านใหม่อยู่ติดใกล้ๆ กับบ้านพ่อแม่ ดังนั้นครอบครัวมอแกนส่วนใหญ่ จึงมีสมาชิกประกอบไปด้วย พ่อ แม่ ลูก และป้า ตายาย ที่อาศัยอยู่ร่วมกันในหลังคาเรือนเดียวกัน

การแบ่งงานในครอบครัวชาวมอแกนที่มีพ่อเป็นหัวหน้าครอบครัว มีหน้าที่ในการแสวงหาอาหารมาเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว ส่วนแม่นั้นจะอยู่กับบ้านทำอาหารเลี้ยงครอบครัว คอยดูแลสมาชิกในครัวเรือน

ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวชาวมอแกนมีความสัมพันธ์ที่แนบแน่นมาก มีความผูกพันสูง ความสัมพันธ์ในเครือญาติของชาวมอแกน เป็นความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดมาก ชาวมอแกนที่อาศัยอยู่บนเกาะสุรินทร์จะอยู่อาศัยแบบค่อนข้างถาวรอยู่กันแบบเครือญาติ

ด้านเศรษฐกิจ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ การเก็บบริโภคอาหารเพื่อการยังชีพจากพื้นที่ป่าและทะเล ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวมีการรับจ้างทำงานกับทางอุทยานฯ ในฐานะลูกจ้างชั่วคราว รายวันทั้งหญิงและชาย ทำให้วิถีชีวิตประจำวันของชาวมอแกนเปลี่ยนไปจากเดิม

ส่วนผู้หญิงมอแกนที่หมู่บ้านก็ใช้เวลาในช่วงนี้ของฤดูกาลท่องเที่ยว ออกตัดใบเตยหนาม และใบเตยปาดนั้น โดยนำมาสานเป็นหัตถกรรมมอแกน เพื่อขายให้แก่นักท่องเที่ยวที่ซื้อ

กระปุก เป็นต้น เพื่อเป็นรายได้เสริมจากส่วนที่สมาชิกคนอื่นในครอบครัวมีรายได้ ประจำจากการทำงานกับทางอุทยานฯ

แหล่งรายได้ของชาวมอแกน มาจากการแลกเปลี่ยนสินค้าจากทะเลการจับสัตว์ทะเลและเก็บทรัพยากรจากป่าเพื่อนำมาแลกเปลี่ยนกับสินค้า คือ ข้าวสาร น้ำตาล เกลือ พริกแห้ง สิ่งของเครื่องใช้ที่พวกเขาต้องการ

วิถีการดำเนินชีวิตของชาวมอแกน

ด้านสุขภาพและอนามัย

ชาวมอแกนมีวิถีชีวิตประจำวันอยู่กับทะเลเกือบตลอดทั้งวัน โดยในสมัยก่อนนั้นพวกเขาอาศัยเรือกำบังมอแกนเดินทางไปหาอาหาร แหงปลา งมหอย ตามเกาะและอ่าวต่างๆ โดยเป็นการทำงานภายใต้แสงแดดเกือบตลอดทั้งวัน ส่งผลทำให้เกิดเป็นโรคผิวหนังชนิดต่างๆ มักเกิดอาการเจ็บป่วย ท้องร่วง เชื้อไข้มาเลเรีย จากยุง โรคตาแดง ไข้หวัด โรคปวดบวม อักเสบจากฝืนนอนในช่วงฤดูมรสุม ชาวมอแกนยังคงมีการนำพืชสมุนไพรมาใช้บำบัดการเจ็บป่วย เช่น การรักษาอาการบวม ไข้ พบว่า มอแกนยังคงมีการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรในการรักษาพยาบาล

ในปัจจุบันได้ตรวจรักษาโรคต่างๆ รวมถึงให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องสุขอนามัย โดยหน่วยงาน 3 หน่วยงาน ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลในเรื่องของสุขภาพ คือ

1. โรงพยาบาลคุระบุรี อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ดูแลเรื่องของการลงพื้นที่หมู่บ้านของหน่วยแพทย์ ทันตแพทย์ และพยาบาล เพื่อให้การตรวจรักษาเบื้องต้น รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ
2. หน่วยอนามัยเกาะพระทอง อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา เน้นเรื่องของการให้ยาหยอดแก่ชาวมอแกน คือ วัคซีน BCG หรือการปลูกฝี และวัคซีนป้องกันบาดทะยักให้กับมอแกนทุกคน วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ สำหรับเด็กแรกเกิดถึง 15 ปี
3. หน่วยมาลาเรีย กองสาธารณสุข อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา รับผิดชอบเรื่องของการออกหน่วยป้องกันมาลาเรียเพื่อเจาะเลือดตรวจหาเชื้อมาลาเรียในกลุ่มชาวมอแกนในช่วงต้นของฤดูท่องเที่ยว นำเครื่องพ่นยาฆ่าแมลงมาฉีดพ่นภายในพื้นที่โดยรอบหมู่บ้านและภายในบ้านของมอแกนแต่ละหลัง

ด้านการศึกษา

การศึกษาในปัจจุบันแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

1. การศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ คือ การศึกษาลักษณะนี้เป็นการเรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม และจากการติดต่อเกี่ยวข้องกับผู้อื่น ซึ่งไม่มีหลักสูตรไม่

มีแบบแผนอะไร เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาไม่มีใครเป็นครูหรือนักเรียนที่แน่นอน

2. การศึกษาอย่างเป็นทางการ คือ การศึกษาในระบบโรงเรียนซึ่งมีการจัดทำแผนการศึกษาไว้แน่นอน มีระบบการบริหาร การกำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน ระยะเวลา การวัดผล ตลอดจนการกำหนด กฎเกณฑ์อื่นๆ

การศึกษาในสังคมดั้งเดิมแบบสังคมของชาวมอแกนในสมัยก่อนนั้น จัดเป็นการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ ไม่มีใครถูกกำหนดให้เป็นครูหรือนักเรียนโดยตรง ครอบครัวและผู้อาวุโสเป็นผู้ทำหน้าที่สอนและฝึกอบรมลูกหลาน เด็กๆจะได้รับการถ่ายทอดปลูกฝังความรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ เช่น การล่าสัตว์ เก็บหาของป่า รวมถึงการประกอบพิธีกรรมต่างๆลูกหลานจะได้เรียนรู้โดยผ่านการบอกเล่า นิทานพื้นบ้าน การสังเกต การเลียนแบบหรือการช่วยเหลือผู้ใหญ่ทำงาน

ในปัจจุบันเมื่อระบบการศึกษาที่เข้ามาสู่สังคมของชาวมอแกน โดยในปี พ.ศ. 2537 มีการจัดตั้งโรงเรียนขึ้น ชื่อ “โรงเรียนสุรัสวดี” ภายในพื้นที่ของหน่วยอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ บริเวณอ่าวไทรเอน

4.4 วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

ด้านภาษา

ชาวมอแกนบนหมู่เกาะสุรินทร์มีภาษาพูดเป็นของตนเองแต่ไม่มีภาษาเขียน ลักษณะเป็นภาษาเดียวกับที่ชาวเลบนเกาะพระทอง อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ซึ่งสามารถพูดได้หลายภาษา เช่น ภาษาพม่า ภาษามอเก็น ภาษามลายู และภาษาไทยถิ่นใต้ ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลมาจากภาษามลายู พม่า และไทย ภาษาที่ชาวมอแกนใช้พูดกันอยู่เป็นภาษาย่อยในตระกูลภาษา “มาลาโย-โพลินีเซียน” มีชนต่างใช้กันมาก ได้แก่ ชาว บาหลิ มาคูริส มั๊กกะสัน นูกิส ดยัค ตามเกาะต่างๆ ซึ่งภาษาตระกูลนี้จะเป็นภาษาถิ่นย่อย แบ่งออกได้อีกหลายถิ่น เช่น ภาษาที่ชาวมอแกนจังหวัดภูเก็ต แบ่งเป็นภาษาอูรัก ลาโว้ย ภาษากลุ่มมาซิง หรือกลุ่มสิงห์ หรือมอเก็น ซึ่งเป็นภาษาที่ชาวมอแกนบนเกาะสุรินทร์ และเกาะพระทอง จังหวัดพังงา และภาษากลุ่มสิงห์บก หรือ มอเกลิน

ด้านการแต่งกาย

การแต่งกายของชาวเลบนเกาะสุรินทร์ผู้ชายจะนุ่งผ้าโสร่งคล้ายกับผ้าโสร่งของชาวมลายู แต่ลักษณะของลายผ้าจะมีลักษณะเหมือนผ้าของชาวพม่า วิธีการนุ่งจะเดี๋ยวน้ำไม่สวมเสื้อ แต่ในปัจจุบันผู้ชายจะเปลี่ยนมานุ่งกางเกงที่เป็นแบบจีนแบบที่ชาวตังเกี๋ยนิยมนุ่งกัน เพราะหาได้ง่าย ประหยัด และราคาถูก แต่ไม่นิยมใส่เสื้อเหมือนเดิม ส่วนวิธีการนุ่งผ้าแบบเดี๋ยวน้ำเหมือนเมื่อก่อนนั้นยังคงพบในคนสูงอายุเท่านั้น การแต่งกายของผู้หญิงใช้ผ้าถุงหรือโสร่งนุ่งแบบกระโจมอกคลุม

ยาวถึงหัวเข่า และไม่สวมเสื้อเช่นกัน เพราะชาวเลมีความเชื่อว่า การแตกเนื้อสาวเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาตอนหลังไม่น่าละอายหรือปกปิดแต่ประการใด

ด้านเครื่องประดับกาย ผู้หญิงมักสวมใส่เครื่องประดับกายที่ทำด้วยเงินเพราะในอดีตบรรพบุรุษของชาวมอแกนนิยมใช้เงินเป็นเครื่องประดับ และเครื่องประดับที่ทำจากเงินสามารถหาซื้อได้ง่ายจากเกาะสอง ของพม่า แต่ในปัจจุบันการติดต่อกับชุมชนภายนอก ชาวมอแกนเป็นจำนวนมากเปลี่ยนมาสวมใส่เครื่องประดับที่ทำจากทองคำ เช่น สร้อยคอ ต่างหู แหวน เป็นต้น การสวมใส่เครื่องประดับกายของชาวเลนั้นนอกจากจะทำให้เกิดความสวยงามแล้ว ยังแฝงไว้ด้วยความเชื่อบางอย่างอีกด้วย นายซาลาม้า ผู้ชายวัย 56 ปี ผู้ทำหน้าที่เป็นรองหัวหน้าเผ่าเล่าให้ฟังว่า “เด็กๆชาวมอแกนเมื่อโตขึ้นมาพอจะวิ่งเล่นได้แล้ว พ่อแม่จะแขวนกำไลซึ่งทำจากคองของเต่ากระให้ เพราะว่ามีผีกระจะไม่ไปทำร้ายเด็กๆ”

อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงในด้านการแต่งกายและการใช้เครื่องประดับกายนั้น ชาวมอแกนได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ยอมรับวัฒนธรรมใหม่ๆ ที่ตนเองเห็นว่าดีและพยายามปรับตัวเข้ากับสังคมส่วนใหญ่ ทั้งในด้านสังคมและวัฒนธรรมชาวมอแกนยอมรับสิ่งใหม่ในลักษณะของการเลียนแบบจากชนกลุ่มใหญ่ ซึ่งเป็นลักษณะของการยอมรับการเปลี่ยนแปลงและนับว่าเป็นการผสมผสานกลมกลืนทางด้านการแต่งกายที่ชาวมอแกนได้รับเอาวัฒนธรรมภายนอกเข้ามาผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมของตนเอง

ด้านศาสนา ความเชื่อและพิธีกรรม

ชาวมอแกนบนเกาะสุรินทร์เป็นกลุ่มชนที่ไม่นับถือศาสนาใดๆ แต่ชาวเลมีความเชื่อในเรื่องวิญญาณ นับถือภูตผี มีทั้งผีธรรมชาติ ผีบรรพบุรุษ ที่ตายไปแล้ว ความเชื่อในการเกิดปรากฏการณ์ตามธรรมชาติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเกิดพายุ ฝนตก พายุร้องฟ้าผ่า ล้วนแต่เกิดจากการลงโทษของผีต่างๆทั้งสิ้น ดังนั้นหากเกิดมีการเจ็บป่วยในชุมชนหัวหน้าเผ่าซึ่งเป็น หมอผีประจำเผ่ามีหน้าที่ติดต่อกับผีนั่นๆจะทำการเข้าทรงเพื่อสอบถามถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้สมาชิกของตนไม่สบาย เด็กๆในหมู่บ้านเมื่อเกิดการเจ็บไข้หัวหน้าเผ่าจะให้ไว้จุก เจาะหู หรือบางคนใช้พริกแห้ง กระเทียม พริกไทย ผูกค้ายแล้วนำไปแขวนคอ ผูกมือ หรือผูกสะเอว ส่วนถ้าเป็นผู้ใหญ่หากเกิดการเจ็บไข้ได้ป่วยจะต้องหาของจากท้องทะเลมาเช่น ไห้ว เช่น เต่า และหอยชนิดต่างๆ เป็นต้น

พิธีกรรมต่างๆของชาวเลบนหมู่เกาะสุรินทร์นั้น เป็นพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ได้แก่ พิธีลอยเรือซึ่งจะจัดขึ้นในเดือน 5 ของทุกๆปี พิธีลอยเรือของชาวเลบนหมู่เกาะสุรินทร์นั้น ผู้ชายจะช่วยกันสร้างเรือ่งามด้วยไม้ระกำ ขนาดความยาว 1 เมตร ส่วนผู้หญิงนั้นจะช่วยกันทำขนม และเตรียมของเช่น ไห้วต่างๆ ได้แก่ ดอกไม้ กล้วย เทียน ขนมชนิดต่างๆ กล้วยน้ำว้า ผ่าแพร์เจ็ดสี เป็นต้น เมื่อถึงเวลากลางคืนทุกคนก็จะออกมาร่วมกันร้อง

เพลง ร่ายรำกันอย่างสนุกสนาน จนกระทั่งถึงตอนเช้า เรือที่ถูกสร้างขึ้นก็จะถูกนำมาวางไว้กลางหมู่บ้านเพื่อให้ทุกคนได้ช่วยกันนำของเช่น ไหว้ที่ได้เตรียมไว้มาใส่ลงในเรือ จากนั้นเมื่อถึงเวลาน้ำขึ้นเต็มที่ ผู้ชายก็จะช่วยกันแบกเรือลงไปลอย ซึ่งเป็นการจับพิธี พิธีลอยเรื่อนั้นจัดขึ้นเพื่อสะเดาะเคราะห์เป็นการลอยความทุกข์โศกและโรคภัยต่างๆ ให้ไหลไปกับสายน้ำทะเล รวมทั้งเป็นการขอมาต่อผีธรรมชาติ ที่ถูกหลานได้กระทำการต่างๆลงไปในห้องทะเล รวมทั้งเป็นการเช่นไหว้ต่อผีบรรพบุรุษของตนที่เรียกว่า “โตะ”

ชาวมอแกนแต่ละกลุ่มนั้นจะมีบรรพบุรุษที่ตนนับถือ ซึ่งมักจะเป็นผู้นำกลุ่มคนแรกที่เสียชีวิตไปพวกเขาเชื่อว่าบรรพบุรุษที่ตายไปแล้วนั้นจะปกป้องรักษาลูกหลานที่มีชีวิตอยู่ ชาวเลทุกท้องถิ่นจะต้องตั้งศาลบรรพบุรุษไว้กราบไหว้บูชา ทุกๆปีจะมีพิธีกรรมเช่นไหว้บรรพบุรุษสองครั้งคือ วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 5 และเดือน 11 พิธีเช่นไหว้จะจัดเป็นพิธีใหญ่ ชาวมอแกนทุกคนก็จะต้องมาร่วมในพิธีกรรมนี้จะขาดไม่ได้ ซึ่งจะจัดเป็นพิธีลอยเรือสะเดาะเคราะห์อย่างหนึ่งและพิธีเช่นไหว้เครื่องมือในการทำมาหากินอย่างหนึ่ง

เรื่องโศกลางของขลังนั้นชาวมอแกนก็มีความเชื่อ เช่นกัน โดยชาวเลแต่ละกลุ่มจะมีหมอผีประจำเผ่าเป็นผู้ดูแลรักษาในการทำพิธีต่างๆ มีการทำนายชะตาชีวิตหาฤกษ์ยามในการสร้างบ้านก่อนที่ผู้ชายชาวมอแกนทุกคนจะออกเรือไปทำมาหากินในทะเลในครั้งใด หมอผีประจำเผ่าก็จะมอบเครื่องรางของขลังให้ซึ่งเป็นเชือกสีขาวเหนียวมาผูกมัดอยู่กับต้นแขน ซึ่งผู้ชายทุกคนเชื่อว่าสิ่งที่ได้รับจากหมอหรือ โตะนั้นเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สามารถคุ้มครองให้เขาปลอดภัยจากอันตรายในทะเลและผีसाงต่างๆได้

ด้านขนบธรรมเนียมและประเพณีต่างๆ

ชาวมอแกนที่อาศัยบนอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์มีขนบธรรมเนียมและประเพณีที่น่าสนใจอยู่หลายอย่าง ถ้วนแล้วแต่แฝงไว้ด้วยความเชื่อทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็น

1. ประเพณีการแต่งงาน ที่ไม่ยุ่งยากเหมือนพิธีแต่งงานของคนไทยหรือคนกลุ่มอื่น ๆ จะเริ่มจากการแห่ขันหมากซึ่งภายในขันหมากจะประกอบด้วย หมาก พลู ผ้าสีต่างๆ เมื่อแห่ไปถึงบ้านเจ้าสาวขบวนแห่ขันหมากก็จะแห่รอบบ้านเจ้าสาว 3 รอบ จากนั้นพ่อแม่ทั้ง 2 ฝ่ายก็จะนั่งล้อมวงเป็นวงกลมให้เจ้าบ่าวและเจ้าสาวนั่งตรงกลาง เจ้าบ่าวและเจ้าสาวก็จะส่งขันหมากให้กับพ่อแม่ฝ่ายเจ้าสาว แล้วส่งต่อไปยังคนอื่นๆเป็นวงกลม จากนั้นผู้ใหญ่ฝ่ายเจ้าสาวจะเป็นผู้ถามคำถามกับเจ้าบ่าวว่า มีเรือ มีหุม มีแหลม หรือไม่ สามารถค้าหอย แทงปลาได้หรือไม่ ถ้าได้ก็เป็นการเสร็จพิธี ถ้าไม่ได้ต้องให้พ่อแม่ฝ่ายเจ้าบ่าวฝึกหัดให้จนสามารถแทงปลาค้าหอยได้ พิธีการแต่งงานของชาวมอแกนจะจัดขึ้นในเวลากลางคืนซึ่งเมื่อเสร็จพิธีทุกคนก็จะร้องเพลง เต้นรำกัน

2. ประเพณีการเกิด ชาวมอแกนจะถือปฏิบัติเรื่องการคลอดตามแบบฉบับของพวกเขา มาตั้งแต่บรรพบุรุษ คือ นิยมคลอดกับหมอกกลางบ้านหรือหมอดำแย ซึ่งชาวเลเรียกว่า “แม่ทาน” จนกระทั่งถึงปัจจุบันก็ยังคงนิยมเช่นนั้น

สถานที่ในการคลอดนั้นปัจจุบันชาวเลนิยมคลอดลูกที่บ้านของตนเอง โดยการคลอดบนแคร่ไม้ไผ่ที่ยกสูงขึ้น ส่วนครอบครัวที่ใช้เรือเป็นพาหนะเร่ร่อนก็มีบ้างเช่นกันที่ใช้เรือเป็นที่คลอดลูกด้วย ชีวิตของชาวเลที่อาศัยอยู่บนเรือนั้นเมื่อชาวเลรู้วันกำหนดจะคลอดในเดือนใด ก็จะนำหมอดำแยที่เรียกกันว่าแม่ทานนั้นติดเรือไปด้วยเสมอ ถ้าหากเจ็บท้องกลางทะเลก็จะคลอดกันในเรือกลางทะเล ถ้าอยู่ใกล้ฝั่งหรือเกาะแก่ชาติ ก็จะพาเรือเข้าพักชายหาดหรือริมฝั่ง ในการคลอดนั้นนอกจากจะมีแม่ทานแล้ว หมอผีก็จะนั่งร่วมในการทำคลอดด้วย และหลังจากที่คลอดแล้วญาติพี่น้องต้องจัดพิธีเซ่นไหว้ผีแม่ทานเพื่อขอให้ผีแม่ทานทั้งหลายได้โปรดช่วยกันปกป้องเด็กทารกที่เกิดขึ้นให้เจริญเติบโตอย่างปลอดภัย ส่วนผู้เป็นแม่นั้นจะต้องอยู่ไฟแม่จะต้องหมั่นรักษาสุขภาพของตนเอง อาหารที่กินจะเป็นเพียงข้าวสวยคลุกกับพริกไทยหรือเกลือเท่านั้น เพื่อว่าท้องจะได้ร้อนทำให้เลือดแข็งตัวเร็วขึ้น

3. ประเพณีงานศพ หากมีการเสียชีวิตในหมู่บ้านผู้ชายทุกคนจะช่วยกันทำโลงไม้อย่างหยาบๆ แล้วนำคนตายใส่ในโลง เก็บไว้ในบ้านผู้ตาย 2-3 คืน ซึ่งชาวมอแกนเรียกว่า “เผ่าศพ” จะมีการขับร้องพรรณนาถึงความดีที่ผู้ตายได้สั่งสมไว้ จากนั้นนำไปฝังในหลุมลึกประมาณ 2 เมตร ซึ่งบริเวณที่ฝังศพของชาวมอแกนหมู่เกาะสุรินทร์ในปัจจุบันตั้งอยู่บริเวณอ่าวแม่ยาย ทางทิศตะวันออกของเกาะสุรินทร์เหนือ เขาจะฝังเสื้อผ้า ของกิน ของใช้ของคนตายทั้งหมดลงไปหลุมด้วย เพราะมีความเชื่อว่าจะถึงแม้ว่าตายแต่ไม่ได้หมายความว่าอดตาย ศพไหนเป็นเด็กเล็กๆพ่อแม่จะทำของเล่นฝังลงไปให้ด้วย บางคนที่มีเรือเขาจะพันเรือเป็นท่อนๆฝังลงไปให้ด้วยคนตายจะได้ไม่ต้องไปทำใหม่ เสร็จแล้วเอาดินกลบให้แน่นแล้วเอาต้นไม้ชนิดไหนก็ได้มาปลูกบนหลุมศพเป็นการจำ เพราะถ้านานๆไปจะลืม และต้นไม้ที่ปลูกจะช่วยให้คนตายไม่ต้องเป็นห่วงลูกหลานมากนัก ถัดต้นไม้จึงงอกงามแสดงว่าลูกหลานทุกคนมีความสุขไม่ต้องเป็นห่วง ยกเว้นหัวหน้าเผ่าถ้าเกิดว่าตายไปเขาจะเอารูปแกะสลักด้วยไม้เปรียบเสมือนเป็นบรรพบุรุษของชาวมอแกนที่ได้ล่วงลับไปแล้ว

4. ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มมอแกนที่ยังคงยึดถือปฏิบัติมาจนถึงทุกวันนี้คือ การเคารพเชื่อฟังผู้อาวุโส ได้แก่ หัวหน้าเผ่า แม่ทาน หรือ หมอดำแย รวมถึงคนแก่ๆทุกคน เพราะเป็นผู้คอยช่วยเหลือ ดูแลให้ปลอดภัย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 วิธีการทางประวัติศาสตร์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนวิธีการทางประวัติศาสตร์สรุปได้ดังนี้

ไพศาล เรียนทัพ (ไพศาล เรียนทัพ:2544-43) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์และสอนโดยวิธีการบรรยาย เรื่องการตั้งถิ่นฐานที่มั่นคงของอาณาจักรไทยในรายวิชา ส 028 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่สอนโดยวิธีการบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสรุปว่าการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอนนั้นทำให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ วิจัย และการแสวงหาความรู้และเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

เยาวภา ประคองศิลป์ และศักดิ์สิทธิ์ หัสมินทร์ (เยาวภา ประคองศิลป์ และศักดิ์สิทธิ์ หัสมินทร์ 2546:77-86) ได้วิจัยเรื่องพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ : กรณีศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2544 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนค่อนข้างลึกซึ้ง เพราะเกิดจากความรู้อาวิธีการทางประวัติศาสตร์มีขั้นตอนและระบบที่ชัดเจนเป็นการศึกษาด้วยตนเองที่ชัดเจน วิธีการสอนประวัติศาสตร์ในระยะที่เป็นการฝึกปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ผู้เรียนมีการศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่ม มีการปรึกษาหารือ และร่วมกันคิดทุกขั้นตอน โดยเฉพาะการวิพากษ์หลักฐานและการตีความซึ่งได้รับผลพลอยได้ของการรู้ทักษะการคิดวิเคราะห์ที่อยู่บนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

สุครักษ์ แก้วระดับ (สุครักษ์ แก้วระดับ บทคัดย่อ 2548) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีทางประวัติศาสตร์ และเพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาความคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทุ่งยางแดงพิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์และการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการทดลองของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และผลการพัฒนาความคิดวิเคราะห์โดยใช้แบบทดสอบใบงานนักเรียนมีพัฒนาความคิดวิเคราะห์สูงขึ้น โดยเฉลี่ยครั้งละ 0.89

อาทร จันทรปาน (อาทร จันทรปาน บทคัดย่อ 2548) ได้เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัย

อยุธยา ในรายวิชา ส 32101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคลองพลสถศุภคิพิตยา ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อารียา ศิโรคม (อารียา ศิโรคม บทคัดย่อ 2545) ได้เปรียบเทียบ ผลของการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการเรียนการสอนสังคมศึกษาที่มีผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มีผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และมีการสรุปต่อไปว่าการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนเกิดการวิเคราะห์ วิचारณ์และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มีผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่กล่าวมาพบว่าวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีการสอนที่ให้ประโยชน์กับผู้ศึกษาและเหมาะสำหรับการสอนในยุคปัจจุบัน ซึ่งการเรียนการสอนในปัจจุบันไม่ได้เน้นการท่องจำหรือให้นักเรียนรู้เรื่องราวประวัติศาสตร์เพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ การค้นคว้า การสรุปความ การนำเสนอข้อมูล การทำงานร่วมกัน และให้นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ ได้ อย่างมีเหตุผล น่าเชื่อถือ เช่นเดียวกับวิธีการทางวิทยาศาสตร์

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชาวมอแกน สรุปได้ดังนี้

พลาเดช ณ ป้อมเพชร (2546) ศึกษาเรื่อง โลกของชาวมอแกน: มองจากความรู้พื้นบ้านเกี่ยวกับทะเลและพื้นที่ชายฝั่ง พบว่า โลกของชาวมอแกน มีสภาพที่หดแคบและถูกจำกัดลงเนื่องจากวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป มีการตั้งหลักแหล่งที่ถาวรมากขึ้น การเดินทางทางทะเลจำกัดลง ความรู้พื้นบ้านด้านนิเวศทางทะเลสะท้อนให้เห็นปรากฏการณ์ของการเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจาก มอแกนรุ่นใหม่หันมาพึ่งพาอุทยานแห่งชาติและอาศัยการรับจ้างทำงานรายวันในฤดูท่องเที่ยวเป็นช่องทางในการทำมาหากิน พบช่องว่างระหว่าง มอแกนรุ่นใหม่ (อายุน้อยกว่า 25 ปี)และรุ่นเก่า (อายุมากกว่า 25 ปี)

สมเกียรติ สัจจารักษ์ (2539) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการสื่อสารการศึกษาของชาวเล หมู่เกาะสุรินทร์ พบว่า วิธีการสื่อสารของชาวมอแกน ใช้วิธีการบอกเล่าโดยใช้ภาษามอแกน ความรู้บางอย่างถ่ายทอดด้วยการชี้แนะ เด็กเรียนรู้ด้วยการสังเกตจากพ่อแม่และบุคคลอื่นในชุมชนฝึกหัดให้เด็กเรียนรู้ด้วยการกระทำ หรือสังเกตจากการลอกเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่

โดยบุคคลที่อยู่ใกล้ชีวิตคือ พ่อแม่ ผู้อาวุโสชุมชนและการเรียนรู้ที่เกิดจากสถานที่จริง เครื่องมือ วัสดุ กิจกรรมต่างๆในวิถีชีวิตประจำวันของพวกเขา

อรุณ แถวจัตุรัส (2543) ศึกษาเรื่อง พฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชาวมอแกน อุทยาน แห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา พบว่า มอแกนมีการใช้ประโยชน์จากพืชรวมถึง 159 ชนิด จาก 57 วงศ์ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ พืชอาหาร พืชสมุนไพร ไม้สร้างที่อยู่อาศัยและพืชที่ใช้ประโยชน์อื่น ๆ มอแกนใช้พืชจำพวกหัวในการบริโภค ใช้พืชสมุนไพรในการ บำบัดอาการเจ็บป่วย โดยเฉพาะเป็นไข้และบาดแผล ในส่วนของไม้สำหรับสร้างที่อยู่อาศัยทั้ง บ้าน เรือมอแกน เป็นต้น หรือการใช้ไม้เพื่อสตรีใช้สำหรับอยู่ไฟหลังคลอดบุตร การนำไปเคย หนามมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์สำหรับขายให้แก่นักท่องเที่ยว ชาวมอแกนมีการถ่ายทอดความรู้ พื้นบ้านดังกล่าวผ่านการดำรงชีวิตประจำวัน และมีแนวโน้มลดลง และมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากมอแกน ไม่มีภาษาเขียนสำหรับบันทึกความรู้ต่อไป

งานวิจัยต่างประเทศ

ในการศึกษาค้นคว้างานวิจัยใจต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นการศึกษาโดยนัก มานุษยวิทยา เช่น ดีเรค ฟรีแมน (Derek Freeman, 1970) ผู้ซึ่งศึกษาชาวเผ่าอิชาน ที่อาศัยอยู่บน เกาะซาราวัก ประเทศมาเลเซีย ศาสตราจารย์แฮโรลด์ คองคลิน (Harold Conklin, 1969) ผู้ศึกษา สภาพ ของชาวฮานูม ที่อาศัยอยู่บนเกาะหนึ่งของประเทศฟิลิปปินส์และศาสตราจารย์เอ็ดมันด์ลีช (Edmund Leach, 1970) ผู้ศึกษาชาวกะฉิ่น ที่เป็นชนกลุ่มน้อยทางตอนเหนือของประเทศพม่า นักมนุษยวิทยาทั้งสามท่านได้ศึกษาลักษณะการประกอบอาชีพของชนต่างๆพบว่า ชนต่างๆ เหล่านี้ประกอบอาชีพในลักษณะเพื่อยังชีพไปวันหนึ่งๆอาชีพมิได้จำแนกแยกย่อยออกไปมากนัก ผู้ชายซึ่งเป็นผู้นำครอบครัวนั้นจะต้องทำงานหนัก เช่น การล่าสัตว์ การซ่อมแซมบ้าน ส่วน ผู้หญิงจะหุงหาอาหารเลี้ยงดูลูกของตนอยู่กับบ้านจนกว่าลูกนั้นเติบโตพอที่จะช่วยเหลือการทำงาน ของพ่อ จะติดตามพ่อของตนไปทำมาหากิน นักสังคมวิทยา อาร์เธอร์ ซอลซ์ (Arthur Salz, 1954) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีหมอผี หรือหมอไสยศาสตร์ บางครั้ง เรียกว่าผู้ทำนายโชคชะตา ใน สังคมมนุษย์ที่อาศัยอยู่ตามป่าเขา เกาะแก่งต่างๆต้องพึ่งพาธรรมชาติมาก เกิดทารกเกิดโรคใน ระดับต่ำมีโรคภัยไข้เจ็บบ่อยๆ โดยไม่ทราบสาเหตุ อีกแง่หนึ่ง การเข้าป่าล่าสัตว์มักขึ้นอยู่กับ โชคชะตา ทำให้มนุษย์ต้องหาที่พึ่งเพื่อที่จะควบคุมธรรมชาติ (อ้างใน สมเกียรติ สัจจารักษ์ 2539:22-23)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา : ชาวมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ในรายวิชา ส 32101 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหินลาด ด้วยการสอนวิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหินลาด อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหินลาด อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1 ห้อง ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา : ชาวมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ในรายวิชา ส 32101 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหินลาด จำนวน 4 แผน 8 ชั่วโมง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

2.3 การสร้างและหาคุณภาพจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง ตามขั้นตอนดังนี้

- (1) ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544
- (2) ศึกษาคู่มือการจัดสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544
- (3) ศึกษากรอบแนวคิดการจัดทำสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- (4) ศึกษาการจัดสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้น ม.1- ม.3)
- (5) ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 เช่น มัธยมศึกษาปีที่ 1-3
- (6) ศึกษาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2
- (7) ศึกษาคำอธิบายรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหินลาด
- (8) ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มัธยมศึกษาปีที่ 2
- (9) ศึกษาและเลือกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการเก็บรวบรวมข้อมูลสำรวจสถานที่จริง ณ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ เกาะพระทอง อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ศึกษาจากเอกสารและผลงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง
- (10) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอน โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์
- (11) วางแผนและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และสร้างสื่อการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้และสร้างสื่อการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 4 แผน ดังนี้
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประวัติความเป็นมาของชาวมอแกน
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐาน
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิต
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

(12) การหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงของเนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขเรื่องสาระสำคัญให้กระชับและได้ใจความ นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กำหนดกิจกรรมที่หลากหลายตามวิธีการทางประวัติศาสตร์

2) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนบ้านหินลาด จังหวัดพังงา

2.3.2 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง ตามขั้นตอนดังนี้

(1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544

(2) ศึกษาเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลประเมินผล

(3) สร้างข้อสอบตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร แบบปรนัยเลือกตอบจำนวน 2 ชุดๆ ละ 40 ข้อ เป็นแบบทดสอบแบบคู่ขนาน คือ แบบทดสอบก่อนเรียน 1 ชุด แบบทดสอบหลังเรียน 1 ชุด โดยพิจารณาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา : ชาวมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา และเนื้อหา สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

(4) หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ก) นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบ ความตรงตามเนื้อหาโดยการหาค่าความสอดคล้อง

+1 หมายถึง ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

-1 หมายถึง ข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

โดยค่าความสอดคล้องต้องมากกว่า .50 ขึ้นไปจึงเป็นแบบทดสอบที่สามารถนำไปใช้ได้

ข) นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจแก้ไขและปรับปรุงแล้ว จำนวน 40 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหินลาด จังหวัดพังงา จำนวน 10 คน

ค) นำแบบทดสอบที่ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาปรับปรุงแก้ไข

ง) นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเคยเรียน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา : ชาวมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่

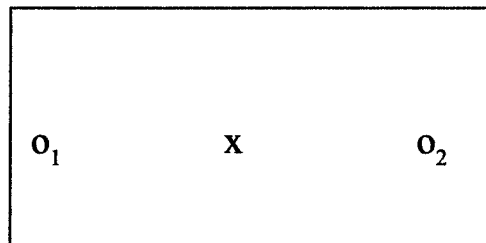
เกาะสุรินทร์ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงาแล้ว จำนวน 1 ห้อง นักเรียนสอบเพื่อนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิเคราะห์ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

จ) นำผลการตอบข้อทดสอบที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบเป็นรายข้อซึ่งใช้เกณฑ์ 50 % แล้วคัดเลือกเอาข้อสอบที่มีระดับความยากระหว่าง .20 ถึง .80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทดสอบแล้วได้ข้อทดสอบที่เป็นไปตามเกณฑ์ 35 ข้อ นำข้อทดสอบที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ จำนวน 5 ข้อ ไปปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม ข้อตัวเลือกและทดสอบอีกครั้งเฉพาะข้อที่แก้ไข

ฉ) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแล้วไปใช้จริงกับกลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหินลาด จังหวัดพังงา

2.4 รูปแบบการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (One – group Pretest - Posttest Design) ดังนี้

X แทน การสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์

O₁ แทน การสอบก่อนการทดลอง

O₂ แทน การสอบหลังการทดลอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 ทำการทดสอบก่อนเรียน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบนักเรียนกลุ่มทดลองด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับทดสอบก่อนเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้ว

3.2 ดำเนินการสอบนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหินลาด จังหวัด พังงา ที่เป็นกลุ่มทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ จำนวน 4 แผน เวลา 8 ชั่วโมง

3.3 ทำการทดสอบหลังเรียน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบนักเรียนกลุ่มทดลองด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา : ชาวมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะ สุรินทร์ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา โดยใช้แบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบก่อนเรียนที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้ว

3.4 นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของกลุ่มทดลองที่สอน โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ มารวบรวมเพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่สอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์มา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง ที่สอน โดยวิธีการทาง ประวัติศาสตร์ โดยใช้ t-test dependent

4.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.2.1 การวิเคราะห์หาความเที่ยงต้องตามเนื้อหา (IOC) (กรมสามัญศึกษา 2540,19)

$$IOC = \frac{\sum x}{N}$$

IOC คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum x$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.2.2 วิเคราะห์ข้อสอบโดยหาคุณภาพของข้อสอบดังต่อไปนี้

1) ความยากเป็นรายชื่อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

$$P = \frac{\text{จำนวนคนที่เลือกตัวเลือกนั้น}}{\text{คนทั้งหมดที่เข้าสอบ}}$$

2) การหาอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อด้วยสูตรอย่างง่าย

$$r = \frac{H - L}{n_H}$$

หรือ
$$r = \frac{L - H}{n_L}$$

หรือ
$$r = P_H - P_L$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของข้อสอบ

r แทน ค่าอำนาจจำแนก

H แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงที่เลือกตอบตัวเลือกนั้น

L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่เลือกตอบตัวเลือกนั้น

n_H แทน จำนวนคนในกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำ

P_H แทน สัดส่วนของผู้ที่เลือกตอบตัวเลือกนั้นต่อ
จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูง

P_L แทน สัดส่วนของผู้ที่เลือกตอบตัวเลือกนั้นต่อ
จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มต่ำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่สอนโดย
วิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

1. หาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

\bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง
โดยใช้สูตร t-test (ถ้วน สายยศ 2546 : 255-369)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

D = ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังการ
ทดลองกับก่อนการทดลองของแต่ละตัวอย่าง

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่สอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนที่สอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์

ผู้วิจัยได้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนที่เรียน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา : ชาวมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา เพื่อนำมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเปรียบเทียบโดยใช้ t-test dependent

ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลองที่สอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์

กลุ่ม	n	\bar{X}	s	\bar{d}	S_d	t
ก่อนเรียน	30	16.66	3.27			
				9.7	12.42	23.04**
หลังเรียน	30	24.66	3.09			

** t .01 = 2.457

จากตารางที่ 4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา : ชาวมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา ในรายวิชา ส 32101 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหินลาด จังหวัดพังงา

1.สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ในรายวิชา ส 32101 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

1.2 สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.3 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.3.1 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหินลาด อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1 ห้อง ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ จำนวน 4 แผน
- 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
- 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ จำนวน 4 แผน จำนวน 8 ชั่วโมง และทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบค่าที

1.6 สรุปผลการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. อภิปรายผล

2.1 จากการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่สอนโดยวิธีทางประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา : ชาวมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงาในรายวิชา ส 32101 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ได้รับการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ ฝึกให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองในรูปแบบต่างๆและเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น การอภิปรายกลุ่มเพื่อตอบคำถามสำคัญในทางประวัติศาสตร์ คือ ใคร อะไร เมื่อไร และทำไม การที่นักเรียนได้แสวงหาข้อมูลด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ตามลำดับขั้นตอน ได้แก่ ขั้นกำหนดปัญหาหรือสมมติฐาน ขั้นแสวงหาความรู้โดยการรวบรวมหลักฐาน ขั้นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของข้อมูล ขั้นตีความและสังเคราะห์ และขั้นนำเสนอข้อมูล ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถแก้ปัญหา โดยใช้กระบวนการต่างๆได้อย่างเหมาะสม ครูเป็นเพียงที่ปรึกษา วางแผนการจัดการเรียนรู้ จัดเตรียมข้อมูล จัดหาแหล่งข้อมูล การแสวงหาความรู้โดยตนเองทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น เป็นการเรียนรู้ที่ไม่ใช้การท่องจำเนื้อหา นักเรียนสามารถนำวิธีการและขั้นตอนของวิธีการนี้ไปใช้ในการแสวงหาความรู้และสามารถประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และการดำรงชีวิตในประจำวันได้

2.3 ครูมีการเตรียมการสอนที่ดีโดยการเตรียมสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้กับผู้เรียน เช่น วิธีศึกษากลุ่มชาวมอแกนในเรื่องต่างๆ ภาพประกอบการเรียน ภาพถ่ายต่างๆ แผนที่แสดงตำแหน่งสำคัญ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชาวมอแกน การศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดของโรงเรียน การนำนักเรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลสถานที่หรือแหล่งเรียนรู้ ณ เกาะพระทอง หมู่เกาะสุรินทร์ การศึกษาจากในเวปไซด์ต่างๆจากคอมพิวเตอร์ จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์โดยผ่านสื่อการสอนที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้ดียิ่งขึ้น ครูและนักเรียนมีความสนใจในกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของไพศาล เรียนทัพ ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์และสอนโดยวิธีการบรรยาย เรื่องการตั้งถิ่นฐานที่มั่งคั่งของอาณาจักรไทยในรายวิชา ส 028 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่สอนโดยวิธีการบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสรุปว่าการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอนนั้นทำให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ และการแสวงหาความรู้และเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เขาวภา ประคองศิลป์ และศักดิ์สิทธิ์ หัสมินทร์ ได้วิจัยเรื่องพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ : กรณีศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2544 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนค่อนข้างลึกซึ้ง เพราะเกิดจากความรู้อาวิธีการทางประวัติศาสตร์มีขั้นตอนและระบบที่ชัดเจนเป็นการศึกษาด้วยตนเองที่ชัดเจน วิธีการสอนประวัติศาสตร์ในระยะเวลาที่เป็นการฝึกปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ผู้เรียนมีการศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่ม มีการปรึกษาหารือ และร่วมกันคิดทุกขั้นตอน โดยเฉพาะการวิพากษ์หลักฐานและการตีความซึ่งได้รับผลพลอยได้ของการรู้ทักษะการคิดวิเคราะห์ที่อยู่บนพื้นฐานของความมีเหตุผลและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุครัก แก้วระดับ เรื่องผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาความคิดวิเคราะห์เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นปัตตานี ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และเพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาความคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทุ่งยางแดงพิทยาคม ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์และการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการทดลองของนักเรียนที่สอนด้วย

วิธีการทางประวัติศาสตร์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และผลการพัฒนาความคิดวิเคราะห์โดยใช้แบบทดสอบใบงานนักเรียนมีพัฒนาความคิดวิเคราะห์สูงขึ้น โดยเฉลี่ยครั้งละ 0.89 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อากร จันทร์ปาน ได้เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา ในรายวิชา ส 32101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคลองพลสดุศรัฎ์พิทยา ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อารียา ศิโรคม ได้เปรียบเทียบ ผลของการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการเรียนการสอนสังคมศึกษาที่มีผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มีผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และมีการสรุปต่อไปว่าการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนเกิดการวิเคราะห์ วิจัยและนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มีผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จึงกล่าวได้ว่าการสอน โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นการสอนที่นักเรียนได้ใช้ความสามารถด้านความคิดวิเคราะห์และการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น การรับฟังความรู้จากนักวิชาการ การบอกเล่าของผู้รู้ในท้องถิ่น และสื่อการเรียนรู้จากการค้นคว้าแหล่งข้อมูลต่างๆเป็นเอกสารสิ่งพิมพ์ และสื่อคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะในการแสวงหาความรู้ของนักเรียนและทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นดีกว่าการสอนด้วยวิธีบรรยาย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวมีข้อน่าสนใจในขณะทดลองคือ

2.3.1 การแบ่งกลุ่มของนักเรียนในการแสวงหาความรู้หรือทำกิจกรรมควรให้นักเรียนได้แบ่งกลุ่มเองตามความสนใจ ความถนัดเพื่อให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุขและสนใจในสิ่งเดียวกัน ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน แสดงความคิดเห็นร่วมมือกัน และร่วมกันแสดงผลงาน

2.3.2 นักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ได้เห็นถึงพัฒนาการของชาวอมก๋อย ด้านการดำเนินชีวิต สังคม สภาพแวดล้อมธรรมชาติ ตลอดจนประเพณีและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป จากเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ นักเรียนมีโอกาสในการแสดง

2.3.2 นักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ได้เห็นถึงพัฒนาการของชาวมอแกน ด้านการดำเนินชีวิต สังคม สภาพแวดล้อมธรรมชาติ ตลอดจนประเพณีและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป จากเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ นักเรียนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและแสดงออกได้ถึงความภูมิใจในความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและเข้าใจในเรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมได้ถูกต้อง

2.3.3 ในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน การแสวงหาความรู้ในทุกขั้นตอนครูทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของนักเรียน เรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันและนักเรียนได้แสดงให้เห็นว่าสามารถเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการแสวงหาความรู้ เรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยการรวบรวมหลักฐานที่เป็นเอกสาร จากแหล่งที่ไปศึกษา และการจดบันทึกเรื่องราวจากคำบอกเล่า การฟังการบรรยายจากเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล

2.3.4 เอกสารความรู้ของชาวมอแกนมีน้อยไม่เพียงพอกับนักเรียน จึงต้องแก้ปัญหาโดยครูจัดหาหนังสือให้จากแหล่งความรู้ต่างๆและถ่ายเอกสารให้นักเรียนในลักษณะใบความรู้ของกลุ่ม จะช่วยให้นักเรียนสะดวกในการค้นหาหลักฐาน

2.3.5 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กำหนดให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ดังนั้นเพื่อให้ผู้สอนในสาระประวัติศาสตร์มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีนี้แก่ครูผู้สอน เพื่อวิธีการนี้เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3.6 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์วิธีเดียวไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียนได้ตามเป้าหมาย ควรจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น จากการบรรยายโดยวิทยากรในท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายและกว้างขวาง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

3.1.1 การสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นวิธีการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ ทิศสังเคราะห์ในเรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้น รู้จักเรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆได้ ทั้งนี้ครูผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและแสวงหาความรู้ที่หลากหลายด้วยตนเอง

- ฝึกให้นักเรียนรู้จักการตั้งคำถาม การแสวงหาคำตอบ เป็นเทคนิคที่ครูผู้สอน ควรฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ก่อนที่จะทำการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้ ทำใ้ ผู้เรียนได้เข้าใจและเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

- การทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่ครูสามารถสังเกตได้อย่าง ชัดเจน ง่ายในการประเมินการทำงานกลุ่ม ควรให้นักเรียนได้แบ่งกลุ่มโดยอิสระ เก่ง อ่อน ปานกลาง เพื่อให้นักเรียนไม่เกิดความแตกต่างกันมากระหว่างกลุ่ม

- การแสวงหาความรู้ สามารถทำได้หลายวิธี การสัมภาษณ์เป็นวิธีการหนึ่งที่ นักเรียนควรฝึกให้เกิดความชำนาญเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการและหลากหลาย การได้ลง พื้นที่ศึกษาสถานที่จริงทำให้นักเรียนได้เข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น

3.1.2 นอกจากครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จะ นำเอาวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปสอนนักเรียนแล้ว ครูในกลุ่มสาระอื่นๆสามารถนำวิธีนี้ไปใช้ได้ และปรับให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่จะสอน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลที่เกิดการเรียนรู้ของนักเรียน ที่สอนโดยวิธีการ ทางประวัติศาสตร์กับวิธีการสอนอื่นๆ

3.2.2 ควรทำการศึกษาวิธีสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับช่วงชั้นอื่น

3.2.3 นอกจากจะทำการสอนวิธีการทางประวัติศาสตร์กรณีศึกษาชาวอมก๋อยแล้ว ควรทำการศึกษาชนชาติอื่น เช่น ชาวไท ชาวเขาเผ่าต่างๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2546
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ การจัดการเรียนรู้อิงกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2544 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2546
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ,สำนักงาน ยุทธศาสตร์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการ
วัดผลประเมินผลวิชาสังคมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา 2543
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ,สำนักงาน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา 2542
- งามพิศ สัตย์สงวน “หลักมานุษยวิทยา” กรุงเทพมหานคร เจ้าพระยาการพิมพ์ 2532
- จรัส ทองจีน ชาวเลในจังหวัดภูเก็ต การศึกษาสภาพเศรษฐกิจเพื่อหาแนวทางการจัดการศึกษานอก
โรงเรียนสำหรับชนกลุ่มน้อย ปริญญาโทพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2536
- จ่านง อภิวัฒน์สิทธิ์ และคณะ สังคมวิทยา Sociology พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2540
- เฉลิม นิตีเขตต์ปรีชา (มลิลา) เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2545
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ “ประวัติศาสตร์”ใน ปรัชญาประวัติศาสตร์พระนกรมมหานคร พิมพ์ 2518
- ณรงค์ เส็งประชา มนุษย์กับสังคม พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์ 2532
- ทิตนา แคมมณี ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร ด้านสุทธาการพิมพ์ 2550
- นฤมล หิญาธีระนันท์ อรุโณทัย ชีวิตพวกเราชาวทะเล กรุงเทพมหานคร สถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2549
- นฤมล อรุโณทัย และประไพพิศ โสภารัตน์ แบบเรียน ก.ไก่ ฉบับมอแกน กรุงเทพมหานคร
สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2549
- นฤมล อรุโณทัย และคณะ ชุมชนมอแกนและอูร์กลาไว้อยู่ กับพื้นที่คุ้มครอง กรุงเทพมหานคร
ภาพพิมพ์ 2549

- นฤมล วิทยธีระนันท์ และคณะ **คลื่นแห่งความยุ่งยากบนเกาะพระทอง องค์กรความร่วมมือ และพัฒนาแห่งสวีเดนแลนด์ 2549**
- นฤมล อรุโณทัย และคณะ **วิถีชีวิตมอแกน กรุงเทพมหานคร : โครงการนำร่องอันดามัน สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2549**
- นฤมล อรุโณทัย และคณะ **คนพื้นเมืองกับพื้นที่อนุรักษ์ กรุงเทพมหานคร สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2546**
- บุญเคิม พันรอบ **สังคมวิทยา มานุษยวิทยา กรุงเทพมหานคร อมรการพิมพ์ 2528**
- ประเทือง เครือหงส์ **ชว่น้ำ (ชาวเล) ในเมืองไทย กรุงเทพ สำนักพิมพ์บรรณกิจเทรดดิ้ง 2529**
- ประสาธ หลักศิลา **สังคมวิทยา กรุงเทพมหานคร ก้าวหน้าการพิมพ์ 2514**
- พลาเดช ณ ป้อมเพชร **“โลกของชาวมอแกน : มองจากความรู้พื้นบ้านเกี่ยวกับทะเลและพื้นที่ ชายฝั่ง ” วิทยานิพนธ์มานุษยวิทยามหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2546**
- พลาเดช ณ ป้อมเพชร และคณะ **ความรู้พื้นบ้านกับการสร้างเรือมอแกน กรุงเทพมหานคร สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2549**
- พิศวง ธรรมพันทา **สังคมวิทยาเบื้องต้น กรุงเทพมหานคร มปส. 2521**
- ไพศาล เรียบนทัพ **“ผลของการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การตั้งถิ่นฐานที่มั่งคั่งของอาณาจักรไทย” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา 2544**
- มงคลรัตน์ บางกุ่มกร **“ผลของการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อทักษะเบื้องต้นทาง ประวัติศาสตร์ของเด็กวัยอนุบาล ” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา หลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2548**
- ยศ สันตสมบัติ **“บุคลิกภาพและวัฒนธรรมไทย” ในเอกสารการสอนชุดวิชาสังคมและวัฒนธรรม ไทย หน่วยที่ 1 เล่มที่ 1 นนทบุรี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา 2532**
- เยาวภา ประคองศิลป์ และศักดิ์สิทธิ์ หัสมินทร์ **“รายงานการวิจัย เรื่องพฤติกรรมการเรียนรู้ของ ผู้เรียนที่ใช้วิธีการเรียนทางประวัติศาสตร์ : กรณีศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา” ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2544**
- รำไพพรรณ แก้วสุริยะ **หมู่เกาะสุรินทร์ อนุสาร อ.ส.ท มีนาคม 2527**

- ล้วน สายยศ “หน่วยที่ 4 ระเบียบวิธีทางสถิติบางประการเพื่อการวิจัย” ในประมวลสาระ
 ชุดวิชาการวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน หน้า 255-369 นนทบุรี
 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2546
- วรรณมาศ กลั่นแก้ว “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการสอนด้วย
 วิธีการทางประวัติศาสตร์กับการสอนด้วยวิธีบรรยาย” วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตร
 มหาบัณฑิตภาควิชาครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523
- วิชัย วัลพาน “การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อวิธีสอนในรายวิชา
 สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์และการใช้คู่มือแนวการ
 สอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
 ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528
- วิสิษฐ มัชชะเฉียว ชีวิตชาวเลภูเก็ต ในถาง ภูเก็ตและชายฝั่งทะเลอันดามันโบราณคดี
 ประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์และเศรษฐกิจ กรุงเทพมหานคร กรมศิลปากร 2532
- ศึกษานิเทศกร กระทรวง การจัดการเรียนรู้อุ้มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา 2546
- ศึกษานิเทศกร , กระทรวง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร
 โรงพิมพ์รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ 2546
- ศึกษานิเทศกร , กระทรวง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร
 วัฒนาพานิช 2544
- สมนึก ปฏิปทานนท์ “การเรียนการสอนตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ แนวทางใหม่สำหรับครู
 สังคมศึกษา เทคนิคการสอนและการจัดกิจกรรมในกลุ่มวิชาสังคมศึกษาตามหลักสูตร
 ใหม่” วารสารครุศาสตร์ (มีนาคม-มิถุนายน 2545) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2545
- สมหวัง ชัยตามล “การศึกษาสภาพการเรียนการสอนและทัศนคติต่อวิชาประวัติศาสตร์ของ
 นักศึกษาวิชาเอกประวัติศาสตร์ในมหาวิทยาลัยส่วนกลาง” วิทยานิพนธ์การศึกษา
 มหาบัณฑิต ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527
- สมเกียรติ สัจจารักษ์ “การศึกษาการสื่อสารการศึกษาของชาวเล หมู่เกาะสุรินทร์ ” วิทยานิพนธ์
 โสดทัศนศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2539
- สามัญศึกษา , กรม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา
 2541

- สิริวรรณ สุวรรณอาภา “ปัญหาการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย 2517
- สิริวรรณ ศรีพหล “หน่วยที่ 4 ประวัติศาสตร์กับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนสังคมศึกษา” ในประมวลชุดวิชาสารัตถะและวิทยวิธีทางวิชาสังคมศึกษา หน้า 1-79 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2538
- สิริวรรณ ศรีพหล “หน่วยที่ 11 แนวทางเกี่ยวกับสภทรรศน์ศึกษา” ในประมวลชุดวิชาสารัตถะและวิทยวิธีทางวิชาสังคมศึกษา หน้า 1-59 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2537
- สิริวรรณ ศรีพหล (2549) “การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในโรงเรียน” วารสารศึกษาศาสตร์ สุโขทัยธรรมาธิราช 1,1 (มิถุนายน-พฤศจิกายน): 59-67
- สมลทิพย์ บุญสมบัติ “หน่วยที่ 12 สภทรรศน์ศึกษากับพหุวัฒนธรรม และพหุเชื้อชาติ” หน้า 69-110 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2537
- สุครัก แก้วระดับ “ผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดวิเคราะห์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นปัตตานีในรายวิชา ส 41101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทุ่งยางแดงพิทยาคม จังหวัดปัตตานี ” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2548
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ทฤษฎีสังคมวิทยา การสร้าง การประเมินค่า และการใช้ประโยชน์ พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2542
- อมร แสงมณี ประเพณีลอยเรือของชาวเล ภาษาและวัฒนธรรม(กรกฎาคม – ธันวาคม): 1-16 2524
- อรุณ แฉวจัตุรัส “พฤษศาสตร์พื้นบ้านของชาวมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ อำเภอกุระบุรี จังหวัดพังงา” วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2543
- อากร จันทร์ปาน “ผลของการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทย สมัยอยุธยา” การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2548
- อารียา ศิโรคม “ผลของการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการเรียนการสอนสังคมศึกษาที่มีต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต จังหวัด

ทบวงมหาวิทยาลัย” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
2545

_____ชาวเล ในวารสารสารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ เล่ม 3 หน้า 963-973 กรุงเทพมหานคร
สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา 2529

_____หมู่เกาะสุรินทร์ คู่มือท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติทางทะเล กรุงเทพมหานคร อุทยาน
แห่งชาติทางทะเล สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้ 2545

_____ยิปซีสมุทร ในพังงา หน้า 37-40 กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา
2528

Coundouriotis Eleni Eva. “Reading Realism As Historical Method:Balzac,Eliot,and
Pastcolonial Narratives (Balzac Honorre De,Eliot George,France,England) ”[CD-ROM]
(PH.D) Philosophy at a Distance,Columbia University 1992.

Derek Freeman . “Report on the Iban”L.S.E.Monograph No. 41 ,London : Athlone Press, 1970.

Harold,C Conklin. “An Ethnological Approach to Shifting Agriculture, ” Environment and
Cultural Behavior edited by A.P. Vayda .New York : The Natural History
Press,1969.

Hogan,David W. “Men of the Sea : Coastal Tribes of South Thailand’s West Coasts, Journal”
of The Siam Society ,January 1972.

Ivanoff ,Jacques. “Bonem et la reine Sibiane” . Hatier , Septembre 1995.

Johnson , Paul Fanklin. “Afer M acintyre:A Critical Assessment Of the Historical Method Of
value Inquiry (Macintyre Alasdair,Political Discourse) ” [CD-ROM]
(PH.D) Philosophy at a Distance,University Of Illinois at Urbana-Champaign 1992.
Abstract Available:Proquest File:Dissertation Abstracts Ondise 1991-1995.[Accessed
February 14,2002] .

Moss, Jean Diestz. “Teaching History. ” [Online] 2 (September 1977)

Available:<http://thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp> [Accessed February 15,2002] .

Robert Phillip Green. “A classroom Adaptation of Historical Method, ” [CD-ROM] (ED.D)
Education,Social Sciences. University of Virginis,1997 .Dissertations Abstracts
Internatiional.Vol.39,7 (1997) 4173-4174 . Abstract available:SilverPlatter File:ERRIC
[Accessed February 14,2002] .

Thompson Heather A The Significance and Use of Historical Method in Library and Information Science Dissertations 1984-1988. Master of Library and Information Science, Research Paper, Kent State University, 2002 .

Available: <http://thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp> [Accessed February 15, 2002] .

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบประสิทธิภาพเครื่องมือทดลอง

1. นายสุเทพ วิฑูรย์พิศาลศิลป์
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหินลาด อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา
2. นายวิกรม สัมฤทธิ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคุระ อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา
3. นางอากร จันทร์ปาน
ครูโรงเรียนคลองพนสฤษฎ์พิทยาคม อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

ที่ ศธ 0522.16 (ป)/ 144

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 5 มิถุนายน 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสุเทพ วิฑูรย์พิศาลศิลป์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาววรรณวิไล ใจเกลี้ยง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา : ชาวมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา โรงเรียนบ้านหินลาด จังหวัดพังงา ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าวนี้ ได้จัดทำ เครื่องมือที่จะเก็บ

รวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านเนื้อหา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำมาเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิทวธานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร 0 2503 2870
โทรสาร 0 2503 3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ ๗๔๗

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 5 มิถุนายน 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายวิกรม สัมฤทธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาววรรณวิไล ใจเกลี้ยง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและ
การสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา : ชาว
มอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา โรงเรียนบ้านหินลาด จังหวัดพังงา ตาม
โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าวให้นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บ

รวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชา
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านเนื้อหา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อ
การปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำมาเรียน
ด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึง
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิทวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ 144

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 5 มิถุนายน 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางอากร จันทร์ปาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาววรรณวิไล ใจเกลี้ยง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา : ชาวมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ อำเภอคุรุบุรี จังหวัดพังงา โรงเรียนบ้านหินลาด จังหวัดพังงา ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าวนักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านเนื้อหา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำมาเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิทธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3666-7

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
วิเคราะห์หาค่าความตรงตามเนื้อหา (IOC)

1. นางสาวนิศย์ อั้นเต็ง
ครู ค.ศ.3 โรงเรียนอำมาตย์พานิชนุกูล อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่
สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. นางอัฐริยา สุวรรณน้อย
ครู ค.ศ.2 โรงเรียนบ้านหินลาด อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา
สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
3. นางสาวกาญจนา ไกรแสง
ครูโรงเรียนบ้านหินลาด อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา
สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ภาคผนวก ข
แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหินลาด เวลา 80 ชั่วโมง

ศึกษาลักษณะภูมิศาสตร์ของทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย โอเชียเนีย มหาสมุทรแปซิฟิกที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต ลักษณะเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมทั้งความสัมพันธ์ของไทยกับประเทศในภูมิภาคดังกล่าว ศึกษาประวัติความเป็นมา การเคลื่อนย้าย การตั้งถิ่นฐาน สภาพสังคมวิถีการดำเนินชีวิต วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชาวมอแกน

ศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เน้นความเป็นมา การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรมในสมัยอยุธยา

ศึกษาหลักการและวิธีการใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิต คุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภคที่ได้รับประโยชน์อย่างคุ้มค่า

ศึกษาความสำคัญของการทำงานตามวิถีทางประชาธิปไตย การจัดระเบียบสังคม บทบาทหน้าที่และการปฏิบัติตามค่านิยม กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวและการบริโภค

ศึกษาพระพุทธศาสนา ในเรื่องการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พุทธจริยา หลักธรรมในการพัฒนาตนเอง การฝึกสมาธิเบื้องต้น

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าของหลักธรรมทางศาสนา ความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ลักษณะสังคมไทยและความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนการตัดสินใจในการปฏิบัติตน การเลือกใช้ทรัพยากรในการผลิตสินค้า การบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนบ้านหินลาด

เวลา 80 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา/ชั่วโมง
1	ดินแดนแห่งความแตกต่าง	12
2	การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม : ชาวมอแกน	8
3	เศรษฐศาสตร์การผลิตและการบริโภค	6
4	กฎหมายใกล้ตัว	6
5	อยู่อย่างไทยตามวิถีประชาธิปไตย	16
6	เจาะเวลาหาอุษยากรุงเก่า	18
7	ประวัติศาสตร์โลกและเอเชีย	8
8	ศาสนากับการจัดระเบียบสังคม	6
รวม		80 ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 **โรงเรียนบ้านหินลาด**

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. เปรียบเทียบลักษณะทั่วไปของภูมิภาคเอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนียและท้องถิ่นได้	<p style="text-align: center;">เอเชีย ออสเตรเลีย โอเชียเนีย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะทางกายภาพและธรรมชาติทั้งแผ่นดิน ภูมิภาค มหาสมุทร มีอิทธิพลทำให้ทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนียแตกต่างกัน - ขนาด รูปร่าง ตำแหน่ง ที่ตั้ง ภูมิศาสตร์ของ ทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย โอเชียเนีย มหาสมุทร แปซิฟิก มหาสมุทรอินเดีย ทำให้ดินแดน เหล่านั้นเกิดลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน - ลักษณะเฉพาะทางภูมิศาสตร์ทำให้วิถีชีวิต ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของ ผู้คนในประเทศต่างๆในทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย โอเชียเนียแตกต่างกัน - กลุ่มชนพื้นเมือง ชาวมอแกนในประเทศไทย ประวัติความเป็นมา การเคลื่อนย้าย การตั้งถิ่นฐาน สภาพสังคมวิถีการดำเนินชีวิต วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี
2. วิเคราะห์ความสำคัญของกลุ่มประเทศใน เอเชีย ออสเตรเลีย โอเชียเนียแตกต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> - ความสำคัญของกลุ่มประเทศในเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนียที่มีต่อไทย และ ความสัมพันธ์ของประเทศไทย
3. บอกหลักการและวิธีการ คุณธรรมที่เกี่ยวกับ การผลิตและบริการได้	<p style="text-align: center;">เศรษฐศาสตร์การผลิตและการบริโภค</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักการและวิธีการเลือกใช้ทรัพยากรเพื่อการ ผลิตของชาวมอแกน - คุณธรรมที่เกี่ยวกับการผลิต ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลักการ หลักการวิธีการที่มีประสิทธิภาพมาใช้ผลิต

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
4. วิเคราะห์พฤติกรรมของผู้บริโภคและครอบครัวได้	- พฤติกรรมของผู้บริโภคของตนเองและครอบครัว
5. ปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ การคุ้มครองผู้บริโภคของตนเองและครอบครัวได้	<p style="text-align: center;">กฎหมายใกล้ตัว</p> - สิทธิและหน้าที่ การคุ้มครองผู้บริโภคของชาวมอแกน ตนเองและครอบครัว
6. บอกถึงแหล่งข้อมูลการคุ้มครองผู้บริโภค และกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคได้	- แหล่งข้อมูลการคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค
7. อธิบายสถาบันทางเศรษฐกิจ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และระบบสหกรณ์ของประเทศไทยได้	- สถาบันทางเศรษฐกิจ เช่น ระบบการธนาคาร แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ระบบสหกรณ์
8. บอกความสำคัญของการทำงาน การอยู่ร่วมกันตามวิถีประชาธิปไตย และนำหลักไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	<p style="text-align: center;">อยู่อย่างไทยตามวิถีประชาธิปไตย</p> - ความสำคัญของการทำงาน และการอยู่ร่วมกันตามวิถีทางประชาธิปไตยของชาวมอแกน การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ฯลฯ - รับผิดชอบต่อหน้าที่ การกระทำของตนแสดงความคิดเห็นแบบประชาธิปไตย นำหลักในการอยู่ร่วมกัน ไปใช้ในชีวิตประจำวัน - การดูแลสาธารณประโยชน์ สิ่งแวดล้อมของชุมชนและสังคม ผลดีและผลเสียของการไปดูแลสมบัติของส่วนรวม
9. บอกบทบาทของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และปฏิบัติตนอยู่บนพื้นฐานคุณธรรมจริยธรรมได้	- บทบาทของการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี ปฏิบัติตามค่านิยมและจริยธรรมยึดมั่นในหลักศีลธรรม คุณธรรมของชาวมอแกน
10. ปฏิบัติตามกฎหมายที่สำคัญๆในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง	- กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา กฎหมายจราจรทางบก ฯลฯ
11. อธิบายการจัดระเบียบสังคม บรรทัดฐานและสถาบันทางสังคมได้	- การจัดระเบียบสังคม ความหมาย ความสำคัญ บรรทัดฐาน การควบคุมทางสังคม สถาบันทางสังคม ความหมาย ประเภท หน้าที่ ความสัมพันธ์

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
	<p>ระหว่างสถาบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความเชื่อ จริยธรรม การเลือก และรับ ศิลปวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน และ ตะวันออก
12. บอกเกี่ยวกับระบบบริหารราชการแผ่นดิน และองค์กรที่เกี่ยวกับการปกครองไทยได้	- ระบบบริหารราชการแผ่นดิน องค์กรที่เกี่ยวกับการปกครองไทย
13. อธิบายประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยาได้	<p>เจาะเวลาหาอยุธยากรุงเก่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิธีการทางประวัติศาสตร์ องค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา - วิถีชีวิตของคนในเอเชีย เน้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในสมัยอยุธยา - อิทธิพลของปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการพัฒนาการด้านต่างๆของไทย ด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม ศิลปวัฒนธรรม เทคโนโลยี ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในสมัยอยุธยา - การก่อเกิดและพัฒนาการของอารยธรรม ตะวันออกที่มีต่อไทยสมัยอยุธยา - พัฒนาการการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ของไทยยุคก่อนอยุธยาในด้านต่างๆ ทำให้เกิดลักษณะเฉพาะอยุธยา - ปัจจัยพื้นฐาน ตัวอย่างความสำคัญ แนวทางการอนุรักษ์ส่งเสริม และการปรับใช้กับชีวิตปัจจุบันผลกระทบจากภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาสมัยอยุธยา
14. เปรียบเทียบผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้	- ผลงาน การเปรียบเทียบของบุคคลสำคัญของชาติสมัยอยุธยาที่สะท้อนให้เห็นภูมิปัญญาทั้งทางด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ที่มีผลกระทบต่อ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
	เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ของชาติไทย พร้อมทั้งเลือกสรรผลงาน เพื่อนำมาใช้เป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิต
15. อธิบายประวัติศาสตร์โลกและเอเชียโดยเน้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และท้องถิ่นได้	<p style="text-align: center;">ประวัติศาสตร์โลกและเอเชีย</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแบ่งยุคของประวัติศาสตร์โลกและเอเชียเน้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ - เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่ใช้เป็นหลักในการแบ่งยุคสมัยของประวัติศาสตร์เอเชียเน้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ - การเทียบยุคสมัยสำคัญ ระหว่างประวัติศาสตร์ไทยกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ - ลักษณะประเภท ประวัติความเป็นมาของหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาเอเชีย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และชาวมอแกนได้
16. เข้าใจและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมได้	<p style="text-align: center;">ศาสนากับการจัดระเบียบสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักธรรมในการพัฒนาตนเองและสังคม - การฝึกสมาธิเบื้องต้น
17. บอกข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับการทำความดีของบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางศีลธรรมได้	- ข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศเกี่ยวกับการทำความดีของบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางศีลธรรม
18. บอกความสำคัญของการทำงานในการอยู่ร่วมกันตามวิถีประชาธิปไตยได้	- ความสำคัญของการทำงานในการอยู่ร่วมกันตามวิถีทางประชาธิปไตย

คำอธิบายรายวิชา

หน่วยการเรียนรู้ การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม:ชาวมอแกน ส 32101

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนบ้านหินลาด

ศึกษาประวัติศาสตร์ของชาวมอแกน ประวัติความเป็นมา การเคลื่อนย้าย การตั้งถิ่นฐาน สภาพสังคมวิถีการดำเนินชีวิต วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชาวมอแกน การเคลื่อนย้ายโดยใช้วิถีชีวิตแบบเร่ร่อน การสร้างทางเลือกที่หลากหลาย การตั้งถิ่นฐานในอดีตจนปัจจุบัน สภาพสังคมที่ต้องปรับสภาพให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน วิถีการดำเนินชีวิตที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต การมีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่นับวันจะเลือนหายไปกับกาลเวลา องค์ความรู้ที่กล่าวมาล้วนมีคุณค่ายิ่ง หากขาดการยอมรับ การสืบทอดทำให้ขาดการเชื่อมโยงระบบเก่าและระบบใหม่ระหว่างอดีตและปัจจุบันอย่างน่าเสียดาย เพื่อความเป็นเอกภาพให้เกิดความภาคภูมิใจและมีลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย เพื่อสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีสันติสุข

กำหนดการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม:ชาวมอแกน ส 32101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนบ้านหินลาด

แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวนชั่วโมง	หมายเหตุ
1	ประวัติความเป็นมาของชาวมอแกน	2	
2	การเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐาน	2	
3	สภาพสังคมและการดำรงชีวิต	2	
4	วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี	2	
รวม		8	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม:ชาวมอแกน ส 32101
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 เรื่อง ประวัติความเป็นมาของชาวมอแกน จำนวน 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ชาวมอแกน เป็นชื่อเรียกชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งของชาวเลที่อาศัยอยู่ตามเกาะหรือชายฝั่งทะเล ทางตอนใต้ของประเทศไทย บริเวณทะเลอันดามัน ชนกลุ่มนี้มีวิถีชีวิตหากินอยู่กับทะเลตลอดเวลา บางครั้งก็เร่ร่อนอพยพโดยอาศัยเรือเป็นบ้าน บางครั้งก็ขึ้นมาพักอาศัยบนบก โดยสร้างเป็นเพิงพักขนาดเล็กๆอยู่ใกล้กับทะเลชนกลุ่มนี้จะมีสังคมวัฒนธรรม ภาษาพูด ตลอดจนธรรมเนียมประเพณีที่เป็นของตัวเอง มีความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ

2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

รู้และเข้าใจเรื่องประวัติความเป็นมาของชาวมอแกน ที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทย และในท้องถิ่นจังหวัดพังงา

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 บอกประวัติความเป็นมาของชาวมอแกนได้
- 2.1 อธิบายความเป็นมาของชาวมอแกนในประเทศไทยได้
- 2.1 อธิบายความเป็นมาของชาวมอแกนในจังหวัดพังงาได้

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 ประวัติความเป็นมาของชาวมอแกน
- 3.2 ความเป็นมาของชาวมอแกนในประเทศไทย
- 3.3 ความเป็นมาของชาวมอแกนในจังหวัดพังงา

4. กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน วิธีการทางประวัติศาสตร์

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

- 4.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่องประวัติความเป็นมาของชาวมอแกน จำนวน 10 ข้อ
- 4.2 ครูแจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
- 4.3 นำเข้าสู่บทเรียน โดยให้นักเรียนดูแผนที่ประเทศไทยแล้วตอบคำถามถึงบริเวณที่ตั้งของชาวมอแกนในประเทศไทย
- 4.4 นักเรียนดูแผนที่จังหวัดพังงาแล้วตอบคำถามว่า ชาวมอแกนอยู่บริเวณใดของจังหวัดพังงา

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหา

- 4.5 นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 4-6 คน ศึกษาวิธีการทางประวัติศาสตร์จากใบความรู้ต่างๆ
- 4.6 แต่ละกลุ่มเลือกศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ใช้การศึกษาประเด็นเรื่อง ประวัติความเป็นมาของชาวมอแกน กลุ่มละ 1 หลักฐานจากใบความรู้ต่างๆ

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้โดยการรวบรวมหลักฐาน

- 4.7 แต่ละกลุ่มศึกษาข้อมูลและรวบรวมข้อมูลจากใบความรู้ต่างๆดังนี้
 - ใบความรู้ที่ 1.1 เรื่องวิธีการทางประวัติศาสตร์
 - ใบความรู้ที่ 1.2 เรื่องประวัติความเป็นมาของชาวมอแกน
 - ใบความรู้ที่ 1.3 เรื่องความเป็นมาของชาวมอแกนในประเทศไทย
 - ใบความรู้ที่ 1.4 เรื่องความเป็นมาของชาวมอแกนในจังหวัดพังงา
- 4.8 นักเรียนศึกษาข้อมูลจากแหล่งความรู้อื่นๆนอกเหนือจากใบความรู้ เช่น Internet เอกสารต่างๆ วารสาร คำบอกเล่าในชุมชน

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์และประเมินค่าของข้อมูล

- 4.9 แต่ละกลุ่ม ร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ให้ตรงกับประเด็นที่ศึกษาพร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อเท็จจริง ของหลักฐานและลำดับตามความสำคัญของข้อมูลลงในใบงานที่ 1.1

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 4 ติความและสังเคราะห์ข้อมูล

- 4.10 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วมาคัดเลือกจัดความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยเรียงเรียงให้เป็นระเบียบกลมกลืนตรงกับประเด็นที่ศึกษา
- 4.11 แต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เรียงเรียงเรียบร้อยแล้ว มานำเสนอเขียนบันทึก สรุปผลลงในใบงานที่ 1.2 พร้อมทั้งจะนำเสนอ

ขั้นที่ 5 การนำเสนอ

- 4.12 แต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วมาเขียนลงในใบงานพร้อมกับส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นกลุ่มละ 5 นาที
- 4.13 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำใบงานที่นำเสนอแล้วจัดป้ายสนเทศหน้าชั้นเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในแต่ละกลุ่ม
- 4.14 นักเรียนและครูช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของประวัติความเป็นมาของชาวมอแกนอีกครั้งหนึ่งแล้วให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญลงในสมุดบันทึกของตนเอง
- 4.15 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน 10 ข้อ

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

- 5.1.1 แผนที่ประเทศไทย
- 5.1.2 แผนที่อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา
- 5.1.3 ใบความรู้ที่ 1.1 เรื่องวิธีการทางประวัติศาสตร์
- 5.1.4 ใบความรู้ที่ 1.2 เรื่องประวัติความเป็นมาของชาวมอแกน
- 5.1.5 ใบความรู้ที่ 1.3 เรื่องความเป็นมาของชาวมอแกนในประเทศไทย
- 5.1.6 ใบความรู้ที่ 1.4 เรื่องความเป็นมาของชาวมอแกนในจังหวัดพังงา
- 5.1.7 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ชุมชนมอแกนและอูรักลาโว้ย
- 5.1.8 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง วิถีชีวิตมอแกน
- 5.1.9 ใบงานที่ 1.1 เรื่องลำดับข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า
- 5.1.10 ใบงานที่ 1.2 เรื่องแบบสรุปข้อมูล

5.2 แหล่งเรียนรู้

- 5.2.1 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์
- 5.2.2 เกาะพระทอง
- 5.2.3 ห้องสมุดโรงเรียน
- 5.2.4 Internet เว็บไซต์เกี่ยวกับมอแกน

6. การวัดและประเมินผล

6.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 6.1.1 ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน
- 6.1.2 ประเมินผลงานจากใบงาน
- 6.1.3 ประเมินผลงานกลุ่ม
- 6.1.4 สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

6.2 วัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน-หลังเรียน

- 6.2.1 แบบประเมินใบงาน
- 6.2.2 แบบประเมินผลงานกลุ่ม
- 6.2.3 แบบสังเกตการปฏิบัติงานกลุ่ม

7. บันทึกผลการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(นางสาววรรณวิไล ใจเกลี้ยง)

ผู้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ใบความรู้ที่ 1.1

เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์

การสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์

วิธีการสอนทางประวัติศาสตร์ หมายถึง กระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ซึ่งเกิดขึ้นจากการวิจัยเอกสารและหลักฐานประกอบอื่นๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล และการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบเหตุการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

- ขั้นตอนที่ 1 กำหนดประเด็นที่จะศึกษา
- ขั้นตอนที่ 2 ขั้นแสวงหาความรู้โดยการรวบรวมข้อมูล
- ขั้นตอนที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูล
- ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตีความและสังเคราะห์ข้อมูล
- ขั้นตอนที่ 5 ขั้นการนำเสนอข้อมูล

1. ขั้นกำหนดปัญหาหรือข้อสมมติฐาน (setting up problem or hypothesis)

จุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ในขั้นนี้ อยู่ที่การใช้การสังเกต (observation) ของผู้เรียนและผู้สอนรวมกัน เพื่อค้นให้พบ ข้อคิดเกี่ยวกับเรื่องราวเหตุการณ์หรือพฤติกรรมของบุคคลในประวัติศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ในเนื้อหาของบทเรียนทางที่ผู้สอนควรจะดำเนินการวางแผนและเตรียมการล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะช่วยให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนได้เกิดข้อคิดในขณะที่เรียนซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดเป็นปัญหา หลังจากนั้นก็ถึงขั้นดำเนินการศึกษาขอบเขตและแนวทางของปัญหา เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงโดยละเอียด ซึ่งถ้าผู้เรียนและผู้สอนกระทำด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ผลจะออกมาในรูปคำถามที่เกี่ยวข้องด้วยปัญหาเป็นจำนวนมาก

2. ขั้นแสวงหาความรู้โดยการรวมหลักฐาน (data collection) ในขั้นนี้ผู้สอนจะต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการค้นคว้า และบอกแหล่งที่ผู้เรียนจะสามารถแสวงหา และรวบรวมหลักฐานได้อาจกำหนดไว้ในรูปของการบอกบรรณานุกรม หรือหนังสืออ้างอิง และถ้าเป็นไปได้ ครูผู้สอนอาจจัดเตรียมหลักฐานหรือเอกสาร เพื่อประกอบการเรียนและค้นคว้า

ใบความรู้ที่ 1.1 ต่อ เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์

โดยรวบรวมไว้ในห้องสมุดหรือมุมหนังสือภายในห้องเรียน ก็จะเกิดความสะดวก และเป็นการสนองตอบความอยากรู้ของผู้เรียนให้สามารถดำเนินการรวบรวมและคัดเลือกเอกสารหลักฐานแบ่งออกเป็นหลักฐาน 2 ประเภท คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งชาติ 2543:129)

2.1 หลักฐานชั้นต้น เป็นหลักฐานที่เขียนหรือพูดโดยผู้ประสบเหตุการณ์โดยตรง เป็นบุคคลที่ร่วมสมัยกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หลักฐานชั้นต้นนี้ได้แก่ หลักฐานใดๆก็ตามที่อาจนำไปสู่ร่องรอยในอดีต และถ้าหากสิ่งนั้นอยู่ในสภาพคงเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง ก็จัดอยู่ในประเภทหลักฐานชั้นต้นได้ทั้งสิ้น เช่น บันทึกประจำวัน จดหมายหลักฐานทางราชการ ข่าว ภาพยนตร์ แสตมป์ เหรียญกษาปณ์ ศิลปจารึก พงสาวดาร คำบอกเล่าต่อๆกันมา นิทาน ปรัมปรา ประวัติส่วนบุคคล ปฏิทิน ฯลฯ สำหรับงานเขียนที่จัดอยู่ในประเภทหลักฐานชั้นต้น ไม่จำเป็นต้องเป็นฉบับดั้งเดิม ฉบับเดิยเท่านั้น อาจมีการตีพิมพ์ขึ้นใหม่ก็ได้ แต่การพิมพ์ขึ้นใหม่นี้ต้องคงรูปเดิมอยู่อย่างเคร่งครัด จึงจะจัดว่าอยู่ในประเภทหลักฐานชั้นต้น

2.2 หลักฐานชั้นรอง เป็นเอกสารที่บันทึกเหตุการณ์โดยบุคคลที่มีใ้ได้อยู่ในเหตุการณ์ แต่เขียนขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้าจากหลักฐานชั้นต้นเอามาเรียบเรียงใหม่หรือเป็นหลักฐานชั้นต้นที่มีการตีความ

3. ชั้นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูล (data analysis evaluation) ในขั้นนี้ ผู้สอนจะต้องให้คำแนะนำและสารคดีวิธีการวิเคราะห์และการประเมินคุณค่าข้อมูล โดยอาศัยหลักการสำคัญ แยกเป็น 2 ชั้นคือ

3.1 การประเมินคุณค่าภายนอก (external criticism) ได้แก่ การพิจารณาเปรียบเทียบกับหลักฐานอื่นที่กล่าวถึงข้อเท็จจริงเดียวกัน ทั้งนี้ก็เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องผิดพลาดของหลักฐานที่ไม่ใช่หลักฐานชั้นต้น การค้นคว้าพิจารณาเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้เรียนว่ามี credit แค่ไหน

ใบความรู้ที่ 1.1 (ต่อ) เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์

3.2 การประเมินคุณค่าภายใน (internal criticism) หมายถึง การที่ผู้วิเคราะห์พยายามใช้ความเฉลียวฉลาด และความรอบรู้ค้นหาความมีเหตุผล (rationality) ความคงเส้นคงวา (consistency) ความเป็นจริง (reality) และที่สำคัญคือ สิ่งที่เป็นวัตถุประสงค์ของหลักฐาน ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในลักษณะที่ใกล้เคียง ถูกต้อง และตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

4. ชั้นตีความและสังเคราะห์ (data interpretation and synthesis) ในขั้นนี้เป็นขั้นที่นำหลักฐานที่ผ่านการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าแล้ว มาตีความและสังเคราะห์เพื่อให้เกิดความเข้าใจข้อเท็จจริงในรูปของแนวคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ (concepts) เป็นเรื่องๆซึ่งจะกระทำได้โดยการนำหลักฐานหรือข้อเท็จจริงมาพิจารณา อธิบายวิพากษ์ วิจัยและแสดงความคิดเห็นประกอบ แล้วจึงดำเนินการสรุปผสมผสานและสังเคราะห์เข้าด้วยกันกลายเป็น concepts ของการเรียนรู้

5. ชั้นนำเสนอข้อมูล (presentation) ขั้นนี้เป็นขั้นการนำเสนอความรู้ และแนวความคิดที่ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้วต่อผู้อื่น อาจกระทำได้โดยการบรรยาย การอภิปราย การสัมมนา การเขียนบทความ การทำรายงาน (working paper) การนำเสนอ ซึ่งเป็นการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ขั้นสุดท้ายครบตามกระบวนการ

ที่มา : เกลิม นิดิเชตต์ปรีชา (มลิลา) เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 2

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2545:118-119

ใบความรู้ที่ 1.2

เรื่อง ประวัติความเป็นมาของชาวมอแกน

“ชาวมอแกน” เป็นชื่อเรียกชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่ตามเกาะ ชายหาด หรือ ชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกทางตอนใต้ของประเทศไทย บริเวณทะเลอันดามัน ชนกลุ่มนี้มี ชีวิตหากินอยู่กับทะเลตลอดเวลา บางครั้งก็ร่อนเร่อพยพโดยอาศัยเรือ เป็นบ้าน บางครั้งก็ ขึ้นมาพักพิงอาศัยบนบกโดยสร้างเพิงพักขนาดเล็กๆ อยู่ใกล้กับทะเล ชนกลุ่มนี้จะมี สังคม วัฒนธรรม ภาษาพูด ตลอดจนธรรมเนียมประเพณีที่เป็นของตัวเองมีความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ ชนกลุ่มนี้ไม่ได้มีอยู่แต่เฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น ในประเทศอื่นๆ เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย พม่า ก็มีเผ่าพันธุ์ของชนกลุ่มนี้อาศัยอยู่เช่นกัน และเชื่อว่าชาวเลที่อยู่ในประเทศ นั้น ก็เป็นเผ่าพันธุ์ของชนกลุ่มนี้อพยพมาจากประเทศเหล่านั้นนั่นเอง ในประเทศอื่นที่มีชน กลุ่มนี้อาศัยอยู่ เขาจะจัดชนกลุ่มนี้ไว้เป็นชนกลุ่มน้อย (minority group) เช่นเดี๋ยวกัน แต่คำ เรียกหาชนกลุ่มนี้จะแตกต่างกันออกไปตามวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่น ชาวพม่าจะเรียกชนกลุ่ม นี้ว่าเซลัง (Selang) เซลอง (Selong) หรือเซลอน (Selon) ที่ยะโฮวในประเทศมาเลเซีย และ สิงคโปร์ จะเรียกว่าโอรังละอูต (Orang Laut) หรือ ราชต์เลาต์ (Rayat Laut) ในประเทศ อินโดนีเซียจะเรียกว่าบาโจ (Badjo) บาโรก (Barok) เซกะฮ์ (Sekah) ราชต์ (Rayat) หรือ ฉูรู (Juru) ทางฝั่งตะวันออกของสุมาตราเรียกว่า ราชต์ (Rayat) หรือ กัวลา (Kuala) ส่วน ประเทศอื่นๆเรียกตามสากลว่า Sea Gyphy หรือ Sea Dyaks หรือ Orany Selat (ชนผู้ อาศัยอยู่ตามช่องแคบ)

สำหรับประเทศไทย นอกจากคำว่า “ชาวเล” ซึ่งเป็นคำเรียกชื่อชนกลุ่มนี้ของ ชาวบ้านปักษ์ใต้ยังมีคำอื่นๆ ที่ใช้เรียกชนกลุ่มนี้อีกเช่น “ชาวน้ำ” “ชาวไทยใหม่” และ “ชาวสิงห์” หรือ “มาซิง” คำว่าชาวน้ำ เป็นคำที่ชนกลุ่มนี้ถือว่าไม่สุภาพและดูเหยียดหยาม พวกเขาโดยเขาให้เหตุผลว่าคนเราเกิดมาจากน้ำสุจซึ่งถือว่าเป็นน้ำที่ไม่สะอาด ไม่บริสุทธิ์ ดังนั้นคำว่า “ชาวน้ำ” จึงถือเป็นคำต่ำเป็นคำที่ชาวเลรังเกียจมาก จึงไม่ควรใช้คำนี้เรียกชน กลุ่มนี้ ในวารสาร อ.ส.ท. เรื่องวัฒนธรรมชาวเล ความตอนหนึ่งว่า “พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวเคยเสด็จพระราชดำเนิน ไปทรงเยี่ยมเยือนแคว้นปัตตานีที่จำเป็นต่างๆ แก่ชาวเลและ โปรดให้เรียกชาวทะเลว่า “ไทยใหม่” ซึ่งบรรดาพวกชาวเลปลื้มปิติพอใจมาก ต้องการให้ ชาวบกทั่วไปเรียกพวกเขาตามนามพระราชทาน”

ที่มา : สมเกียรติ สัจจารักษ์ การสื่อสารการศึกษาของชาวเล หมู่เกาะสุรินทร์ กรุงเทพมหานคร

ใบความรู้ที่ 1.2 (ต่อ)

เรื่อง ประวัติความเป็นมาของชาวมอแกน

ส่วนคำว่า “ชาวไทยใหม่” เป็นคำที่ทางราชการกำหนดให้เรียกชนกลุ่มนี้แทนคำว่า “ชาวเล” หรือ “ชาวน้ำ” หรือแทนคำอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อต้องการลดช่องว่างด้านความรู้สึกที่ไม่ดีระหว่างชนกลุ่มนี้กับประชาชนทั่วไปออกไป ทำให้พวกเขา รู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีความพอใจต่อคำว่า “ชาวไทยใหม่” มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเขามีความรู้สึกว่าได้รับการยกย่องให้มีความเสมอภาคเท่าเทียมกับคนไทยส่วนใหญ่ แต่คนไทยทั่วไปก็ยังเรียกชนกลุ่มนี้ว่า “ชาวมอแกน” เหมือนเดิม คำว่า “ไทยใหม่” จึงใช้อยู่เฉพาะวงราชการเท่านั้น

สำหรับคำที่เรียกว่า “ชาวสิงห์” หรือ “มาจิง” นั้นเป็นชื่อของชาวมอแกนกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเชื่อกันว่าอพยพมาจากแถบประเทศพม่า มาอาศัยอยู่ที่หาดราไวย์ของจังหวัดภูเก็ตรวมกับชาวมอแกนกลุ่มอื่นๆ ชาวสิงห์นอกจากจะมีที่จังหวัดภูเก็ตแล้ว ยังอาศัยอยู่ที่จังหวัดพังงา ระนอง ตลอดจนไปถึงหมู่เกาะมะริดในประเทศพม่าตอนใต้ ชาวมอแกนกลุ่มนี้จะมีภาษาพูดแตกต่างกับชาวมอแกนทั่วไปอย่างเห็นได้ชัด

ต้นกำเนิดหรือบรรพบุรุษของชาวเลนั้น ไม่อาจที่จะระบุให้ชัดเจนลงไปว่าเป็นใคร มาจากไหน มีมาตั้งแต่เมื่อไรและเริ่มต้นอยู่ในเขตไหนของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แม้ต่างพวกของเขาเองก็ไม่อาจบ่งบอกหรือระบุได้ แต่จากการค้นคว้าในแง่มุมต่างๆ ของนักวิชาการหลายท่านตลอดจนหลักฐานด้านประวัติศาสตร์ สันนิษฐานกันว่าชาวเลเป็นเผ่าพันธุ์ที่อพยพมาจากกลุ่มน้ำแข็งซีเกียงในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้อพยพลงมาทางใต้ตามลำน้ำโขง เมื่อออกทะเลแล้วเร่ร่อนไปตามเกาะต่างๆ จนถึงแหลมมลายูและแนวฝั่งพม่า จากการตรวจค้นพบวัตถุเก่าๆ เครื่องมือเครื่องใช้ และแบบประเพณีที่หลงเหลืออยู่ เชื่อกันว่าชาวมอแกนเป็นบรรพบุรุษของชาวมลายูอย่างแน่นอน

ที่มา : สมเกียรติ ตัจจารักษ์ การสื่อสารการศึกษาของชาวเล หมู่เกาะสุรินทร์ กรุงเทพมหานคร

2546 หน้า 25-31

ใบความรู้ที่ 1.3

เรื่อง ความเป็นมาของชาวมอแกนในประเทศไทย

ชาวมอแกนที่ตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่ตามชายฝั่งทะเลและเกาะแก่งต่างๆทางฝั่งตะวันตก ในภาคใต้ของประเทศไทยนั้น ไม่สามารถที่จะระบุให้ชัดเจนได้ว่าอพยพมาตั้งแต่เมื่อใดเพียงแต่รู้ว่าชาวมอแกนได้เข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานานนับร้อยปีมาแล้วทั้งนี้เพราะชาวเลไม่มีภาษาเขียนหรือบันทึกหลักฐานเอาไว้ให้อนุชนรุ่นหลังของตนเองได้ทราบความเป็นมา อาศัย การสันนิษฐานจากหลักฐานที่ยังหลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน คือ สถานที่ต่างๆที่อาศัยอยู่และเคยอยู่มาก่อนเรียกเป็นภาษาชาวเลเกือบทั้งสิ้น จึงสันนิษฐานว่าหมู่เกาะและชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกของไทรโยคนั้นเดิมเป็นที่อยู่ของชาวเลแล้วทั้งสิ้น และเป็นคนพื้นเมืองเดิมของเกาะก่อนที่คนพื้นเมืองในปัจจุบันเข้าไปอาศัยอยู่

สำหรับแหล่งเดิมก่อนที่จะอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยนั้นสันนิษฐานได้ว่ามาจาก 2 แหล่งด้วยกัน คือ กลุ่มหนึ่งอพยพมาจากหมู่เกาะแถบประเทศมาเลเซีย มาอาศัยอยู่ตามเกาะในจังหวัดสตูล กระบี่ และภูเก็ต อีกกลุ่มหนึ่งอพยพมาจากหมู่เกาะแถบประเทศสหภาพพม่า มาอาศัยอยู่ตามเกาะในจังหวัดระนอง พังงา และภูเก็ต

สาเหตุที่ชาวมอแกนเหล่านี้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยนั้นสันนิษฐานว่าเพราะชนกลุ่มนี้มีนิสัยรักชีวิตอิสระ ชอบเร่ร่อนเล่นเรือท่องเที่ยวไปตามเกาะในทะเลต่างๆ จนได้ชื่อว่า “ยิปซีทะเล” นั่นเอง ส่วนสาเหตุประการอื่นอาจจะเป็นเพราะนิสัยที่รักความสงบต้องหนีภัยจากธรรมชาติ หนีภัยจากสงคราม และเข้าสังคมคบหากับคนในถิ่นเดิมไม่ได้จึงอพยพกันมา ข้อสันนิษฐานดังกล่าวนี้ ชี้ให้เห็นนิสัยของชาวมอแกนในเรื่องการรักความสงบ ซึ่งระบุไว้ในรายงานประจำปีงบประมาณ 2528 จังหวัดพังงา เรื่องยิปซีสมุทร โดยกล่าวว่า “บรรพบุรุษของยิปซีสมุทรเหล่านี้เคยมีพื้นเพอยู่ทางมลายูถูกรังควาน พวกกันหนีขึ้นมาทางเหนือ ประสบการณ์ที่ถูกล่าข่มเหงรังแกโดยไม่มีใครคุ้มครอง ทำให้ชาวเลมีนิสัยหวาดระแวงต้องหลีกเร้นเร่ร่อนเรื่อยมาเมื่อได้มาเห็นท่าทีที่เป็นมิตรของคนไทย ซึ่งมีน้ำใจเมตตาสงสาร ไม่รังแกผู้อ่อนแอด้วยโอกาส ทำให้รู้สึกปลอดภัยเริ่มรับรู้เข้าใจภาษาไทย และปรับชีวิตความเป็นอยู่มาทางไทยมากขึ้น”

นอกจากนั้นยังมีตำนานเล่าขานเกี่ยวกับการอพยพเข้ามาในประเทศไทยของผู้สูงอายุชาวเลนักวิชาการได้สัมภาษณ์และบันทึกเอาไว้ เช่น ตามคำบอกเล่า

ใบความรู้ที่ 1.3 (ต่อ)

เรื่อง ความเป็นมาของชาวมอแกนในประเทศไทย

จากคนเฒ่าคนแก่ชาวเกาะลันตาว่า ชาวเลที่เรียกตัวเองว่า “อูรัก ลาโว้ย” ได้เข้ามาหากินอยู่แถบหมู่เกาะลันตาค่อนชนพื้นเมืองกลุ่มอื่นๆ โดยชาวเลกลุ่มนี้ได้เดินทางเร่ร่อนมาพร้อมด้วย ชาวจีนสามิภรรยาซึ่งหนีภัยจากอังกฤษที่เข้ายึดครองไทรบุรี ชาวจีนคู่นี้เดินป่ามาออกทะเลที่แถบชายฝั่งเมืองสตูลและขอร่วมขบวนการกับพวกชาวเล จนกระทั่งถึงหมู่เกาะลันตา ชาวจีนคู่นี้จึงได้ชักชวนชาวเลขึ้นไปตั้งหลักแหล่งบนเกาะด้วยกันเหตุนี้เองชาวเลในประเทศไทยจึงถือว่าลันตาคือบ้านแห่งแรกของพวกเขา และเป็นแหล่งที่ชาวเลมารวมตัวกันมากที่สุด จนได้ชื่อว่าเป็นเมืองหลวงของชาวเล

มีตำนานที่ผู้สูงอายุได้เล่าสืบต่อกันมาว่า นางแมสุรี ภรรยาของเจ้าเมืองไทรบุรี เป็นคนที่สวยงามมาก จนน้องชายเจ้าเมืองอยากได้เป็นภรรยาเมื่อคราวเกิดสงคราม เจ้าเมืองไทรบุรีต้องนำทหารไปรบกับศัตรูเป็นโอกาสให้น้องชายบุกเข้าหาพี่สะใภ้แต่ นางแมสุรีไม่ยอม ต่อสู้ป้องกันจนพื้นเงื่อมมือของน้องสามีไปได้ น้องชายเจ้าเมืองมีความแค้นมาก เมื่อเจ้าเมืองกลับมาจึงกล่าวหาว่าพี่สะใภ้เป็นชู้กับทหารคนสนิทเจ้าเมืองหุบาสั่งประหารชีวิตภรรยาทันทีโดยไม่ฟังคำแก้ตัว ก่อนที่เพชฌฆาตจะลงดาบนางแมสุรีได้ตั้งวาจาสาปแช่งไว้ว่า “หากนางไม่ผิด ผู้ใดที่คิดร้ายต่อนางขอให้ตกกระกำลำบาก อดๆ อยากๆ ต้องพนजरร้อนเร่ไม่มีแผ่นดินอาศัยอยู่เจ็ดชั่วโคตร หากพ้นจากนี้แล้ว ไปอยู่ที่ใด จะอยู่สภาพใดก็ตามขอให้เป็นขอลานขอเขากินตลอดไป” สิ้นคำสาปแช่งเพชฌฆาตก็ลงดาบคอนางขาดกระเด็นเลือดพุ่งเป็นสีขาวคนทั่วไปจึงเรียกว่า “นางเลือดขาว” ต่อมาเจ้าเมืองรู้ความจริง ได้ตั้งประหารน้องชายและผู้สมรู้ร่วมคิดแต่น้องชายรู้ตัว จึงชวนพรรคพวกทั้งหญิงและชายจำนวนหนึ่งหนีภัยโดยทางเรือเข้าสู่ประเทศไทย ด้วยความไม่ชำนาญและกลัวคนไทยจะฆ่าเพราะลวงล้าดินแดน จึงได้แต่เร่ร่อนอยู่ตามทะเล เมื่อเจ้าเมืองออกติดตาม ต่างก็พากันแยกย้ายหลบหนีไปคนละทางสองทาง หลบๆ ซ่อนๆ อยู่ตามเกาะต่างๆ ของไทย ครั้นนานเข้าก็ยึดเป็นที่พักอาศัยมีลูกหลานเพิ่มขึ้นกลายเป็นชาวเลที่มีชีวิตลำบาก อดอยากและเร่ร่อนพนजरตลอดไป ตามคำสาปแช่งของนางแมสุรีหรือนางเลือดขาวนั่นเอง

ที่มา : สมเกียรติ ลัจจรักษ์ การสื่อสารการศึกษาของชาวเล หมู่เกาะสุรินทร์ กรุงเทพมหานคร

ใบความรู้ที่ 1.4

เรื่อง ความเป็นมาของชาวมอแกนในจังหวัดพังงา

จังหวัดพังงาเป็นหนึ่งในจังหวัดทางภาคใต้ของไทย ทิศตะวันตกของจังหวัดพังงามีอาณาเขตติดต่อกับทะเลอันดามัน พื้นที่บางส่วนเป็นเกาะแก่งต่างๆมีจำนวนเกาะ 44 เกาะ เกาะที่สำคัญซึ่งมีประชาชนอาศัยอยู่ได้แก่ เกาะขาวน้อย เกาะขาวใหญ่ เกาะปันหยี แต่เกาะที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นที่อยู่อาศัยของชนพื้นเมือง ซึ่งนับถือศาสนาอิสลาม แต่ประชากรของจังหวัดพังงาส่วนหนึ่งซึ่งเรียกว่า “ชาวเล” หรือ “ชาวไทยใหม่” ในปัจจุบันกลุ่มชนเหล่านี้ อาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจายทั่วไป ในจังหวัดพังงา ซึ่งจากการศึกษาพบว่า มีพื้นที่ต่างๆที่กลุ่มชนชาวเลอาศัยตั้งบ้านเรือนอยู่ดังนี้

1. กลุ่มชนชาวเลที่บ้านลำปี อำเภอกำแพงเมือง จังหวัดพังงา เป็นกลุ่มชาวเลเชื้อสายมอเกลิน (Moklen) ซึ่งในปัจจุบันชาวเลกลุ่มนี้ ได้มีการพัฒนาความเป็นอยู่ทัดเทียมกับคนพื้นเมืองทั่วไป มีการสร้างอาคารบ้านเรือนอยู่อย่างถาวร สภาพการดำเนินชีวิตทั่วไปเหมือนกับคนพื้นเมืองแต่ยังคงไว้ซึ่งความเชื่อ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม
2. กลุ่มชาวเลที่หาดบางสัก อำเภอดงทับฟ้า จังหวัดพังงา เป็นชาวเลเชื้อสายมอเกลิน (Moklen) เช่นเดียวกับชาวเลที่บ้านลำปี ปัจจุบันมีจำนวนมากอาศัยอยู่ริมหาดบางสัก มีอาชีพทำการประมง นอกจากนี้แล้วยังมีอาชีพค้าขาย ซึ่งทำให้วิถีชีวิตของชาวเลกลุ่มนี้เปลี่ยนไป ปัจจุบันมีการปลูกสร้างอาคารบ้านเรือนอยู่เป็นหลักแหล่งถาวรเช่นคนพื้นเมืองทั่วไป
3. กลุ่มชาวเลที่เกาะพระทอง อำเภอกะบุรี จังหวัดพังงา เป็นชาวเลเชื้อสายมอเกลิน (Moken) เป็นบรรพบุรุษของชาวเล หมู่เกาะสุรินทร์ในปัจจุบัน แต่เดิมชาวเลกลุ่มนี้มีวิถีชีวิตที่หากินอยู่กับท้องทะเล แต่ในปัจจุบันได้มีการจัดตั้งโรงเรียน ทำให้วิถีชีวิตของชาวเลกลุ่มนี้เปลี่ยนไปมากส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย มีการสร้างบ้านเรือนเช่นเดียวกับคนพื้นเมืองทั่วไป
4. กลุ่มชาวเลบนอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ เป็นชาวเลเชื้อสายมอแกน (Moken) กลุ่มสุดท้ายในประเทศไทยที่ยังดำรงชีวิตแบบดั้งเดิม โดยอาศัยเว้าอ่าวเป็นที่หลบเร้นของสมาชิกมาเป็นเวลานาน ปัจจุบันมีอาศัยอยู่ 2 ชุมชน ชุมชนแรกตั้งอยู่บนเกาะสุรินทร์เหนือ บริเวณอ่าวไทรเอน ห่างจากหน่วยรักษาพันธุ์สัตว์น้ำของกรมประมง ประมาณ 150 เมตร จากเกาะสุรินทร์เหนือลงมายังอ่าวช่องขาด บริเวณเกาะสุรินทร์ใต้เป็นที่ตั้งของชุมชนชาวเลอีกชุมชนหนึ่ง

ใบความรู้ที่ 1.4 (ต่อ)

เรื่อง ความเป็นมาของชาวมอแกนในจังหวัดพังงา

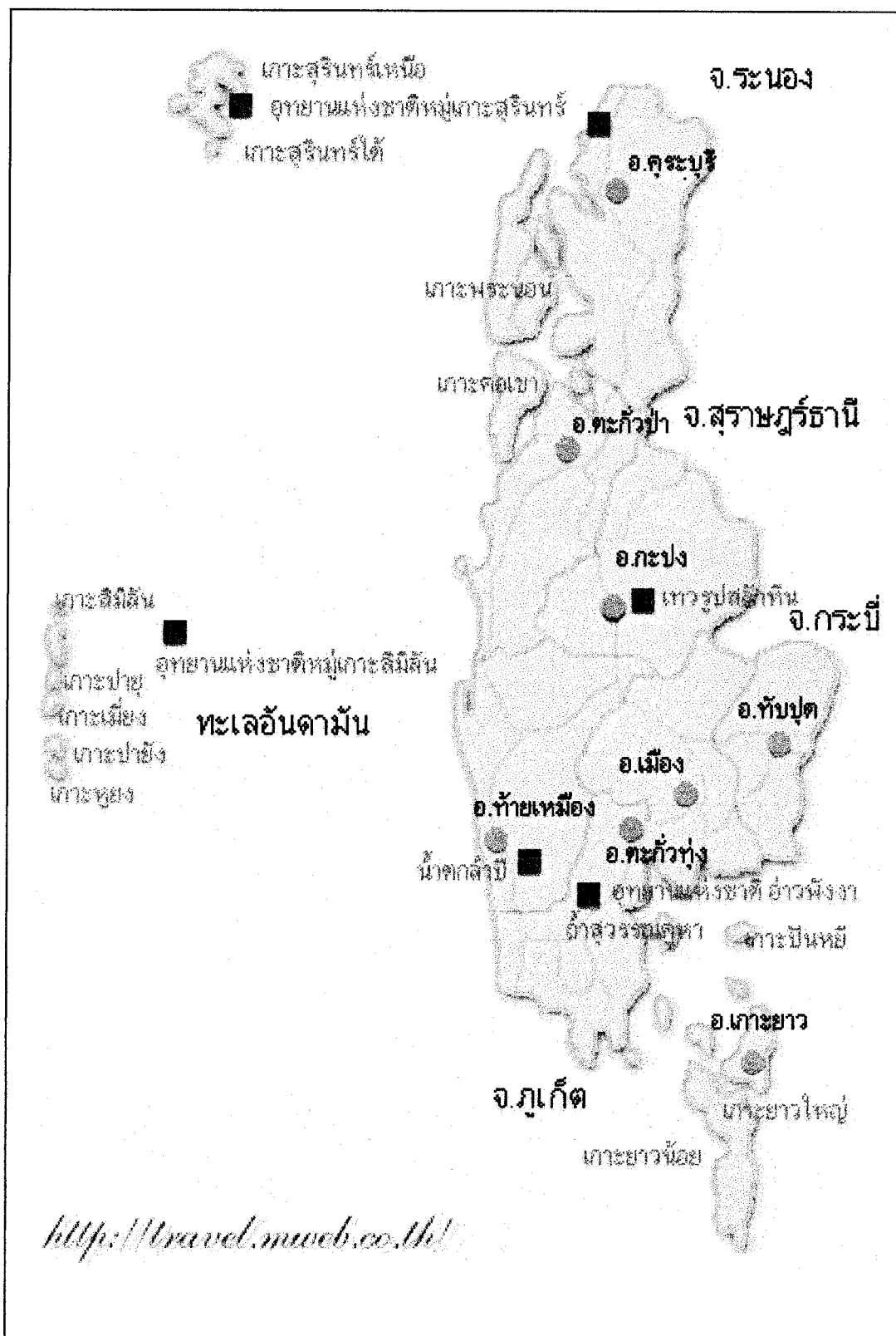
มีชาวมอแกนอาศัยอยู่หนาแน่นกว่า รวมจำนวนทั้งสิ้น 36 หลังคาเรือน ในจำนวนนี้ ยังมี 6 ครอบครัว ที่ยังคงใช้เรือเป็นเสมือนบ้านลอยน้ำร่อนเร่ไปมาระหว่างเกาะแก่งต่างๆ และเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลาย จากการสำรวจพบว่า บริเวณชายหาดต่างๆในพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ในอดีต เคยเป็นที่อยู่อาศัยของชาวมอแกนแล้วทั้งสิ้น ซึ่งการโยกย้ายแหล่งที่อยู่อาศัยได้แสดงไว้ในภาพที่ 2

5. กลุ่มชาวอุรักลาโว้ย ทำมาหากินอยู่แถบหมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าชาวเลในจังหวัดพังงาปัจจุบันนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มชาวเลเชื้อสายมอเกิ้ลัน (Moklen) หรือ กลุ่มสิงห์บก ชาวเลกลุ่มนี้ในปัจจุบันนั้น ได้พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ทัดเทียมกับคนพื้นเมืองทั่วไป มีอาชีพค้าขายและการประมง ทำให้วิถีชีวิตบางอย่างเปลี่ยนไปจากเดิม กลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มชาวเลเชื้อสายมอเกิ้ลัน (Moken) หรือกลุ่มสิงห์ หรือมาซิง ซึ่งยังคงรักษาชีวิตแบบดั้งเดิมไว้อย่างเหนียวแน่นโดยใช้เวียงอ่าวและเกาะแก่งต่างๆเป็นที่อยู่อาศัย บางครอบครัวยังใช้เรือเป็นพาหนะร่อนเร่ไปตามเกาะแก่งต่างๆเช่นเดียวกับบรรพบุรุษในอดีต ปัจจุบันมีเพียงกลุ่มเดียว คือ กลุ่มชาวเลบนอุทยานแห่งชาติทางทะเล หมู่เกาะสุรินทร์ ในเขตอำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา และ กลุ่มชาวอุรักลาโว้ย ทำมาหากินอยู่แถบหมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ที่มา : สมเกียรติ สัจจารักษ์ การสื่อสารการศึกษาของชาวเล หมู่เกาะสุรินทร์ กรุงเทพมหานคร

2546 หน้า 35-57

ภาพที่ 1.1 แผนที่อำเภอกระบือ จังหวัดพังงา

ใบงานที่ 1.1
แบบบันทึกลำดับความสำคัญของข้อมูล
เรื่อง ประวัติความเป็นมาของชาวมอแกน

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาความรู้จากใบความรู้ที่ 1.2 ถึง 1.4 และจากแหล่งความรู้อื่นๆที่เกี่ยวข้อง
กับความเป็นมาของชาวเลแล้วลำดับเหตุการณ์ของข้อมูลโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

ลำดับที่	หลักฐาน/ข้อมูล
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- กลุ่มที่ สมาชิก 1.....2.....
- 3.....4.....
- 5.....6.....

ใบงานที่ 1.2

เรื่อง แบบสรุปข้อมูล

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาความรู้จากใบความรู้ที่ 1.2 ถึง 1.4 แล้วสรุปความเป็นมาของชามอแกน
ในประเด็นคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนอธิบายประวัติความเป็นมาของชามอแกน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนอธิบายความเป็นมาของชามอแกนในประเทศไทย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนอธิบายความเป็นมาของชามอแกนในจังหวัดพังงา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กลุ่มที่ สมาชิก

1.....2.....

3.....4.....

5.....6.....

แบบสังเกตการปฏิบัติงานกลุ่ม

การปฏิบัติงานเรื่อง.....

กลุ่มที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

สมาชิกในกลุ่มประกอบด้วย 1.....ประธานกลุ่ม

2.....3.....

4.....5.....เลขานุการ

คำชี้แจง ให้ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องประเมินให้ตรงกับความเป็นจริง

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			หมายเหตุ
		1	2	3	
1	การทำงานเป็นขั้นตอน				
2	การให้ความร่วมมือในการทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การปฏิบัติงานตามข้อตกลงของกลุ่ม				
5	การปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

เกณฑ์การผ่านการประเมินนักเรียนในแต่ละกลุ่มจะต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 10 คะแนน

ผลการประเมิน

ผ่าน

ไม่ผ่าน

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

**แบบประเมินผลงานกลุ่ม
โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์**

กลุ่มที่.....ห้อง.....วิชา.....

ที่	ชื่อ-สกุล	ความถูกต้อง				วิธีการทางประวัติศาสตร์				วิธีการนำเสนอ				รวม
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

5 = ดีมาก

4 = ดี

3 = ปานกลาง

2 = พอใช้

1 = ปรับปรุง

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
เรื่อง ประวัติความเป็นมาของชาวมอแกน

คำชี้แจง จงอ่านคำถามต่อไปนี้และพิจารณาเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบให้ถูกต้อง

1. ชนกลุ่มน้อยที่อยู่อาศัยระหว่างบนบกและในทะเลคือชนกลุ่มใด

ก. กะลีน	ข. ฉนวน
ค. พม่า	ง. ชาวเล
2. กลุ่มชาวมอแกนจะปรากฏอยู่ในบริเวณภาคใดของไทย

ก. ภาคตะวันออก	ข. ภาคเหนือ
ค. ภาคใต้	ง. ภาคกลาง
3. ประเทศใดในภูมิภาคเอเชียที่ปรากฏพบชนชาติชาวมอแกนอาศัยอยู่

ก. มาเลเซีย	ข. สิงคโปร์
ค. อินโดนีเซีย	ง. ถูกทุกข้อ
4. ชื่อของชนกลุ่มน้อยชาวมอแกนประเทศใดไม่สัมพันธ์กัน

ก. พม่า เรียก เซล้ง	ข. มาเลเซีย เรียก โอรังละอูด
ค. อินโดนีเซีย เรียก บาโจ	ง. สุมาตรา เรียก เซลอน
5. คำว่า “ชาวเล” มีชื่อเรียกหลายคำยกเว้นคำใด

ก. ชวน้ำ	ข. ชวม่ง
ค. ชาวไทยใหม่	ง. ชาวสิงห์
6. คำเรียก “ชาวเล” คำใดที่ชนกลุ่มนี้ถือว่าไม่สุภาพ

ก. ชวน้ำ	ข. ชาวสิงห์
ค. ชาวไทยใหม่	ง. ชาวมอแกรีน

7. ชาวสิงห์เป็นชาวมอแกนกลุ่มหนึ่งซึ่งเชื่อกันว่าอพยพมาจากประเทศใด

ก. พม่า

ข. ลาว

ค. กัมพูชา

ง. อินโดนีเซีย

8. คำเรียกชาวมอแกนคำใดเป็นคำที่ทางราชการกำหนดให้

ก. ชาวเล

ข. ชาวกำลา

ค. ชาวไทยใหม่

ง. ชาวสิงห์

9. ลักษณะนิสัยของมอแกนที่เห็นได้ชัดเจนจากการใช้ชีวิตแบบเร่ร่อนคือลักษณะใด

ก. การรักความสงบ

ข. เอาเปรียบผู้อื่น

ค. ขาดความสามัคคี

ง. มีความเห็นแก่ตัว

10. กลุ่มชาวเลกลุ่มใดที่ยังคงใช้ชีวิตแบบดั้งเดิมมากที่สุด

ก. กลุ่มชาวเลบ้านลำปี

ข. กลุ่มชาวเลหาดป่าบางสัก

ค. กลุ่มชาวเลที่เกาะพระทอง

ง. กลุ่มชาวเลบนอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะ

สุรินทร์

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

เรื่อง ประวัติความเป็นมาของชาวเล

1. ง

6. ก

2. ค

7. ก

3. ง

8. ค

4. ง

9. ก

5. ข

10.ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ส 32101

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐาน จำนวน 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การมีวิถีชีวิตแบบเร่ร่อนในอดีตเป็นการเคลื่อนย้ายเพื่อการสร้างทางเลือกที่เหมาะสมแก่ชาวมอแกน การทำมาหากินทางทะเล การค้าขายแลกเปลี่ยน อิทธิพลของลมมรสุม โจรสลัด โรคภัยไข้เจ็บ การเยี่ยมชมชาติพันธุ์ เมื่อเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไปความเจริญต่างๆเข้ามาแทนที่ ปัจจุบันชาวมอแกนบนเกาะสุรินทร์เริ่มมีการตั้งถิ่นฐานเป็นหมู่บ้านค่อนข้างถาวรมากยิ่งขึ้นและอยู่ติดที่ ไม่อพยพเคลื่อนย้ายเหมือนแต่ก่อน

2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

รู้และเข้าใจเรื่องการเคลื่อนย้ายสาเหตุการเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐานลักษณะทางกายภาพของชาวมอแกน

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 อธิบายสาเหตุของการเคลื่อนย้ายได้
- 2.2 วิเคราะห์สาเหตุของการตั้งถิ่นฐานในปัจจุบันได้

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 การเคลื่อนย้าย
- 3.2 การตั้งถิ่นฐานในปัจจุบัน

4. กิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการทางประวัติศาสตร์

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

- 4.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่องการเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐานจำนวน 10 ข้อ
- 4.2 ครูแจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบและอธิบายวิธีการทางการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์
- 4.3 ให้นักเรียนดูแผนที่แสดงที่ตั้งหมู่เกาะสุรินทร์ แผนที่แสดงการอพยพและย้ายถิ่นฐานของกลุ่มชาวเลในประเทศไทย และแผนที่การโยกย้ายถิ่นฐานในอดีตและการตั้งถิ่นฐานในปัจจุบันของชาวมอแกนบนหมู่เกาะสุรินทร์
- 4.4 ให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับการตั้งบ้านเรือนของชุมชนมอแกน บนเกาะสุรินทร์

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหา

- 4.5 ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายการใช้วิถีชีวิตแบบเร่ร่อนของชาวมอแกน และให้นักเรียนร่วมกันระดมสมองตอบคำถามจากครูในประเด็นที่ว่า มีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายถิ่นของชาวมอแกน

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้โดยการรวบรวมหลักฐาน

- 4.6 นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 2.1 เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเคลื่อนย้ายถิ่นของชาวมอแกน
- 4.7 นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 2.2 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานของชาวมอแกน และศึกษาจากแหล่งความรู้อื่นๆ นอกเหนือจากใบความรู้ที่ครูแจก ให้รวบรวมสรุปเนื้อหาเขียนลงแบบบันทึกใบงานที่ 2.1

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์และประเมินค่าของข้อมูล

- 4.8 นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 4-6 คน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลต่างๆ

- 4.9 นักเรียนแต่ละคนนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในใบความรู้แหล่งความรู้อื่นๆในแต่ละเรื่องมา ลำดับความสำคัญและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงของข้อมูลแล้วสรุปเป็นข้อมูลของกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมในใบงานที่ 2.2 เรื่องการเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐาน

ขั้นที่ 4 ตีความและสังเคราะห์ข้อมูล

- 4.10 นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตีความเลือกสรรและจัดลำดับความสัมพันธ์ของข้อมูล
ข้อมูลที่เลือกสรรมาวิเคราะห์ให้ตรงประเด็นที่กำหนดในใบงาน
- 4.11 นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลกับประเด็นที่กำหนดให้

ขั้นที่ 5 การนำเสนอ

- 4.12 แต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วมาเขียนลงในใบงานพร้อมกับส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นกลุ่มละ 5 นาที
- 4.13 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำใบงานที่นำเสนอแล้วจัดป้ายสนทนาหน้าชั้นเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในแต่ละกลุ่ม
- 4.14 นักเรียนและครูช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของการเคลื่อนย้ายถิ่นและการตั้งถิ่นฐานของชาวเลมอแกนอีกครั้งหนึ่งแล้วให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญลงในสมุดบันทึกของตนเอง
- 4.15 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน 10 ข้อ

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

- 5.1.1 แผนที่หมู่เกาะสุรินทร์อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา
- 5.1.2 แผนที่แสดงการอพยพและย้ายถิ่นฐานของกลุ่มชาวมอแกนในประเทศไทย
- 5.1.3 แผนที่การโยกย้ายถิ่นฐานในอดีตและการตั้งถิ่นฐานในปัจจุบันของชาวมอแกนบนหมู่เกาะสุรินทร์
- 5.1.4 ภาพการตั้งบ้านเรือนของชาวมอแกน
- 5.1.5 ใบความรู้ที่ 2.1 เรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเคลื่อนย้ายถิ่นของชาวมอแกน
- 5.1.6 ใบความรู้ที่ 2.2 เรื่องการตั้งถิ่นฐานของชาวมอแกน
- 5.1.7 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ชุมชนมอแกนและอูรักลาโว้ย
- 5.1.8 ใบงานที่ 2.1 เรื่องลำดับข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า
- 5.1.9 ใบงานที่ 2.2 เรื่องการเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐาน

5.2 แหล่งเรียนรู้

5.2.1 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

5.2.2 เกาะพระทอง

5.2.3 ห้องสมุดโรงเรียน

5.2.4 Internet เว็บไซต์เกี่ยวกับชาวมอแกน

6. การวัดและประเมินผล

6.1 วิธีการวัดและประเมินผล

6.1.1 ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน

6.1.2 ประเมินผลงานจากใบงาน

6.1.3 ประเมินผลงานกลุ่ม

6.1.4 สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

6.2 วัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน-หลังเรียน

6.2.1 แบบประเมินใบงาน

6.2.2 แบบประเมินผลงานกลุ่ม

6.2.3 แบบสังเกตการปฏิบัติงานกลุ่ม

7. บันทึกผลการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(นางสาววรรณวิไล ใจเกลี้ยง)

ผู้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ใบความรู้ที่ 2.1

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเคลื่อนย้ายถิ่นของชาวมอแกน

ปัจจัยในการอพยพย้ายถิ่นฐานของชาวมอแกนซึ่งถือเป็นทางเลือกที่เหมาะสมดังนี้

1. การทำมาหากินทางทะเล เป็นการเข้าถึงแหล่งอาหารที่สมบูรณ์ ในระบบนิเวศที่แตกต่างกันหลาย ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากร อันเนื่องจากการใช้สอยที่ต่อเนื่องและซ้ำอยู่ในบริเวณที่จำกัด
2. การค้าขายแลกเปลี่ยน มอแกนเดินทางเพื่อหาและเก็บสัตว์ทะเล สำหรับนำไปขายให้แก่พ่อค้าคนกลาง รวมถึงเป็นหลักประกันในเรื่องของรายได้ของมอแกน
3. อิทธิพลของลมมรสุมและลมประจำถิ่น มีอิทธิพลต่อกระแสลม น้ำ และคลื่นอย่างมาก เมื่อการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลมาถึงชีวิตมอแกนต้องปรับตัวโยกย้ายหาที่พักอาศัยและจอดเรือตามอ่าวที่เป็นที่หลบคลื่นลมได้ดี
4. โจรสลัดที่เดินทางปล้นสะดมในน่านน้ำต่างๆทั่วทั้งเอเชียอุษาคเนย์ กลุ่มของมอแกนก็ตกเป็นเหยื่อของการปล้นและถูกจับไปขายเป็นทาสเหมือนกัน เล่ากันว่าชาวมอแกนมีชื่อเสียงมานานว่าเป็นพวกที่ว่องไวในการหลบหนี เมื่อมีการเคลื่อนไหวมั่วแต่เพียงเล็กน้อยที่ขอบฟ้า พวกเขาจะแล่นเรือออกไปเป็นกลุ่มเล็กๆและกลับกายไปอย่างรวดเร็ว โดยหลบซ่อนตามอ่าวเล็กๆที่มีแต่มอแกนเท่านั้นที่รู้จัก ความกลัวคนแปลกหน้า ซึ่งในอดีตมักเป็นโจรสลัดที่ชอบจับคนไปเป็นทาส เป็นความกลัวที่ฝังรากลึกในจิตใจของมอแกนและมีบางครั้งที่พวกเขาอพยพหนีโดยไม่มีเหตุผลอะไร
5. โรคภัยไข้เจ็บ โดยเฉพาะโรคระบาดหรือติดต่อร้ายแรง เช่นเมื่อมีการระบาดของอหิวาตกโรคหรือฝีดาษ มอแกนจะย้ายบ้านเรือนออกไปอยู่ไกลๆจนกว่าโรคระบาดจะหมดลงจึงกลับมาอยู่ที่เดิม
6. การเชื่อมเยือนญาติพี่น้องเพื่อนฝูงอยู่บ่อยครั้ง ชาวมอแกนมีการเดินทางไปตามเกาะต่างๆเพื่อเยี่ยมญาติพี่น้อง การค้าขายแลกเปลี่ยน หากู๋ครอง หรือ ร่วมพิธีกรรมต่างๆ
7. การทะเลาะและความขัดแย้ง เมื่อมอแกนที่อยู่กลุ่มเดียวกัน มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมาก หากเมื่อมีการทะเลาะขัดแย้งระหว่างกัน มอแกนคู่กรณีจะย้ายออกจากกลุ่มไปเมื่อเวลาผ่านไป ความขัดแย้งที่เคยมีต่อกันก็หายไป ก็อาจย้อนกลับได้

ที่มา : พลาเดช ณ ป้อมเพชร โลกของชาวมอแกน : มองจากความรู้พื้นบ้านเกี่ยวกับทะเลและพื้นที่

ใบความรู้ที่ 2.2

เรื่อง การตั้งถิ่นฐานของชาวมอแกน

ชาวมอแกน อาศัยตั้งหลักแหล่งอยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะสุรินทร์ ปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน 2 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านอ่าวบอน หรือเรียกในภาษามอแกนว่า “แนอ๊ะ” ตั้งอยู่บริเวณอ่าวบอนเล็ก บนเกาะสุรินทร์ใต้ เป็นหมู่บ้านมอแกนที่ตั้งอยู่ติดกับอ่าวหน้าอุทยานฯ และอ่าวสับประด และหมู่บ้านที่สอง คือ หมู่บ้านอ่าวไทรเอน หรือ เรียกในภาษามอแกนว่า “บิลู” บนเกาะสุรินทร์เหนือ ใกล้กับหน่วยอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ กรมประมง ตัวอ่าวไทรเอน ตั้งอยู่ถัดจากอ่าวแม่ยายขึ้นไปทางเหนือ หมู่บ้านมอแกนทั้งสองแห่งตั้งอยู่ห่างกันประมาณ 3 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางถึงกันด้วยเรือประมาณ 30 นาที

ลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านมอแกน

หมู่บ้านอ่าวบอน ตั้งอยู่บริเวณอ่าวบอนเล็ก บนเกาะสุรินทร์ใต้ มีจำนวนชาวมอแกนตั้งบ้านเรือนทั้งหมดรวม 24 หลังคาเรือน และหมู่บ้านอ่าวไทรเอน บนเกาะสุรินทร์เหนือ มีจำนวนชาวมอแกนตั้งบ้านเรือนทั้งหมดรวม 16 หลังคาเรือน รวมมีครอบครัวชาวมอแกนอาศัยอยู่บนพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ในปัจจุบัน 40 หลังคาเรือน ลักษณะของพื้นที่สำหรับใช้ในการตั้งหมู่บ้านของชาวมอแกน ต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการ เช่น

1. เป็นอ่าวที่มีลักษณะเป็นบริเวณบังคลื่นลมได้ดี ต้องเป็นจุดที่สามารถทอดสมอจอดเรือได้ เนื่องจากวิถีชีวิตของชาวมอแกนจำเป็นต้องมีเรือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญเสมอ เพราะชาวมอแกนต้องอาศัยเรือเป็นพาหนะสำหรับการเดินทางและทำมาหากิน
2. มีแหล่งน้ำจืด เพียงพอสำหรับการบริโภคและอุปโภคในครัวเรือน ของทั้งหมู่บ้าน
3. สถานที่บริเวณรอบๆที่ตั้งของหมู่บ้าน ต้องเป็นบริเวณที่ใกล้กับแหล่งทรัพยากรทั้งในป่าและทะเล เนื่องจากในวิถีชีวิตของชาวมอแกน พวกเขาต้องพึ่งพาทรัพยากรจากป่าและท้องทะเลเพื่อการดำรงชีวิตเสมอมา ยกตัวอย่างเช่น การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรจากป่า เพื่อเก็บพืชผัก ผลไม้สำหรับใช้บริโภคเป็นอาหาร ใบคือทะเล สำหรับใช้ในการทำหลังคาบ้าน ไม้ไผ่สำหรับ สร้างบ้าน หรือใบเตยหนาม สำหรับนำมาสานเป็นเสื่อ กระจุก สำหรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน เป็นต้น

ใบความรู้ที่ 2.2 (ต่อ)
เรื่อง การตั้งถิ่นฐานของชาวมอแกน

ที่อยู่อาศัยของชาวมอแกน มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ เเพงพักที่ตั้งอยู่บนชายหาด ในช่วงฤดูฝนประมาณเดือนพฤษภาคม - เดือนตุลาคม และเพิงพักบนเรือ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน - เดือนเมษายน เป็นช่วงไม่มีลมมรสุม และลักษณะพื้นที่ตั้งบนชายหาดของชาวมอแกนมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1. แนวพื้นที่บ้านด้านนอกในทะเล จากการสำรวจในการเก็บข้อมูลเดือนพฤศจิกายน 2546 พบว่าชาวมอแกนอ่าวบอนปลูกบ้านบนพื้นที่แนวนี้ จำนวนรวมทั้งสิ้น 17 หลังคาเรือน จากจำนวนบ้านมอแกนรวมทั้งหมด 24 หลังคาเรือน

2. แนวพื้นที่บ้านด้านในบนหาดทราย จากการสำรวจในการเก็บข้อมูลเดือนพฤศจิกายน 2546 พบว่า มอแกนอ่าวบอนปลูกบ้านบนพื้นที่แนวนี้ จำนวนรวมทั้งสิ้น 7 หลังคาเรือน จากจำนวนบ้านมอแกนรวมทั้งหมด 24 หลังคาเรือน

ข้อมูลเบื้องต้นแสดงให้เห็นว่า ชาวมอแกนนิยมตั้งบ้านเรือนของพวกเขาในแนวพื้นที่บ้านด้านนอกในทะเล คิดเป็นร้อยละ 70.83 มากกว่า การตั้งบ้านในแนวพื้นที่บ้านด้านในบนหาดทราย ที่คิดเป็นเพียงร้อยละ 29.16 ดังนั้นปัจจัยในเรื่องของการเลือกพื้นที่ตั้งบ้านเรือนของมอแกนมาจาก

- วิถีชีวิตที่ผูกพันกับทะเล ชาวมอแกนหลายครอบครัวมีเรือเป็นของตัวเอง ดังนั้น การตั้งบ้านเรือนอยู่ในแนวด้านนอก ทำให้พวกเขาสามารถสังเกตเรือได้สะดวกกว่าบ้านที่อยู่ในแนวด้านใน

- ในช่วงเวลาน้ำขึ้น ชาวมอแกนสามารถขึ้นเรือจากทางด้านหลังของบ้านได้ ไม่จำเป็นต้องว่ายน้ำออกไปเอาเรือด้านนอก

- การใช้พื้นที่หลังบ้านในการตากปลา และแห้งปลาเพื่อการบริโภคในครัวเรือน

- ชาวมอแกนหลายครอบครัว กล่าวว่า บ้านที่ตั้งอยู่ด้านนอกในทะเลนั้น อากาศในบ้านจะเย็นสบายกว่าบ้านที่ปลูกด้านในบนหาดทราย

ใบความรู้ที่ 2.2 (ต่อ)
เรื่อง การตั้งถิ่นฐานของชาวมอแกน

ในยุคปัจจุบันเมื่อความเจริญต่างๆทำให้วิถีชีวิตของชาวมอแกนเปลี่ยนแปลงไปทำให้ชาวมอแกนเริ่มตั้งถิ่นฐานและอยู่ติดที่ ไม่อพยพเคลื่อนย้ายเหมือนแต่ก่อนสาเหตุด้วยปัจจัยหลายประการ ดังนี้

1. การเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนเป็นไปได้ยากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้งในพม่า ทำให้มีเรือรบและเรือตรวจการณ์ของพม่าลาดตระเวนบริเวณน่านน้ำบริเวณหมู่เกาะมะริด บางครั้งมอแกนถูกตรวจจับหรือถูกเกณฑ์ไปเป็นแรงงานบังคับ การเดินทางข้ามไปมาจึงไม่สะดวกเหมือนในสมัยก่อน

2. การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่ง ทำให้บริเวณที่มอแกนเคยพักพิงหรือทำมาหากินถูกจับจองครอบครอง บางพื้นที่ถูกกันเขตเป็นพื้นที่คุ้มครอง ดังนั้นพื้นที่ตั้งถิ่นฐานและถิ่นทำมาหากินของมอแกนจึงถูกจำกัดลงไม่สามารถจะเดินทางร่อนทำมาหากินได้เหมือนแต่ก่อน

3. มอแกนส่วนใหญ่ไม่ได้สร้างเรือใช้เองเหมือนในสมัยก่อน และความรู้เกี่ยวกับการสร้างเรือกำลังจะหายไป ปกติแล้วมอแกนสร้างเรือด้วยเครื่องมือง่ายๆ โดยเลือกตัดไม้จากป่ามาขุดเป็นเรือ แต่การตัดไม้นั้นขัดกับกฎข้อบังคับของอุทยานฯ ในระยะหลัง ชาวมอแกนจึงหันมาใช้เรือหัวโทงมือสองหรือเรือที่ใช้แล้ว ซึ่งหมายถึงว่าจะต้องเก็บหอมรอมริบเพื่อที่จะมีเงินพอที่จะซื้อเรือ นอกจากนี้ เรือใช้แล้วก็มักจะสึกกร่อนและสุพังเร็ว

4. การเดินทางในปัจจุบันมี “ค่าใช้จ่าย” ที่เพิ่มขึ้น ปัจจุบันชาวมอแกนหันมาใช้เครื่องยนต์เรือ ซึ่งต้องมีค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ต้องมีการบำรุงรักษา และมีค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซม ผิดกับในสมัยก่อนที่มอแกนใช้เรือ “กำบาง” ไม้ระกำที่มีน้ำหนักเบา ขับเคลื่อนด้วยแรงคน “ใช้ใบเรือ” และแรงคน “ใช้แจวขนาดใหญ่”

5. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์กลายเป็น “บ้าน” ที่ปลอดภัยสำหรับมอแกน ในอดีตก่อนที่จะมีการตั้งอุทยานฯ น่านน้ำบริเวณนี้มีโจรสลัดอยู่มาก ผู้ที่เข้ามาตัดไม้และเก็บหาไม้หอมบางคนก็สวมรอยเป็นโจรปล้นเครื่องยนต์ เรือ ทรัพย์สินและของทะเลที่มอแกนหามาได้ ชาวมอแกนจึงต้องย้ายไปมาและระมัดระวังคนแปลกหน้า ดังนั้นการจัดตั้งอุทยานฯ การสร้างที่ทำกรและการมีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำทำให้บุคคลภายนอกไม่กล้าเข้ามาปล้นสะดม หรือ ทำร้ายมอแกน

ใบความรู้ที่ 2.2 (ต่อ)
เรื่อง การตั้งถิ่นฐานของชาวมอแกน

6. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์กลายเป็นแหล่งของมอแกน ชาวมอแกนบางคนไปรับจ้างทำงานที่อุทยานฯ ระหว่างฤดูท่องเที่ยว ทำให้ไม่ต้องหารายได้จากการเก็บหาทรัพยากรทางทะเล ชาวมอแกนบางคนมีงานประจำในขณะที่บางคนต้องรอให้อุทยานฯ เรียกตัวไปช่วยเวลาที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก

7. การเพิ่มจำนวนของแม่ม้ายั้งในวัยผู้ใหญ่และวัยชราทำให้การเคลื่อนย้ายของชาวมอแกนลดลง เนื่องจากผู้หญิงชาวมอแกนมีความสามารถในการเดินเรือค่อนข้างจำกัดและไม่แข็งแรงเท่าผู้ชาย ปกติแล้วผู้ชายซึ่งร่างกายแข็งแรงและมีทักษะทางทะเลสูงจะเป็นคนสร้างเรือเดินเรือ และซ่อมเรือ สำหรับแม่ม้ายั้งและคนชราแล้ว การอาศัยอยู่บนบกและการติดต่อที่เป็นเรื่องที่สะดวกและสบายกว่าการอยู่อาศัยและเดินทางเร่ร่อนไปมาทางเรือ

ความสามารถในการพูดหรือฟังภาษาต่างๆ ได้ก็เป็นตัวบ่งชี้เกี่ยวกับการเดินทางเร่ร่อนของมอแกน การดำรงชีวิตแบบไม่ลงหลักปักฐานทำให้ชาวมอแกนเดินทางไกลไปตามชายฝั่งทะเลและเกาะต่างๆ ได้พบปะสื่อสารกับผู้คนกลุ่มต่างๆ ชาวมอแกนสูงอายุจะพูดได้หลากหลายภาษา ไม่ว่าจะเป็นภาษาพม่า (ร้อยละ 10 ของชาวมอแกนบนเกาะสุรินทร์สามารถเข้าใจและพูดภาษาพม่าได้) ภาษามลายู (ร้อยละ 8) ภาษาอูรักลาโวย (ร้อยละ 3) ในปัจจุบันการเดินทางเร่ร่อนลดน้อยลง พื้นที่ของชาวมอแกนหดแคบลง มอแกนรุ่นหลังๆ จึงมีความสามารถด้านภาษาที่จำกัดลงด้วย ชาวมอแกนบนเกาะสุรินทร์ทั้งหมดใช้ภาษามอแกนเป็นภาษาแม่ และร้อยละ 64 สามารถจะพูดและฟังภาษาไทยได้

ที่มา : นฤมล อรุโณทัย และคณะ ชุมชนมอแกนและอูรักลาโวยกับพื้นที่คุ้มครอง

กรุงเทพมหานคร ภาพพิมพ์ หน้า 17-18

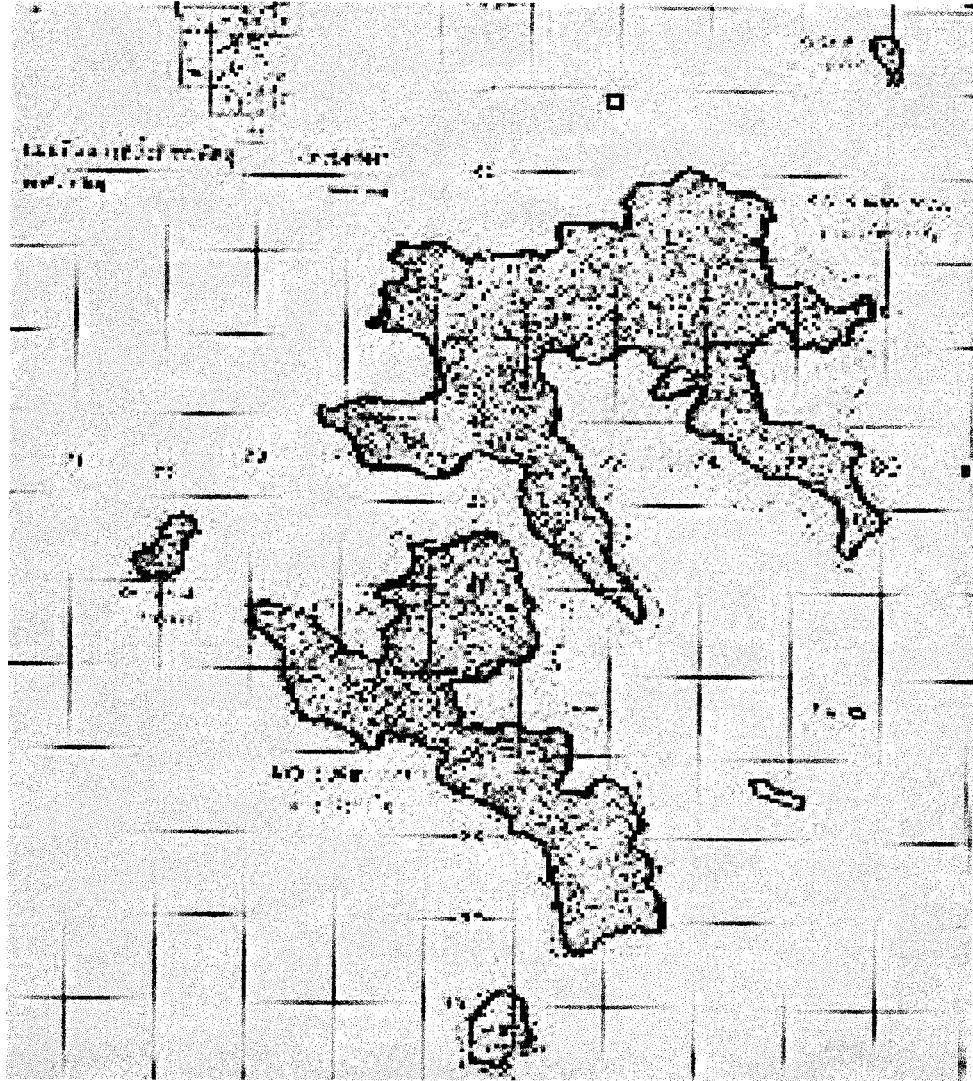
ใบความรู้ที่ 2.3

เรื่อง การตั้งถิ่นฐานของชาวมอแกน

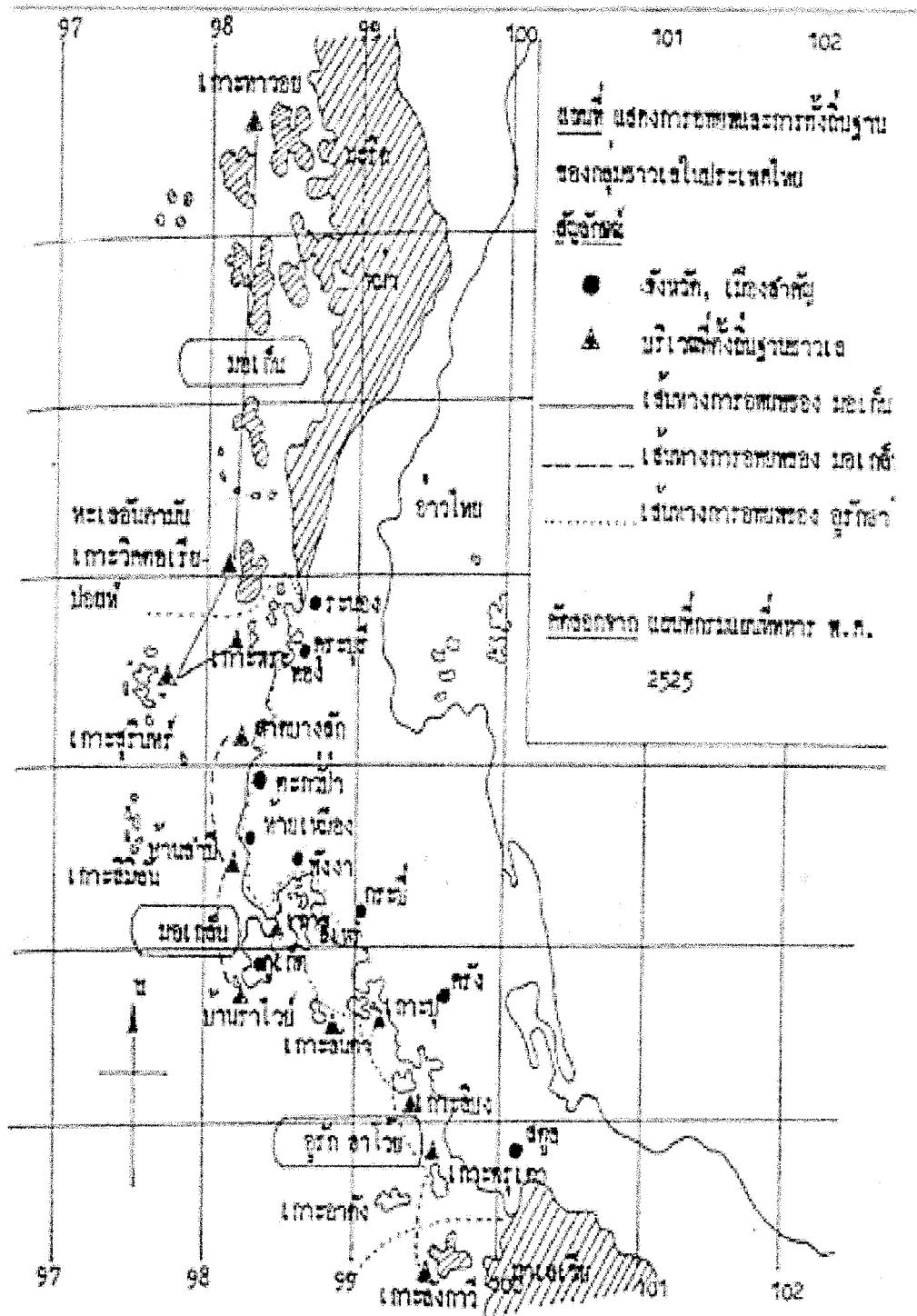
พระยาสุรินทรราชา เทศาเมืองภูเก็ต (นามเดิมยกยง วิเศษกุล) เป็นผู้ค้นพบเกาะและตั้งชื่อ หมู่เกาะสุรินทร์ เมื่อครั้งที่ท่านมาสำรวจ ทะเลฝั่งอันดามัน ที่ ตำบลเกาะพระทอง อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา จนกระทั่งวันที่ 30 ธันวาคม 2514 กรมป่าไม้จึงได้ประกาศให้พื้นที่หมู่เกาะสุรินทร์ เป็นป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์เป็นหมู่เกาะที่ตั้งอยู่ในทะเลอันดามันและอยู่ติดชายแดนประเทศพม่า ห่างจากฝั่งทะเลด้านตะวันตกของไทย ประมาณ 70 กิโลเมตร ประกอบด้วยเกาะ 5 เกาะ คือ เกาะสุรินทร์เหนือ เกาะสุรินทร์ใต้ เกาะรี เกาะไข่ และเกาะกลาง อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์มีเนื้อที่ประมาณ 84,375 ไร่ หรือ 135 ตารางกิโลเมตร

ความเป็นมา : กรมป่าไม้ได้ประกาศป่าหมู่เกาะสุรินทร์ ท้องที่อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา เป็นป่าสงวนแห่งชาติเมื่อ 30 ธันวาคม 2514 ต่อมาคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าได้มีมติในที่ประชุมครั้งที่ 1/2519 เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2519 เห็นชอบในหลักการที่จะกำหนดให้หมู่เกาะสุรินทร์เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งกรมป่าไม้ได้ติดต่อประสานงาน ไปยังกรมทรัพยากรธรณี ได้รับแจ้งว่า หมู่เกาะสุรินทร์อยู่ในเขตสัมปทานปิโตรเลียม แปลงที่ ตก. 9 W1 ของบริษัท WEEKS PETROLEUM จึงขอให้ระงับการประกาศเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไว้ก่อน และบริเวณหมู่เกาะสุรินทร์ยังคงถูกเสนอให้ใช้เป็นค่ายวนอพยพ แต่เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทั้งบนบกและในทะเล ประกอบกับทิวทัศน์ธรรมชาติที่งดงาม เหมาะที่จะจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวและศึกษาหาความรู้ในด้านธรรมชาติ กรมป่าไม้จึงได้คัดค้าน ไม่เห็นด้วยกองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ได้ดำเนินการสำรวจบริเวณหมู่เกาะสุรินทร์อีกครั้งหนึ่งปรากฏว่า มีทิวทัศน์ทางทะเลที่สวยงาม มีปะการัง สภาพป่าที่สมบูรณ์ หาดทรายขาวสะอาด และนกนานาชนิด กรมป่าไม้จึงได้เสนอคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติซึ่งได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ 2/2523 เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2523 เห็นสมควรกำหนดบริเวณดังกล่าวเป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเล โดยได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินหมู่เกาะสุรินทร์ ในท้องที่ตำบลเกาะพระทอง อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา เป็นอุทยานแห่งชาติซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 112 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2524 นับเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 29 ของประเทศไทย

ที่มา : พลาเดช ณ ป้อมเพชร โลกของชาวมอแกน: มองจากความรู้พื้นบ้านเกี่ยวกับทะเลและพื้นที่ชายฝั่ง กรุงเทพมหานคร 2546

ภาพที่ 2.1 แผนที่แสดงหมู่เกาะสุรินทร์

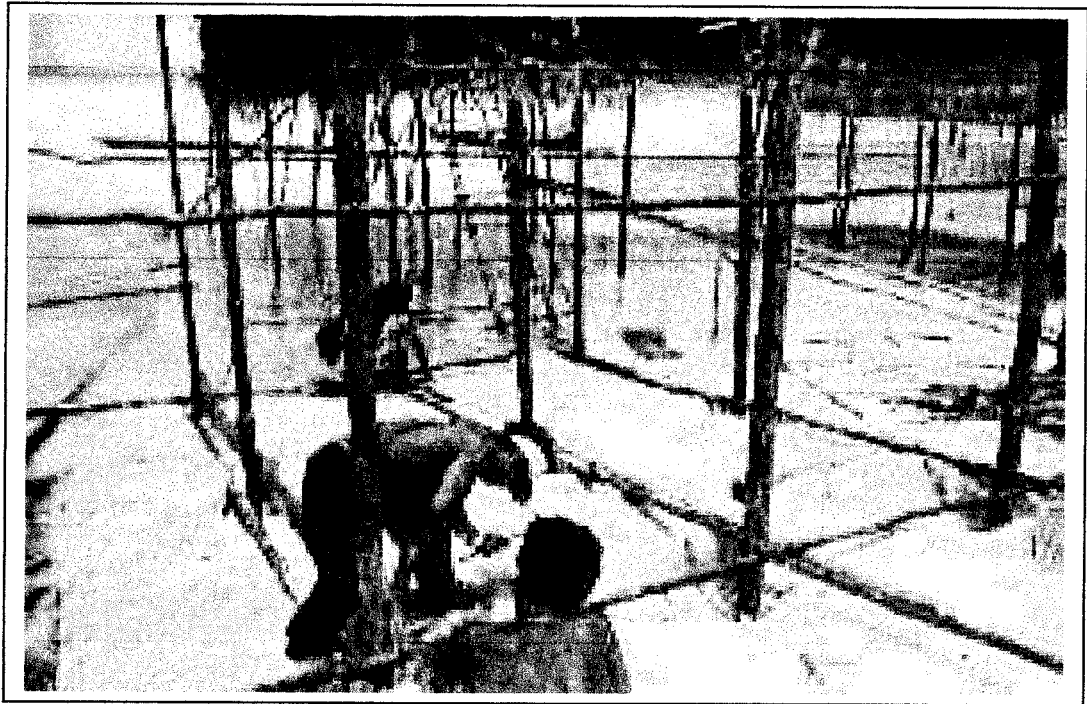

ภาพที่ 2.2 แผนที่แสดงการอพยพและการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาวมอแกนในประเทศไทย
แหล่งที่มา : สมเกียรติ สัจจารักษ์ อังนิน จรัส ทองจีน 2536

ภาพที่ 2.3 แผนที่แสดงการโยกย้ายถิ่นฐานในอดีตและการตั้งถิ่นฐานในปัจจุบันของชาวมอแกนบนหมู่เกาะสุรินทร์

(แหล่งที่มา : สมเกียรติ สัจจารักษ์ อ้างในการสำรวจของผู้วิจัยในพื้นที่ และสำรวจจากข้อมูลของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ พ.ศ.2540)

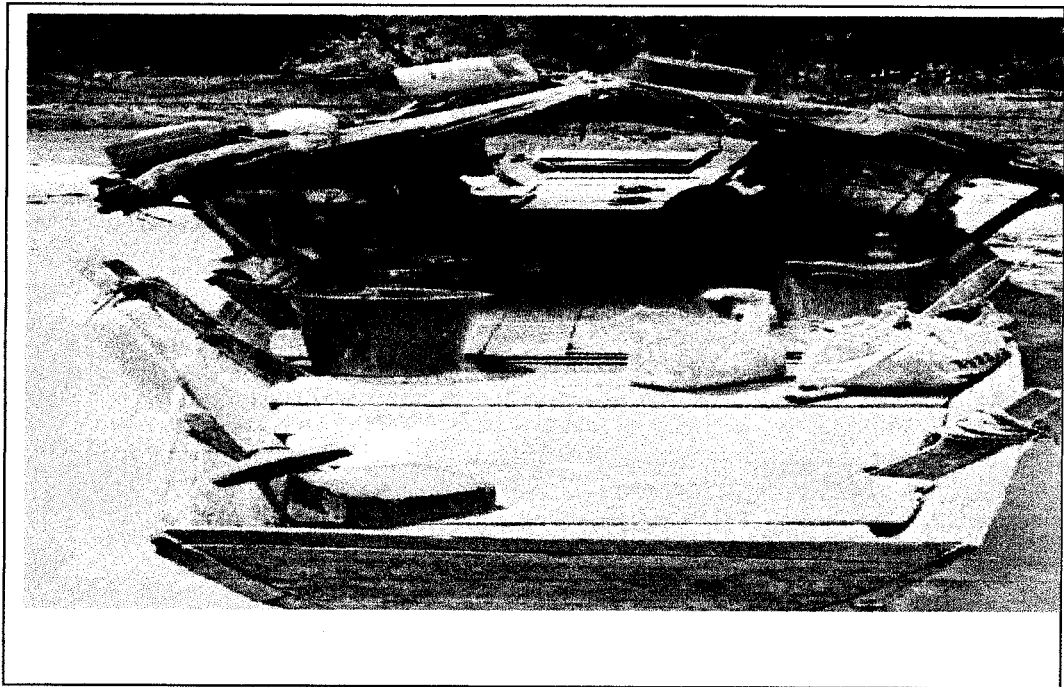
ภาพที่ 2.4 การสร้างบ้านของชาวมอแกน

ภาพที่ 2.5 การสร้างบ้านค้ำนอกลินทะเลของชาวมอแกน

ภาพที่ 2.6 บ้านใหม่สร้างที่อ่าวบอนใหญ่ หมู่เกาะสุรินทร์

ภาพที่ 2.7 เรือที่ใช้ในการเดินทางแบบเร็วร้อนของชาวมอแกน

ใบงานที่ 2.1

แบบบันทึกลำดับความสำคัญของข้อมูล

เรื่อง การเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาความรู้จากใบความรู้ที่ 2.1 ถึง 2.2 และจากแหล่งความรู้อื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐานแล้วลำดับเหตุการณ์ของข้อมูลโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

ลำดับที่	หลักฐาน/ข้อมูล
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- กลุ่มที่ สมาชิก 1..... 2.....
- 3..... 4.....
- 5..... 6.....

ใบงานที่ 2.2
เรื่อง การเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาความรู้จากใบความรู้ที่ 2.1 ถึง 2.2 แล้วสรุปการเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐานในประเด็นคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยการอพยพย้ายถิ่นฐานของชาวมอแกนในอดีต

.....
.....
.....
.....
.....

2. มีปัจจัยใดบ้างที่เป็นผลกระทบต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานของชาวมอแกนบนเกาะสุรินทร์

.....
.....
.....
.....
.....

3. ชาวมอแกนเริ่มตั้งถิ่นฐานและอยู่ติดที่ ไม่อพยพเคลื่อนย้ายเหมือนแต่ก่อนด้วยปัจจัยใดบ้าง

.....
.....
.....
.....

กลุ่มที่ สมาชิก 1..... 2.....
3..... 4.....
5..... 6.....

แบบสังเกตการปฏิบัติงานกลุ่ม

การปฏิบัติงานเรื่อง.....
 กลุ่มที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....
 สมาชิกในกลุ่มประกอบด้วย 1.....ประธานกลุ่ม
 2.....3.....
 4.....5.....เลขานุการ

คำชี้แจง ให้ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องประเมินให้ตรงกับความเป็นจริง

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			หมายเหตุ
		1	2	3	
1	การทำงานเป็นขั้นตอน				
2	การให้ความร่วมมือในการทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การปฏิบัติงานตามข้อตกลงของกลุ่ม				
5	การปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

เกณฑ์การผ่านการประเมินนักเรียนในแต่ละกลุ่มจะต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 10 คะแนน

ผลการประเมิน

ผ่าน

ไม่ผ่าน

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

**แบบประเมินผลงานกลุ่ม
โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์**

กลุ่มที่.....ห้อง.....วิชา.....

ที่	ชื่อ-สกุล	ความถูกต้อง				วิธีการทางประวัติศาสตร์				วิธีการนำเสนอ				รวม
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

- 6 = ดีมาก
- 5 = ดี
- 4 = ปานกลาง
- 3 = พอใช้
- 1 = ปรับปรุง

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
เรื่อง การเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐาน

คำชี้แจง จงอ่านคำถามต่อไปนี้และพิจารณาเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบให้ถูกต้อง

1. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้มีการใช้ชีวิตแบบเร่ร่อนของชาวมอแกน

ก. การทำมาหากินทางทะเล	ข. การค้าขายและการแลกเปลี่ยน
ค. อิทธิพลของลมมรสุมและลมประจำถิ่น	ง. แสวงหาความเจริญ
2. ในช่วงฤดูมรสุมจะอยู่ในช่วงเดือนใดที่ชาวมอแกนจะอาศัยอยู่บนเรือ

ก. พฤษภาคม-พฤศจิกายน	ข. มกราคม-มีนาคม
ค. มีนาคม-พฤษภาคม	ง. ธันวาคม-เมษายน
3. ในช่วงเดือนใดที่ชาวมอแกนจะอยู่บนบกเพื่อแสวงหาทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์

ก. พฤษภาคม-พฤศจิกายน	ข. มกราคม-มีนาคม
ค. มีนาคม-พฤษภาคม	ง. ธันวาคม-เมษายน
4. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้ชาวมอแกนเริ่มต้นถิ่นฐานอยู่อย่างถาวร

ก. การเคลื่อนย้ายเป็นไปได้ยากขึ้น	ข. อุทยานแห่งชาติเกาะสุรินทร์เป็นที่อยู่ที่ปลอดภัย
ค. การเดินทางใช้ง่ายสูง	ง. การสร้างเรือขึ้นมาใช้เอง
5. ก่อนเกิดสึนามิ ชาวมอแกนนิยมสร้างที่อยู่อาศัยด้วยวัสดุต่างๆยกเว้นข้อใด

ก. ไม้	ข. ไม้ไผ่
ค. กระเบื้อง	ง. ใบค้อ
6. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้ชาวมอแกนนิยมนำไม้ไผ่มาทำเป็นพื้นบ้าน

ก. หาง่าย	ข. ทำง่าย
ค. ระบายอากาศได้ดี	ง. เป็นวัสดุถาวร
7. ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้ชาวมอแกนเลือกพื้นที่ในการตั้งชุมชน

ก. เป็นอ่าวลักษณะบังคลื่นลม	ข. มีแหล่งน้ำจืดเพียงพอในการบริโภค
ค. ที่ตั้งต้องใกล้ภูเขา	ง. ใกล้แหล่งทรัพยากร

8. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้ชาวมอแกนเลือกพื้นที่ตั้งบ้านเรือนด้านนอกในทะเล
- ก. ความสะดวกในการอพยพ ข. ช่วงเวลาน้ำขึ้นจะขึ้นเรือจากทางหลังของบ้านได้
ค. สังเกตเห็นเรือได้สะดวก ง. ใช้พื้นที่หลังบ้านในการตากปลาและแทงปลาเพื่อ
การบริโภค
9. ข้อใดไม่ใช่เหตุผลที่ทำให้ชาวมอแกนเริ่มตั้งบ้านเรือนอยู่อย่างถาวรใกล้ที่ทำการอุทยาน
แห่งชาติเกาะสุรินทร์
- ก. การได้รับสวัสดิการที่ดีจากเจ้าหน้าที่อุทยานฯ
ข. มีรายได้จากการทำงานในอุทยานฯเกาะสุรินทร์
ค. ได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
ง. เก็บเปลือกหอยขายนักท่องเที่ยว
10. ข้อใดไม่ใช่ข้อห้ามและความเชื่อในการตั้งบ้านเรือนของชาวมอแกน
- ก. ห้ามตั้งบ้านเรือนหน้าศาลเจ้าที่ ข. ห้ามตั้งบ้านเรือนบริเวณที่ทางน้ำไหล
ค. ห้ามตั้งบ้านเรือนบริเวณแอ่งคางคก ง. ห้ามตั้งบ้านเรือนคร่อมคอไม้

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน
เรื่อง การเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐาน

1. ง	6. ง
2. ก	7. ค
3. ง	8. ก
4. ง	9. ง
5. ค	10. ก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ส 32101

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
เรื่อง สภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิต จำนวน 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ลักษณะสังคมของชาวมอแกนเป็นลักษณะสังคมแบบเก็บของป่าล่าสัตว์ ลักษณะครอบครัวของชาวมอแกนจะเป็นครอบครัวขยาย มีการแบ่งงานในครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความแนบแน่นมาก ความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติมีลักษณะใกล้ชิดมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การศึกษานั้นให้เด็กอ่านออกเขียนได้และการเรียนรู้เกี่ยวกับโลกภายนอก สุขภาพและอนามัยในชุมชนเกิดเจ็บป่วย ใช้วิธีการรักษาแบบดั้งเดิมที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษผสมผสานกับการรักษาโดยแพทย์แผนปัจจุบัน การปกครองในสังคมมอแกน ผู้นำจะต้องรอบรู้อันตรายของทะเลและแหล่งทรัพยากร รับผิดชอบเรื่องพิธีกรรมต่างจากปัจจุบันนี้ ซึ่งต้องสามารถติดต่อกับองค์กรภายนอกได้

อาชีพหลักเก็บบริโภคอาหารเพื่อการยังชีพจากพื้นที่ป่าและทะเล ปัจจุบันผู้หญิงส่วนใหญ่ก็จะไปทำงานให้กับอุทยานแห่งชาติแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

รู้และเข้าใจสภาพสังคมทั่วไปและวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมของชาวมอแกนได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 อธิบายสภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิตของชาวมอแกนได้
- 2.2 วิเคราะห์สภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิตของชาวมอแกนได้

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 สภาพสังคมของชาวมอแกน
- 3.2 วิถีการดำเนินชีวิตของชาวมอแกน

4. กิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการทางประวัติศาสตร์

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

4.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่องสภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิตของชาวมอแกน จำนวน 10 ข้อ

4.2 ครูแจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหา

4.3 ให้นักเรียนดูภาพ

4.3.1 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและญาติพี่น้อง

4.3.2 การจัดการศึกษาในโรงเรียน

4.3.3 สาธารณสุข

4.3.4 การประกอบอาชีพ

4.4 ให้นักเรียนศึกษาประเด็นเกี่ยวกับ สภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิต

4.5 นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 4-6 คน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้โดยการรวบรวมหลักฐาน

4.6 นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ 3.1 เรื่องสภาพสังคมของชาวมอแกนและใบความรู้ที่ 3.2 เรื่อง วิถีการดำเนินชีวิตของชาวมอแกน

4.7 แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆนอกเหนือจากใบความรู้ แล้วรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์และประเมินค่าของข้อมูล

4.8 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในใบความรู้แหล่งความรู้อื่นๆในแต่ละเรื่องมา ลำดับความสำคัญและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิตของชาวมอแกนแล้วสรุปเป็นข้อมูลของกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมในใบงานที่ 3.1 เรื่องลำดับข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า และใบงานที่ 3.2 เรื่องสภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิตของชาวมอแกน

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 4 ตีความและสังเคราะห์ข้อมูล

- 4.9 นักเรียนช่วยกันตีความข้อมูลและเลือกสรรจัดความสัมพันธ์ให้ตรงกับประเด็น พร้อมทั้งจัดบันทึกลงในใบงานที่กำหนด

ขั้นที่ 5 การนำเสนอ

- 4.10 นักเรียนนำข้อมูลในแต่ละประเด็นมาเสนอหน้าชั้นกลุ่มละ 5 นาที
- 4.11 นักเรียนนำข้อมูลของแต่ละบุคคลที่ทำลงในใบงานมาจัดป้ายนิเทศ ชั้นสรุปบทเรียน
- 4.12 นักเรียนและครูช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของสภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิต ชาวเลมอแกนอีกครั้งหนึ่งแล้วให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญลงในสมุดบันทึกของตนเอง
- 4.13 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน 10 ข้อ

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

- 5.1.1 แผนที่หมู่เกาะสุรินทร์
- 5.1.2 แผนที่แสดงการตั้งหมู่บ้านของชาวเลมอแกนบนเกาะสุรินทร์
- 5.1.3 ภาพประกอบการศึกษา
- 5.1.4 ใบความรู้ที่ 3.1 เรื่อง สภาพสังคมของชาวเลมอแกน
- 5.1.5 ใบความรู้ที่ 3.2 เรื่อง วิถีการดำเนินชีวิตของชาวเลมอแกน
- 5.1.6 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ชุมชนมอแกนและอูรักลาโว้ย
- 5.1.7 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง วิถีมอแกน
- 5.1.8 ใบงานที่ 3.1 เรื่องลำดับข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า
- 5.1.9 ใบงานที่ 3.2 เรื่องสภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิตของชาวเลมอแกน

5.2 แหล่งเรียนรู้

- 5.2.1 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์
- 5.2.2 เกาะพระทอง
- 5.2.3 ห้องสมุดโรงเรียน
- 5.2.4 Internet เว็บไซต์เกี่ยวกับชาวเล : สภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิต

6. การวัดและประเมินผล

6.1 วิธีการวัดและประเมินผล

6.1.1 ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน

6.1.2 ประเมินผลงานจากใบงาน

6.1.3 ประเมินผลงานกลุ่ม

6.1.4 สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

6.2 วัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน-หลังเรียน

6.2.1 แบบประเมินใบงาน

6.2.2 แบบประเมินผลงานกลุ่ม

6.2.3 แบบสังเกตการปฏิบัติงานกลุ่ม

7. บันทึกผลการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(นางสาววรรณวิไล ใจเกลี้ยง)

ผู้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ใบความรู้ที่ 3.1

เรื่อง สภาพสังคมของชาวมอแกน

โครงสร้างครอบครัวและเครือญาติ

ลักษณะครอบครัวของชาวมอแกนจะเป็นครอบครัวขยาย ได้แก่ ครอบครัวที่มีสมาชิก ซึ่งมีความสัมพันธ์ในเครือญาติขยายออกไปจากครอบครัวเดี่ยว คือ การขยายโดยการเพิ่มจำนวนคู่สมรส หรือขยายโดยครอบครัวของพี่น้องที่แต่งงานแล้วมาอยู่รวมกันเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ ภายหลังจากแต่งงานของชาวมอแกน คู่สามีภรรยา มักจะยังคงอยู่อาศัยร่วมชายคาเดียวกันกับพ่อแม่ของฝ่ายหญิง หรือเพียงแยกออกมาสร้างบ้านใหม่อยู่ติดใกล้ๆ กับบ้านพ่อแม่ ดังนั้นครอบครัวมอแกนส่วนใหญ่ จึงมีสมาชิกประกอบไปด้วย พ่อ แม่ ลูก และปู่ย่า ตายาย ที่อาศัยอยู่รวมกันในหลังคาเรือนเดียวกัน

การแบ่งงานในครอบครัวชาวมอแกนที่มีพ่อเป็นหัวหน้าครอบครัว มีหน้าที่ในการแสวงหาอาหารมาเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว ส่วนแม่นั้นจะอยู่กับบ้านทำอาหารเลี้ยงครอบครัว คอยดูแลสมาชิกในครัวเรือน

ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวชาวมอแกนมีความสัมพันธ์ที่แนบแน่นมาก มีความผูกพันสูง ความสัมพันธ์ในเครือญาติของชาวมอแกน เป็นความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดมาก ชาวมอแกนที่อาศัยอยู่บนเกาะสุรินทร์จะอยู่อาศัยแบบค่อนข้างถาวรอยู่กับแบบเครือญาติ

ด้านเศรษฐกิจ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ การเก็บบริโภคอาหารเพื่อการยังชีพจากพื้นที่ป่าและทะเล ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวมีการรับจ้างทำงานกับทางอุทยานฯ ในฐานะลูกจ้างชั่วคราวรายวันทั้งหญิงและชาย ทำให้วิถีชีวิตประจำวันของชาวมอแกนเปลี่ยนไปจากเดิม

ส่วนผู้หญิงมอแกนที่หมู่บ้านก็ใช้เวลาในช่วงนี้ของฤดูกาลท่องเที่ยว ออกตัดใบเตยหนาม และใบเตยปาดนั้น โดยนำมาสานเป็นหัตถกรรมมอแกน เพื่อขายให้แก่นักท่องเที่ยว อาทิ เสื้อ กระปุก เป็นต้น เพื่อเป็นรายได้เสริมจากส่วนที่สมาชิกคนอื่นในครอบครัวมีรายได้ประจำจากการทำงานกับทางอุทยานฯ

แหล่งรายได้ของชาวมอแกน มาจากการแลกเปลี่ยนสินค้าจากทะเลการจับสัตว์ทะเล และเก็บทรัพยากรจากป่าเพื่อนำมาแลกเปลี่ยนกับสินค้า คือ ข้าวสาร น้ำตาล เกลือ พริกแห้ง สิ่งของเครื่องใช้ที่พวกเขาต้องการ

ที่มา : สมเกียรติ สัจจารักษ์ การสื่อสารการศึกษาของชาวเล หมู่เกาะสุรินทร์ กรุงเทพมหานคร

ใบความรู้ที่ 3.2

เรื่อง วิธีการดำเนินชีวิตของชาวมอแกน

ด้านสุขภาพและอนามัย

ชาวมอแกนมีวิถีชีวิตประจำวันอยู่กับทะเลเกือบตลอดทั้งวัน โดยในสมัยก่อนนั้นพวกเขาอาศัยเรือกำบังมอแกนเดินทางไปหาอาหาร แหงปลา งามหอย ตามเกาะและอ่าวต่างๆ โดยเป็นการทำงานภายใต้แสงแดดเกือบตลอดทั้งวัน ส่งผลทำให้เกิดเป็นโรคผิวหนังชนิดต่างๆ มักเกิดอาการเจ็บป่วย ท้องร่วง เชื้อไข้มาเลเรีย จากยุง โรคตาแดง ไข้หวัด โรคปวดบวม อักเสบจากฝิ่นหอม ในช่วงฤดูมรสุม ชาวมอแกนยังคงมีการนำพืชสมุนไพรมาใช้บำบัดการเจ็บป่วย เช่น การรักษาอาการบวม ไข้ พบว่า มอแกนยังคงมีการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรในการรักษาพยาบาล

ในปัจจุบันได้ตรวจรักษาโรคต่างๆรวมถึงให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องสุขอนามัย โดยหน่วยงาน 3 หน่วยงาน ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลในเรื่องของสุขภาพ คือ

1. โรงพยาบาลกระบะบุรี อำเภอกระบะบุรี จังหวัดพังงา ดูแลเรื่องของการลงพื้นที่ หมู่บ้านของหน่วยแพทย์ ทันตแพทย์ และพยาบาล เพื่อให้การตรวจรักษาเบื้องต้น รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ
2. หน่วยอนามัยเกาะพระทอง อำเภอกระบะบุรี จังหวัดพังงา เน้นเรื่องของการให้ยาหยอดแก่ชาวมอแกน คือ วัคซีน BCG หรือการปลูกฝี และวัคซีนป้องกันบาดทะยัก ให้กับมอแกนทุกคน วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ สำหรับเด็กแรกเกิดถึง 15 ปี
3. หน่วยมาลาเรีย กองสาธารณสุข อำเภอกระบะบุรี จังหวัดพังงา รับผิดชอบเรื่องของการออกหน่วยป้องกันมาลาเรียเพื่อเจาะเลือดตรวจหาเชื้อมาลาเรียในกลุ่มชาวมอแกน ในช่วงต้นของฤดูท่องเที่ยว นำเครื่องพ่นยาฆ่าแมลงมาฉีดพ่นภายในพื้นที่ โดยรอบหมู่บ้านและภายในบ้านของมอแกนแต่ละหลัง

ใบความรู้ที่ 3.2 (ต่อ)

เรื่อง วิธีการดำเนินชีวิตของชาวมอแกน

ด้านการศึกษา

การศึกษาในปัจจุบันแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

1. การศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ คือ การศึกษาลักษณะนี้เป็นการเรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม และจากการติดต่อเกี่ยวข้องกับผู้อื่น ซึ่งไม่มีหลักสูตร ไม่มีแบบแผนอะไร เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาไม่มีใครเป็นครูหรือเป็นนักเรียนที่แน่นอน
2. การศึกษาอย่างเป็นทางการ คือ การศึกษาในระบบโรงเรียนซึ่งมีการจัดทำแผนการศึกษาไว้แน่นอน มีระบบการบริหาร การกำหนดวัตถุประสงค์การศึกษา หลักสูตร วิธีการเรียนการสอน ระยะเวลา การวัดผล ตลอดจนการกำหนดกฎเกณฑ์อื่นๆ

การศึกษาในสังคมดั้งเดิมแบบสังคมของชาวมอแกนในสมัยก่อนนั้น จัดเป็นการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ ไม่มีใครถูกกำหนดให้เป็นครูหรือนักเรียนโดยตรง ครอบครัวและผู้อาวุโสเป็นผู้ทำหน้าที่สอนและฝึกอบรมลูกหลาน เด็กๆจะได้รับการถ่ายทอดปลูกฝังความรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ เช่น การล่าสัตว์ เก็บหาของป่า รวมถึงการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ลูกหลานจะได้เรียนรู้โดยผ่านการบอกเล่า นิทานพื้นบ้าน การสังเกต การเลียนแบบหรือการช่วยเหลือผู้ใหญ่ทำงาน

ในปัจจุบันเมื่อระบบการศึกษาที่เข้ามาสู่สังคมของชาวมอแกน โดยในปี พ.ศ. 2537 มีการจัดตั้งโรงเรียนขึ้น ชื่อ “โรงเรียนสุรัสวดี” ภายในพื้นที่ของหน่วยอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ บริเวณอ่าวไทรเอน

ที่มา : นฤมล อรุโณทัย และคณะ ชุมชนมอแกนและอูร์กลาไว้อยู่ กับพื้นที่คุ้มครอง

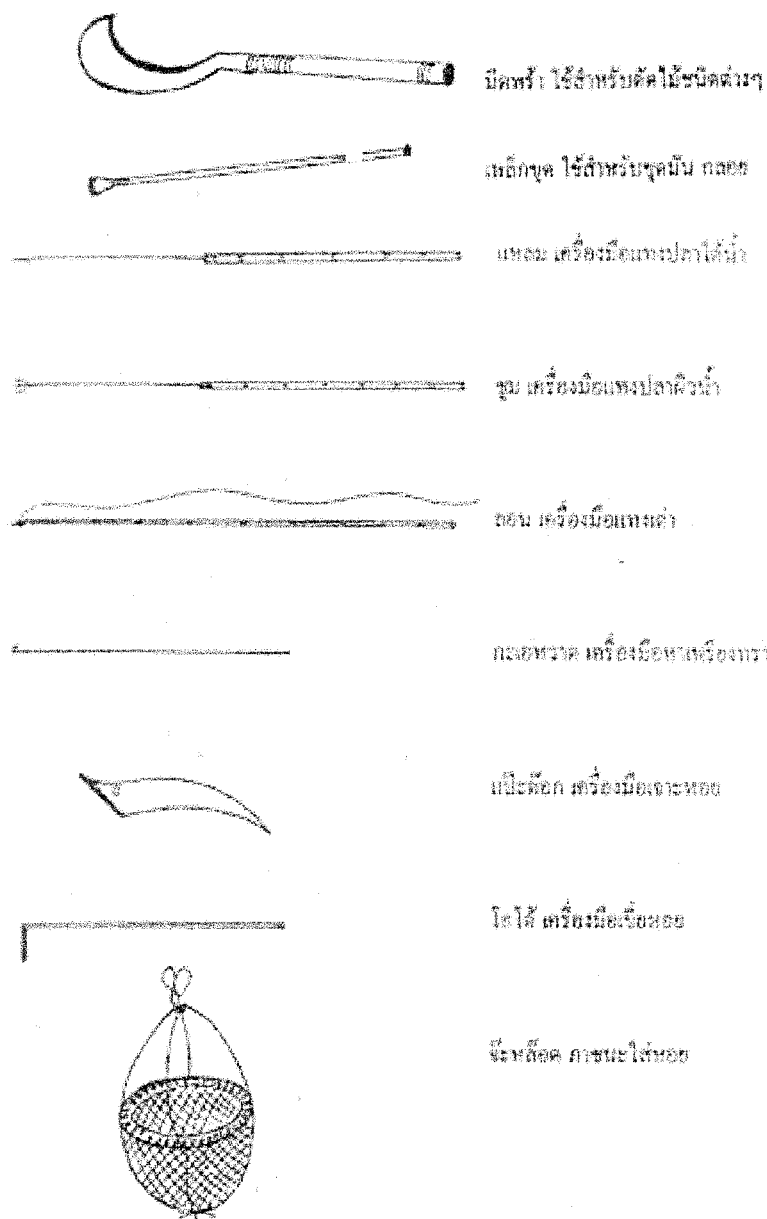
กรุงเทพมหานคร ภาพพิมพ์ 2549 หน้า 27-30

สมเกียรติ ตัจจาร์ภัก การสื่อสารการศึกษาของชาวเล หมู่เกาะสุรินทร์ กรุงเทพมหานคร 2546 หน้า 32-35

<p style="text-align: center;">ใบความรู้ที่ 3.2 (ต่อ)</p> <p style="text-align: center;">เรื่อง วิธีการดำเนินชีวิตของชาวมอแกน</p> <p style="text-align: center;">ตารางที่ 3.1 ข้อมูลเปรียบเทียบภาวะความเป็นผู้นำของชาวมอแกน</p>		
ผู้นำของชาวมอแกนในสมัยก่อน	ผู้นำของชาวมอแกนในปัจจุบัน	ข้อเปรียบเทียบ
ผู้รอบรู้อันตรายของทะเลและแหล่งทรัพยากรทะเล/ป่าไม้	ผู้รอบรู้อันตรายของทะเลและแหล่งทรัพยากรทะเล/ป่าไม้	เหมือนกัน เนื่องจากวิถีชีวิตการดำรงชีวิตของชาวมอแกนยังคงผูกพันกับทะเล
ผู้รับผิดชอบเรื่องพิธีกรรมต่างๆ ของกลุ่มมอแกน	สามารถติดต่อสื่อสารในภาษาไทยได้ดี	เนื่องจากปัจจุบันความรู้เรื่องพิธีกรรมและคนประกอบพิธีเริ่มสูญหายไป/ การลดคุณค่าสำหรับความเชื่อในเรื่องของพิธีกรรมของคนรุ่นใหม่ / การติดต่อสื่อสารภาษาไทยได้ดี ย่อมได้รับความไว้วางใจที่ดีจากคนภายนอก จากชาวมอแกนในชุมชน ให้ช่วยเรื่องรับรู้ติดต่อข่าวสารด้วย
คนทรงและหมอผี	มีความกล้าความสามารถที่จะติดต่อกับบุคคลภายนอก อาทิ อุทยานฯ/ ประมงฯ/ กลุ่มไต้เรือ / นักท่องเที่ยว/ ทหารเรือ ฯลฯ	ในสมัยก่อนเมื่อครั้งยังเร่ร่อนคนทรงและหมอผียังคงมีอิทธิพลในด้านความเชื่อของชาวมอแกน แต่ในปัจจุบันเมื่อชาวมอแกนได้ติดต่อกับกลุ่มคนภายนอก

ที่มา : พลาเดช ณ ป้อมเพชร โลกของชาวมอแกน: มองจากความรู้พื้นบ้านเกี่ยวกับทะเลและพื้นที่ชายฝั่ง กรุงเทพมหานคร 2546 หน้า 57-70

สมเกียรติ สัจจารักษ์ การสื่อสารการศึกษาของชาวเล หมู่เกาะสุรินทร์ กรุงเทพมหานคร 2546 หน้า 50

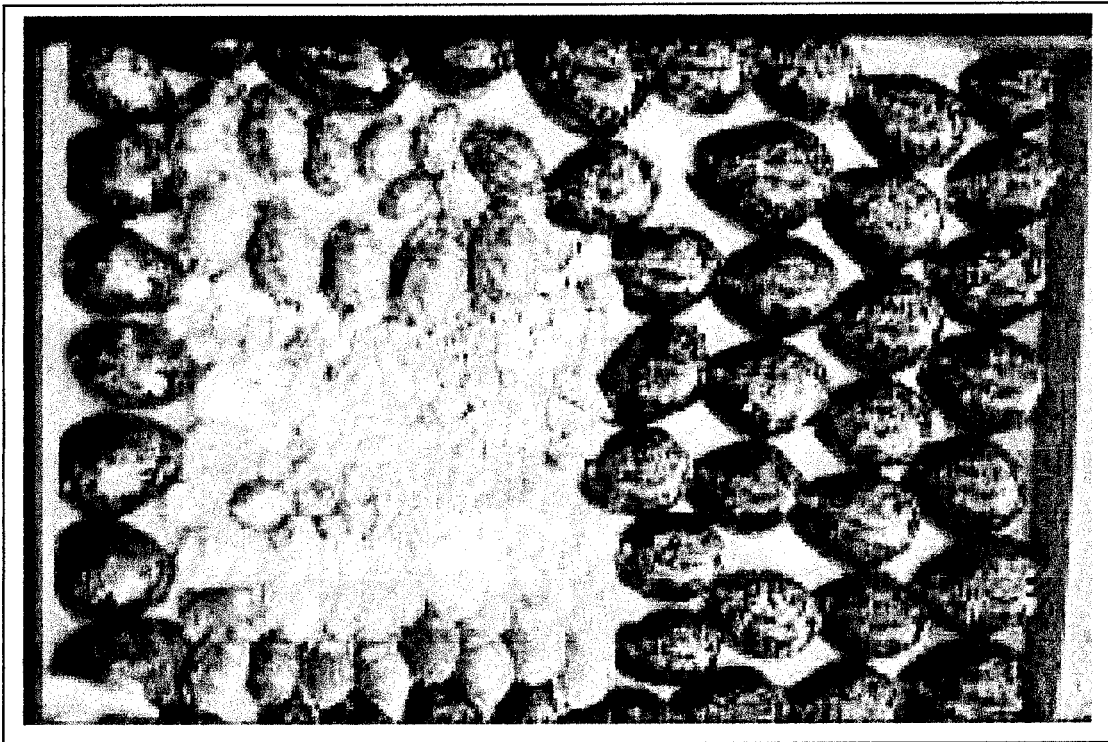
ภาพที่ 3.1 เครื่องมือในการประกอบอาชีพของชาวมอแกนบนเกาะสุรินทร์

แหล่งที่มา : สมเกียรติ ตังจาร์ณั การสื่อสารการศึกษาของชาวเล หมู่เกาะสุรินทร์

กรุงเทพมหานคร 2546 หน้า 46-47

ภาพที่ 3.2 ผู้ชายชาวมอแกน กระโดดลงทะเลเพื่องมหอย

ภาพที่ 3.3 หอยเบี้ย ชาวมอแกนเก็บขายนักท่องเที่ยว

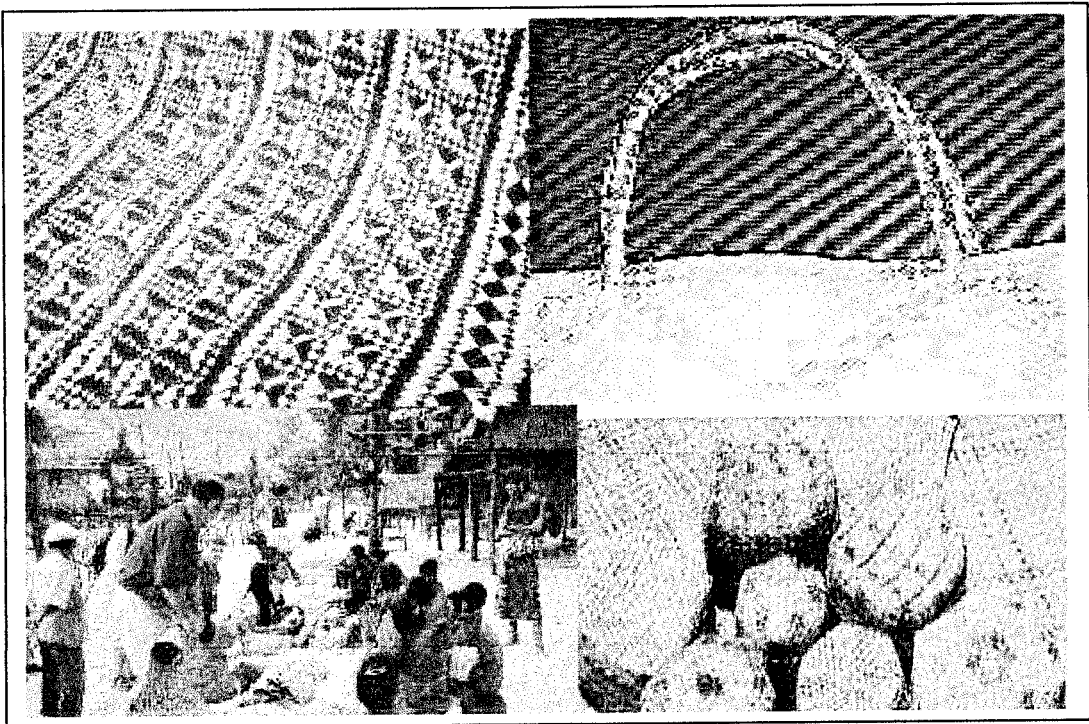
ภาพที่ 3.4 อุปกรณ์ที่สร้างขึ้นใหม่เพื่อใช้ในการดักปลา

ภาพที่ 3.5 การแปรรูปปลิงทะเลสดเป็นปลิงตากแห้ง

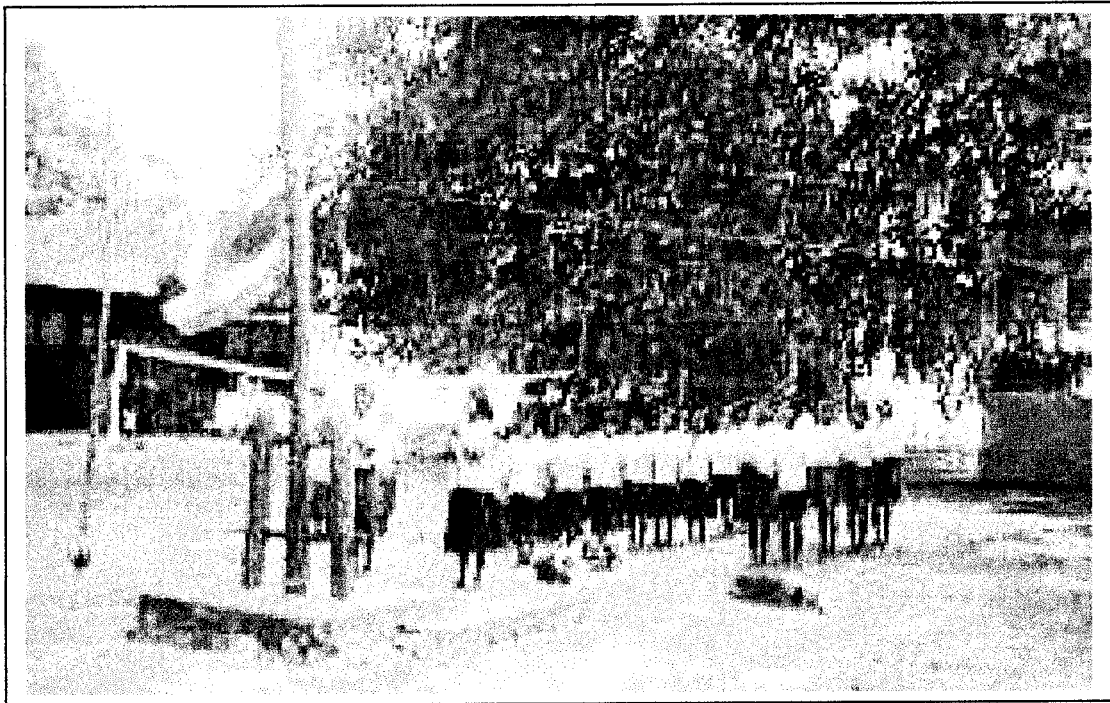
ภาพที่ 3.6 ผู้หญิงตัดใบเตยหนามมาทำหัตถกรรมประเภทต่างๆ

ภาพที่ 3.7 ผลิตภัณฑ์จากใบเตยของผู้หญิงชาวมอแกนวางจำหน่ายนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 3.8 การเดินทางไปโรงเรียนสุรัสวดีบนเกาะสุรินทร์

ภาพที่ 3.9 นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติตอนเช้า

ใบงานที่ 3.1

**แบบบันทึกลำดับความสำคัญของข้อมูล
เรื่อง สภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิต**

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาความรู้จากใบความรู้ที่ 3.1 ถึง 3.2 และจากแหล่งความรู้อื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการสภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิตลำดับเหตุการณ์ของข้อมูลโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

ลำดับที่	หลักฐาน/ข้อมูล
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

กลุ่มที่ สมาชิก 1..... 2.....

3..... 4.....

5..... 6.....

ใบงานที่ 3.2

เรื่อง สภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาความรู้จากใบความรู้ที่ 3.1 ถึง 3.2 แล้วสรุปสภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิตในประเด็นคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนอธิบายโครงสร้างทางสังคมของชาวมอแกนมาพอเข้าใจ

.....

.....

.....

.....

.....

2. สาเหตุใดบ้างที่ทำให้ชาวมอแกนเป็นโรคต่างๆ ได้ง่าย

.....

.....

.....

.....

.....

3. เปรียบเทียบรูปแบบการศึกษาของชาวมอแกนในอดีตและปัจจุบันว่าแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

กลุ่มที่ สมาชิก 1..... 2.....

3..... 4.....

5..... 6.....

แบบสังเกตการปฏิบัติงานกลุ่ม

การปฏิบัติงานเรื่อง.....

กลุ่มที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

สมาชิกในกลุ่มประกอบด้วย 1.....ประธานกลุ่ม

2.....3.....

4.....5.....เลขานุการ

คำชี้แจง ให้ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องประเมินให้ตรงกับความเป็นจริง

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			หมายเหตุ
		1	2	3	
1	การทำงานเป็นขั้นตอน				
2	การให้ความร่วมมือในการทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การปฏิบัติงานตามข้อตกลงของกลุ่ม				
5	การปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ				
	รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

เกณฑ์การผ่านการประเมินนักเรียนในแต่ละกลุ่มจะต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 10 คะแนน

ผลการประเมิน

ผ่าน

ไม่ผ่าน

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

**แบบประเมินผลงานกลุ่ม
โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์**

กลุ่มที่.....ห้อง.....วิชา.....

ที่	ชื่อ-สกุล	ความถูกต้อง				วิธีการทางประวัติศาสตร์				วิธีการนำเสนอ				รวม
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

7 = ดีมาก

6 = ดี

5 = ปานกลาง

4 = พอใช้

1 = ปรับปรุง

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
เรื่อง สภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิต

คำชี้แจง จงอ่านคำถามต่อไปนี้และพิจารณาเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบให้ถูกต้อง

1. ลักษณะครอบครัวของชาวมอแกนมีลักษณะเป็นอย่างไร

ก. ครอบครัวเดี่ยว	ข. ครอบครัวขยาย
ค. ครอบครัวขยายใหญ่	ง. ครอบครัวญาติพี่น้อง
2. ลักษณะสังคมของชาวมอแกนในอดีตเป็นอย่างไร

ก. เก็บของป่าล่าสัตว์	ข. อาศัยอยู่ในถ้ำ
ค. ใช้ชีวิตแบบเร่ร่อน	ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ค
3. ในฤดูกาลท่องเที่ยวชาวมอแกนมีนโยบายในการช่วยเหลือชาวมอแกนอย่างไร

ก. ใช้นโยบายการจ้างงาน	ข. ส่งชาวเลไปทำงานที่อื่น
ค. ค่าขายของป่าให้นักท่องเที่ยว	ง. หาเปลือยหอยมาขายให้นักท่องเที่ยว
4. วัสดุทางธรรมชาติชนิดใดที่ชาวมอแกนนิยมนำมาทำหัตถกรรม

ก. ใบเตยหนาม	ข. ใบเตยป่านั่น
ค. ใบมะพร้าว	ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ข
5. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของผู้นำชาวมอแกนในสมัยก่อน

ก. รอบรู้อันตรายของทะเล	ข. รับผิดชอบเรื่องพิธีกรรมต่างๆ
ค. คนทรงและหมอผี	ง. กล้าที่จะติดต่อกับบุคคลภายนอก
6. ข้อใดเป็นความแตกต่างของผู้นำชาวมอแกนในอดีตและปัจจุบัน

ก. รอบรู้อันตรายของทะเล	ข. รับผิดชอบเรื่องพิธีกรรมต่างๆ
ค. คนทรงและหมอผี	ง. สามารถติดต่อสื่อสารในภาษาไทยได้
7. พ.ศ.2537 ได้มีการก่อตั้งโรงเรียนขนาดเล็กขึ้นเพื่อนักเรียนในชุมชนชาวมอแกนมีชื่อว่าอะไร

ก. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์	ข. โรงเรียนสุรัสวดี
ค. โรงเรียนบ้านมอแกน	ง. โรงเรียนชัยพัฒนา

8. ด้านสุขภาพอนามัยชาวมอแกนส่วนใหญ่จะเป็นโรคผิวหนังเกิดจากสาเหตุใด
ก. การทำงาน หาลา งม หอย	ข. ทำงานที่อุทยานฯ
ค. การติดเชื้อจากป่า	ง. การไม่รักษาความสะอาดของร่างกาย
9. ข้อใดไม่ใช่หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลเรื่องสุขอนามัยของชาวมอแกน
ก. โรงพยาบาลกระบะบุรี	ข. หน่วยอนามัยเกาะพระทอง
ค. หน่วยมาลาเรีย กองสาธารณสุข	ง. หน่วยอนามัยตะกั่วป่า
10. ในอดีตการสื่อสารของเด็กมอแกนเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ได้โดยวิธีการใด
ก. การสังเกต	ข. การลอกเลียนแบบ
ค. การสอน	ง. ถูกทั้ง ข้อ ก และ ข

**เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
เรื่อง สภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิต**

1. ข	6. ง
2. ง	7. ข
3. ก	8. ก
4. ง	9. ง
5. ง	10. ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ส 32101

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

จำนวน 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การสืบทอดวัฒนธรรมจากบรรพบุรุษ เช่น ทางด้านศิลปะการแกะสลักสัญลักษณ์ บรรพบุรุษ ด้านการจักสานใบเตยป่า จักสานเสื่อ ศิลปะดนตรีคือการแสดงร้องเงี้ยว วัฒนธรรมทางภาษาชาวมอแกน บนเกาะสุรินทร์ สามารถพูดได้หลายภาษา เช่น ภาษาพม่า ภาษามอแกน ภาษามลายู เป็นภาษาที่อยู่ในภาษาย่อยตระกูลภาษา “มาลาโย-โพลินีเซียน” ด้านการแต่งกายผู้ชายจะนุ่งผ้าโสร่งคล้ายผ้าของชาวมลายู จะนุ่งเตี่ยวไม่สวมเสื้อ ปัจจุบัน เปลี่ยนมานุ่งกางเกงแบบจีน ผู้หญิงใช้ผ้าถุงหรือโสร่งนุ่งแบบกระโจมอก ใช้เครื่องประดับประเภทเงิน

ด้านศาสนา กลุ่มชาวมอแกนที่ไม่นับถือศาสนาใดๆ แต่จะมีความเชื่อในเรื่องวิญญาณ นับถือภูมิจีวิญญาณ มีความเชื่อในปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ พิธีกรรมส่วนใหญ่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ได้แก่ พิธีลอยเรือ เพื่อสะเดาเคราะห์

ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น การเกิด การแต่งงาน ประเพณีงานศพ การเคารพ เชื้อฟังกูอาวโโส

2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

รู้และเข้าใจวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวมอแกน

จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ของชาวมอแกน

2.2 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ของชาวมอแกนได้

2.3 เห็นคุณค่าและตระหนักในวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

3. สารการเรียนรู้

3.1 วัฒนธรรมสำคัญของชาวมอแกน

3.2 ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวมอแกน

4. กิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการทางประวัติศาสตร์

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

4.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่องวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวมอแกน จำนวน 10 ข้อ

4.2 ครูแจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

4.3 ให้นักเรียนชมวิดีโอทัศน์และดูภาพการประกอบพิธีลอยเรือ การแต่งงาน การเกิด แล้วครูซักถามนักเรียน

4.4 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงวัฒนธรรมที่สำคัญของชาวเล เช่น ภาษา การแต่งกาย ศาสนา การนับถือผี ฯลฯ นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ว่ายังคงมีอยู่ในปัจจุบันหรือไม่ ควรอนุรักษ์ไว้ได้อย่างไร

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหา

4.5 ให้นักเรียนศึกษาประเด็นปัญหา “ขนบธรรมเนียมประเพณี รวมถึงความเชื่อ พิธีกรรม ของชาวเลของมอแกนเป็นอย่างไร” โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้โดยการรวบรวมหลักฐาน

4.6 นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 4-6 คน

4.7 แต่ละกลุ่มวางแผนร่วมกันและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ

4.8 แต่ละกลุ่มศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีจากหลักฐานเอกสาร และหลักฐานต่างๆดังต่อไปนี้

4.8.1 ใบความรู้ที่ 4.1 เรื่อง วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

4.8.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง คนพื้นเมืองกับพื้นที่อนุรักษ์

4.8.3 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ความรู้พื้นบ้านกับการสร้างเรือมอแกน

4.8.4 ให้นักเรียนศึกษาประเด็นเกี่ยวกับ สภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิต

4.8.5 Internet เว็บไซต์เกี่ยวกับวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์และประเมินค่าของข้อมูล

4.9 แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆนอกเหนือจากใบความรู้แล้ว รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือและข้อเท็จจริง

ขั้นที่ 4 ตีความและสังเคราะห์ข้อมูล

4.10 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตีความข้อมูลที่ได้อ้างอิงความสนใจและวิเคราะห์ มาแล้วเกี่ยวกับวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียม ประเพณี จากการเลือกสรรและ จัดลำดับความสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับประเด็นที่ศึกษาพร้อมทั้งเชื่อมโยงข้อมูลให้ กลมกลืน แล้วจัดกิจกรรมในใบงานที่ 4.2 เรื่อง วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียม ประเพณี

ขั้นที่ 5 การนำเสนอ

4.11 นักเรียนนำข้อมูลในแต่ละประเด็นมาเสนอหน้าชั้นกลุ่มละ 5 นาที

4.12 นักเรียนนำข้อมูลของแต่ละบุคคลที่ทำการในใบงานมาจัดป้ายนิเทศ
ชั้นสรุปบทเรียน

4.13 นักเรียนและครูช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียม ประเพณี ของชาวเลมอแกนอีกครั้งหนึ่งแล้วให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญลงในสมุด
บันทึกของตนเอง

4.14 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน 10 ข้อ

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 แผนที่หมู่เกาะสุรินทร์

5.1.2 แผนที่แสดงการตั้งหมู่บ้านของชาวมอแกนบนเกาะสุรินทร์

5.1.3 ภาพประกอบการศึกษา

5.1.4 วัตถุประสงค์การประกอบพิธีฉลองเสาวิญญาณบรรพบุรุษ(พิธีลอยเรือ)

5.1.5 ใบความรู้ที่ 4.1 เรื่อง วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

5.1.6 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง คนพื้นเมืองกับพื้นที่อนุรักษ์

5.1.7 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ความรู้พื้นบ้านกับการสร้างเรือมอแกน

5.1.8 ใบงานที่ 4.1 เรื่องลำดับข้อมูลที่ได้อ้างอิงค้นคว้า

5.1.9 ใบงานที่ 4.2 เรื่อง วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

5.2 แหล่งเรียนรู้

5.2.1 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

5.2.2 เกาะพระทอง

5.2.3 ห้องสมุดโรงเรียน

5.2.4 Internet เว็บไซต์เกี่ยวกับวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

6. การวัดและประเมินผล

6.1 วิธีการวัดและประเมินผล

6.1.1 ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน

6.1.2 ประเมินผลงานจากใบงาน

6.1.3 ประเมินผลงานกลุ่ม

6.1.4 สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

6.2 วัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน-หลังเรียน

6.2.1 แบบประเมินใบงาน

6.2.2 แบบประเมินผลงานกลุ่ม

6.2.3 แบบสังเกตการปฏิบัติงานกลุ่ม

7. บันทึกผลการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
(นางสาววรรณวิไล ใจเกลี้ยง)

ผู้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ใบความรู้ที่ 4.1

เรื่อง วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

ด้านภาษา

ชาวมอแกนบนหมู่เกาะสุรินทร์มีภาษาพูดเป็นของตนเองแต่ไม่มีภาษาเขียน ลักษณะเป็นภาษาเดียวกับที่ชาวเลบนเกาะพระทอง อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ซึ่งสามารถพูดได้หลายภาษา เช่น ภาษาพม่า ภาษามอแกน ภาษามลายู และภาษาไทยถิ่นใต้ ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากภาษามาเลย์ พม่า และไทย ภาษาที่ชาวมอแกนใช้พูดกันอยู่เป็นภาษาย่อยในตระกูลภาษา “มาลาโย - โพลินีเซียน” มีชนต่างใช้กันมาก ได้แก่ ชาว บาห์ลี มาคูริส มักกะสัน บูกิส คยัค ตามเกาะต่างๆ ซึ่งภาษาตระกูลนี้จะเป็นภาษาถิ่นย่อย แบ่งออกได้อีกหลายถิ่น เช่น ภาษาที่ชาวมอแกนจังหวัดภูเก็ต แบ่งเป็นภาษาอรุ๊ก ลาโว้ย ภาษากลุ่มมาซิง หรือกลุ่มสิงห์ หรือมอแกน ซึ่งเป็นภาษาที่ชาวมอแกนบนเกาะสุรินทร์ และเกาะพระทอง จังหวัดพังงา และภาษากลุ่มสิงห์บก หรือ มอเกล็น

ด้านการแต่งกาย

การแต่งกายของชาวเลบนเกาะสุรินทร์ผู้ชายจะนุ่งผ้าโสร่งคล้ายกับผ้าโสร่งของชาวมลายูแต่ลักษณะของลายผ้าจะมีลักษณะเหมือนผ้าของชาวพม่า วิธีการนุ่งจะเดี่ยวไม่สวมเสื้อ แต่ในปัจจุบันผู้ชายจะเปลี่ยนมานุ่งกางเกงที่เป็นแบบจินแบบที่ชาวดังถิ่นนิยมนุ่งกัน เพราะหาได้ง่าย ประหยัด และราคาถูก แต่ไม่นิยมใส่เสื้อเหมือนเดิม ส่วนวิธีการนุ่งผ้าแบบเดี่ยวเหมือนเมื่อก่อนนั้นยังคงพบในคนสูงอายุเท่านั้น การแต่งกายของผู้หญิงใช้ผ้าถุงหรือโสร่งนุ่งแบบกระโจมอกคลุมยาวถึงหัวเข่า และไม่สวมเสื้อเช่นกัน เพราะชาวเลมีความเชื่อว่า การแตกเนื้อสาวเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาตอนหลังไม่น่าละอายหรือปกปิดแต่ประการใด

ด้านเครื่องประดับกาย ผู้หญิงมักสวมใส่เครื่องประดับที่ทำด้วยเงินเพราะในอดีตบรรพบุรุษของชาวมอแกนนิยมใช้เงินเป็นเครื่องประดับ และเครื่องประดับที่ทำจากเงินสามารถหาซื้อได้ง่ายจากเกาะสอง ของพม่า แต่ในปัจจุบันการติดต่อกับชุมชนภายนอก ชาวมอแกนเป็นจำนวนมากเปลี่ยนมาสวมใส่เครื่องประดับที่ทำจากทองคำ เช่น สร้อยคอ ต่างหู แหวน เป็นต้น การสวมใส่เครื่องประดับกายของชาวลั่นนอกจากจะทำให้เกิดความสวยงามแล้ว ยังแฝงไว้ด้วยความเชื่อบางอย่างอีกด้วย นายชลาภมี ผู้ชายวัย 56 ปี ผู้ทำหน้าที่เป็นรองหัวหน้าเผ่าเล่าให้ฟังว่า “เด็กๆชาวมอแกนเมื่อโตขึ้นมาพอจะวิ่งเล่นได้แล้ว พ่อแม่จะแขวนกำไลซึ่งทำจากทองของเต่ากระให้ เพราะว่าผีกระจะไม่ไปทำร้ายเด็กๆ”

ใบความรู้ที่ 4 (ต่อ)

เรื่อง วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงในด้านการแต่งกายและการใช้เครื่องประดับกายนั้น ชาวมอแกนได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ยอมรับวัฒนธรรมใหม่ๆ ที่ตนเองเห็นว่าดีกว่าและพยายามปรับตัวเข้ากับสังคมส่วนใหญ่ ทั้งในด้านสังคมและวัฒนธรรมชาวมอแกนยอมรับสิ่งใหม่ในลักษณะของการเลียนแบบจากชนกลุ่มใหญ่ ซึ่งเป็นลักษณะของการยอมรับการเปลี่ยนแปลง และนับว่าเป็นการผสมผสานกลมกลืนทางด้านการแต่งกายที่ชาวมอแกนได้รับเอาวัฒนธรรมภายนอกเข้ามาผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมของตนเอง

ด้านศาสนา ความเชื่อและพิธีกรรม

ชาวมอแกนบนเกาะสุรินทร์เป็นกลุ่มชนที่ไม่นับถือศาสนาใดๆ แต่ชาวเลมีความเชื่อในเรื่องวิญญาณ นับถือภูตผี มีทั้งผีธรรมชาติ ผีบรรพบุรุษ ที่ตายไปแล้ว ความเชื่อในการเกิดปรากฏการณ์ตามธรรมชาติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเกิดพายุ ฝนตก ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า ล้วนแต่เกิดจากการลงโทษของผีต่างๆทั้งสิ้น ดังนั้นหากเกิดมีการเจ็บป่วยในชุมชนหัวหน้าเผ่าซึ่งเป็นหมอผีประจำเผ่ามีหน้าที่ติดต่อกับผีนั่นๆจะทำการเข้าทรงเพื่อสอบถามถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้สมาชิกของตนไม่สบาย เด็กๆในหมู่บ้านเมื่อเกิดการเจ็บไข้หัวหน้าเผ่าจะให้ไว้จุด เเจาะหู หรือบางคนใช้พริกแห้ง กระเทียม พริกไทย ผูกค้ายแล้วนำไปแขวนคอ ผูกมือ หรือผูกสะเอว ส่วนถ้าเป็นผู้ใหญ่หากเกิดการเจ็บไข้ได้ป่วยจะต้องหาของจากท้องทะเลมาเช่น ไห้ว เช่น เต่า และหอยชนิดต่างๆเป็นต้น

พิธีกรรมต่างๆของชาวเลบนหมู่เกาะสุรินทร์นั้น เป็นพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต เกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ได้แก่ พิธีลอยเรือซึ่งจะจัดขึ้นในเดือน 5 ของทุกๆปี พิธีลอยเรือของชาวเลบนหมู่เกาะสุรินทร์นั้น ผู้ชายจะช่วยกันสร้างเรือข้ามด้วยไม้ระก้า ขนาดความยาว 1 เมตร ส่วนผู้หญิงนั้นจะช่วยกันทำขนม และเตรียมของเช่น ไห้วต่างๆ ได้แก่ ดอกไม้ กล้วย เทียน ขนมชนิดต่างๆ กล้วยน้ำว่า ผ้าแพรเจ็ดสี เป็นต้น เมื่อถึงเวลากลางคืนทุกคนก็จะออกมาร่วมกันร้องเพลง ร่ายรำกันอย่างสนุกสนาน จนกระทั่งถึงตอนเช้า เรือที่ถูกสร้างขึ้นก็จะถูกนำมาวางไว้กลางหมู่บ้านเพื่อให้ทุกคนได้ช่วยกันนำของเช่น ไห้วที่ได้เตรียมไว้มาใส่ลงในเรือ จากนั้นเมื่อถึงเวลาน้ำขึ้นเต็มที่ ผู้ชายก็จะช่วยกันแบกเรือลงไปลอย ซึ่งเป็นการจบพิธี พิธีลอยเรื่อนั้นจัดขึ้นเพื่อสะเดาะเคราะห์เป็นการลอยความทุกข์โศกและโรคภัยต่างๆ ให้ไหลไปกับสายน้ำทะเล รวมทั้งเป็นการขอขมาต่อผีธรรมชาติ ที่ถูกหลานได้กระทำสิ่งต่างๆ ลงไปในท้องทะเล รวมทั้งเป็นการเช่น ไห้วต่อผีบรรพบุรุษของตนที่เรียกว่า “โตะะ”

ใบความรู้ที่ 4 (ต่อ)

เรื่อง วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

ชาวมอแกนแต่ละกลุ่มนั้นจะมีบรรพบุรุษที่ตนนับถือ ซึ่งมักจะเป็นผู้นำกลุ่มคนแรกที่เสียชีวิตไปพวกเขาเชื่อว่าบรรพบุรุษที่ตายไปแล้วนั้นจะปกป้องรักษาลูกหลานที่มีชีวิตอยู่ ชาวเลทุกท้องถิ่นจะต้องตั้งศาลบรรพบุรุษไว้กราบไหว้บูชา ทุกๆปีจะมีพิธีกรรมเช่นไหว้บรรพบุรุษสองครั้งคือ วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 5 และเดือน 11 พิธีเช่นไหว้จะจัดเป็นพิธีใหญ่ ชาวมอแกนทุกคนก็จะต้องมาร่วมในพิธีกรรมนี้จะขาดไม่ได้ ซึ่งจะจัดเป็นพิธีลอยเรือสะเดาะเคราะห์อย่างหนึ่งและพิธีเช่นไหว้เครื่องมือในการทำมาหากินอย่างหนึ่ง

เรื่องโศกลางของขลั้งนั้นชาวมอแกนก็มีความเชื่อ เช่นกัน โดยชาวเลแต่ละกลุ่มจะมีหมอผีประจำเผ่าเป็นผู้ดูแลช่วยยามในการทำพิธีต่างๆ มีการทำนายชะตาชีวิตหาฤกษ์ยามในการสร้างบ้าน ก่อนที่ผู้ชายชาวมอแกนทุกคนจะออกเรือไปทำมาหากินในทะเลในครั้งใด หมอผีประจำเผ่าก็จะมอบเครื่องรางของขลังให้ซึ่งเป็นเชือกสีขาวเหนียวมาผูกรัดอยู่กับต้นแขน ซึ่งผู้ชายทุกคนเชื่อว่าสิ่งที่ได้รับจากหมอหรือโศะนั้นเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สามารถคุ้มครองให้เขาปลอดภัยจากอันตรายในทะเลและผีसाงต่างๆได้

ด้านขนบธรรมเนียมและประเพณีต่างๆ

ชาวมอแกนที่อาศัยบนอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์มีขนบธรรมเนียมและประเพณีที่น่าสนใจอยู่หลายอย่าง ล้วนแล้วแต่แฝงไว้ด้วยความเชื่อทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็น

1. ประเพณีการแต่งงาน ที่ไม่ยุ่งยากเหมือนพิธีแต่งงานของคนไทยหรือคนกลุ่มอื่น ๆ จะเริ่มจากการแห่ขันหมากซึ่งภายในขันหมากจะประกอบด้วย หมาก พลู ผ้าสีต่างๆ เมื่อแห่ไปถึงบ้านเจ้าสาวขบวนแห่ขันหมากก็จะแห่รอบบ้านเจ้าสาว 3 รอบ จากนั้นพ่อแม่ทั้ง 2 ฝ่ายก็จะนั่งล้อมวงเป็นวงกลมให้เจ้าบ่าวและเจ้าสาวนั่งตรงกลาง เจ้าบ่าวและเจ้าสาวก็จะส่งขันหมากให้กับพ่อแม่ฝ่ายเจ้าสาว แล้วส่งต่อไปยังคนอื่นๆเป็นวงกลม จากนั้นผู้ใหญ่ฝ่ายเจ้าสาวจะเป็นผู้ถามคำถาม กับเจ้าบ่าวว่า มีเรือ มีขุม มีแหลม หรือไม่ สามารถค้าหอย แทงปลาได้หรือไม่ ถ้าได้ก็เป็นการเสร็จพิธี ถ้าไม่ได้ต้องให้พ่อแม่ฝ่ายเจ้าบ่าวฝึกหัดให้จนสามารถแทงปลาค้าหอยได้ พิธีการแต่งงานของชาวมอแกนจะจัดขึ้นในเวลากลางคืนซึ่งเมื่อเสร็จพิธีทุกคนก็จะร้องเพลงเต้นรำกัน

2. ประเพณีการเกิด ชาวมอแกนจะถือปฏิบัติเรื่องการคลอดตามแบบฉบับของพวกเขา มาตั้งแต่บรรพบุรุษ คือ นิยมคลอดกับหมอกกลางบ้านหรือหมอดำแย ซึ่งชาวเลเรียกว่า “แม่ทาน” จนกระทั่งถึงปัจจุบันก็ยังคงนิยมเช่นนั้น

ใบความรู้ที่ 4 (ต่อ)

เรื่อง วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

สถานที่ในการคลอดนั้นปัจจุบันชาวเลนิยมคลอดลูกที่บ้านของตนเอง โดยการคลอดบนแคร่ไม้ไผ่ที่ยกสูงขึ้น ส่วนครอบครัวที่ใช้เรือเป็นพาหนะเร็วร้อนก็มีบ้างเช่นกันที่ใช้เรือเป็นที่คลอดลูกด้วย ชีวิตของชาวเลที่อาศัยอยู่บนเรือนั้นเมื่อชาวเลรู้วันกำหนดจะคลอดในเดือนใดก็จะนำหมอดำแยที่เรียกกันว่าแม่ทานนั้นติดเรือไปด้วยเสมอ ถ้าหากเจ็บท้องกลางทะเลก็จะคลอดกันในเรือกลางทะเล ถ้าอยู่ใกล้ฝั่งหรือเกาะแก่งชาติ ก็จะพาเรือเข้าพักชายหาดหรือริมฝั่งในการคลอดนั้นนอกจากจะมีแม่ทานแล้ว หมอผีก็จะนั่งร่วมในการทำคลอดด้วย และหลังจากที่คลอดแล้วญาติพี่น้องต้องจัดพิธีเช่น ให่วีแม่ทานเพื่อขอให้ผีแม่ทานทั้งหลายได้โปรดช่วยกันปกป้องเด็กทารกที่เกิดขึ้นให้เจริญเติบโตอย่างปลอดภัย ส่วนผู้เป็นแม่นั้นจะต้องอยู่ไฟแม่จะต้องหมั่นรักษาสุขภาพของตนเอง อาหารที่กินจะเป็นเพียงข้าวสวยคลุกกับพริกไทยหรือเกลือเท่านั้น เพื่อว่าท้องจะได้ร้อนทำให้เลือดแข็งตัวเร็วขึ้น

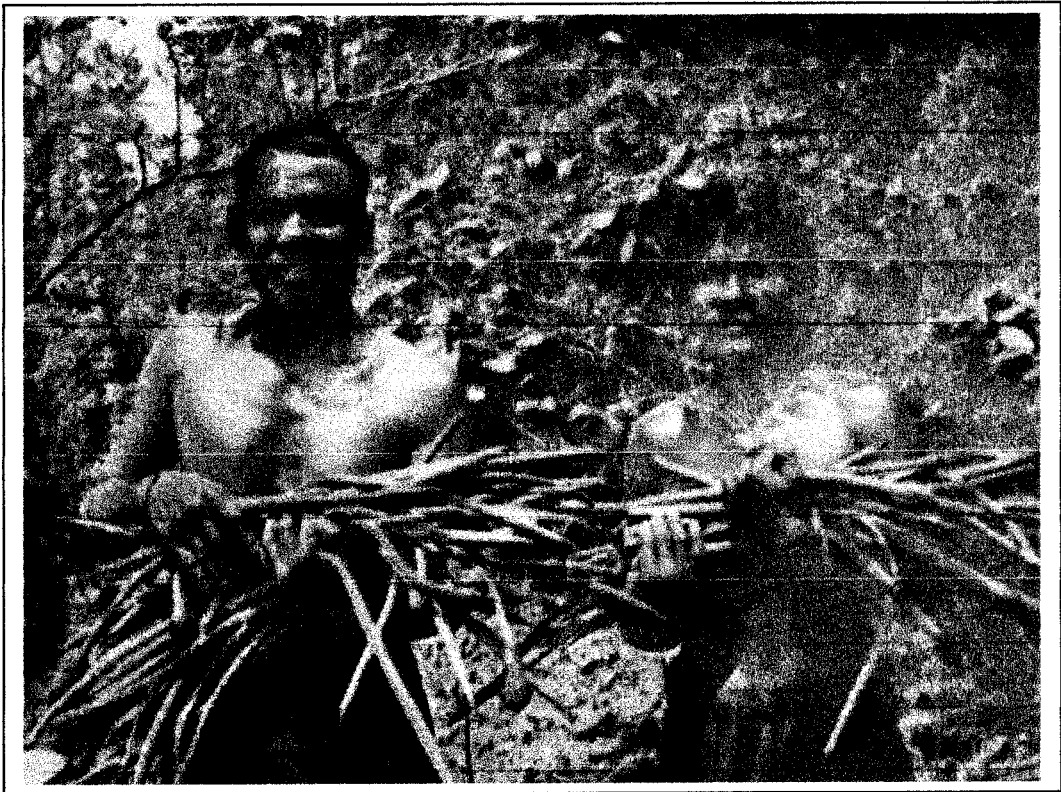
3. ประเพณีงานศพ หากมีการเสียชีวิตในหมู่บ้านผู้ชายทุกคนจะช่วยกันทำโลงไม้ อย่างหยาบๆ แล้วนำคนตายใส่ในโลง เก็บไว้ในบ้านผู้ตาย 2-3 คืน ซึ่งชาวมอแกนเรียกว่า “เผ่าศพ” จะมีการขับร้องพรรณนาถึงความดีของผู้ตายได้ตั้งสมไว้ จากนั้นนำไปฝังในหลุมลึกประมาณ 2 เมตร ซึ่งบริเวณที่ฝังศพของชาวมอแกนหมู่เกาะสุรินทร์ในปัจจุบันตั้งอยู่บริเวณอ่าวแม่ยาย ทางทิศตะวันออกของเกาะสุรินทร์เหนือ เขาจะฝังเสื้อผ้า ของกิน ของใช้ของคนตายทั้งหมดลงไปในหลุมด้วย เพราะมีความเชื่อว่าถึงแม้ว่าตายแต่ไม่ได้หมายความว่าอดตายศพไหนเป็นเด็กเล็กๆพ่อแม่จะทำของเล่นฝังลงไปให้ด้วย บางคนที่มีเรือเขาจะฟันเรือเป็นท่อนๆฝังลงไปให้ด้วยคนตายจะได้ไม่ต้องไปทำใหม่ เสร็จแล้วเอาดินกลบให้แน่นแล้วเอาต้นไม้ชนิดไหนก็ได้มาปลูกบนหลุมศพเป็นการจำ เพราะถ้านานๆไปจะลืม และต้นไม้ที่ปลูกจะช่วยให้คนตายไม่ต้องเป็นห่วงลูกหลานมากนัก ถัดต้นไม้งอกงามแสดงว่าลูกหลานทุกๆคนมีความสุขไม่ต้องเป็นห่วง ยกเว้นหัวหน้าเผ่าถ้าเกิดว่าตายไปเขาจะเอารูปแกะสลักด้วยไม้เปรียบเสมือนเป็นบรรพบุรุษของชาวมอแกนที่ได้ล่วงลับไปแล้ว

4. ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มมอแกนที่ยังคงยึดถือปฏิบัติมาจนถึงทุกวันนี้ คือ การเคารพเชื่อฟังผู้อาวุโส ได้แก่ หัวหน้าเผ่า แม่ทาน หรือ หมอดำแย รวมถึงคนแก่ๆทุกคน เพราะเป็นผู้คอยช่วยเหลือ ดูแลให้ปลอดภัย

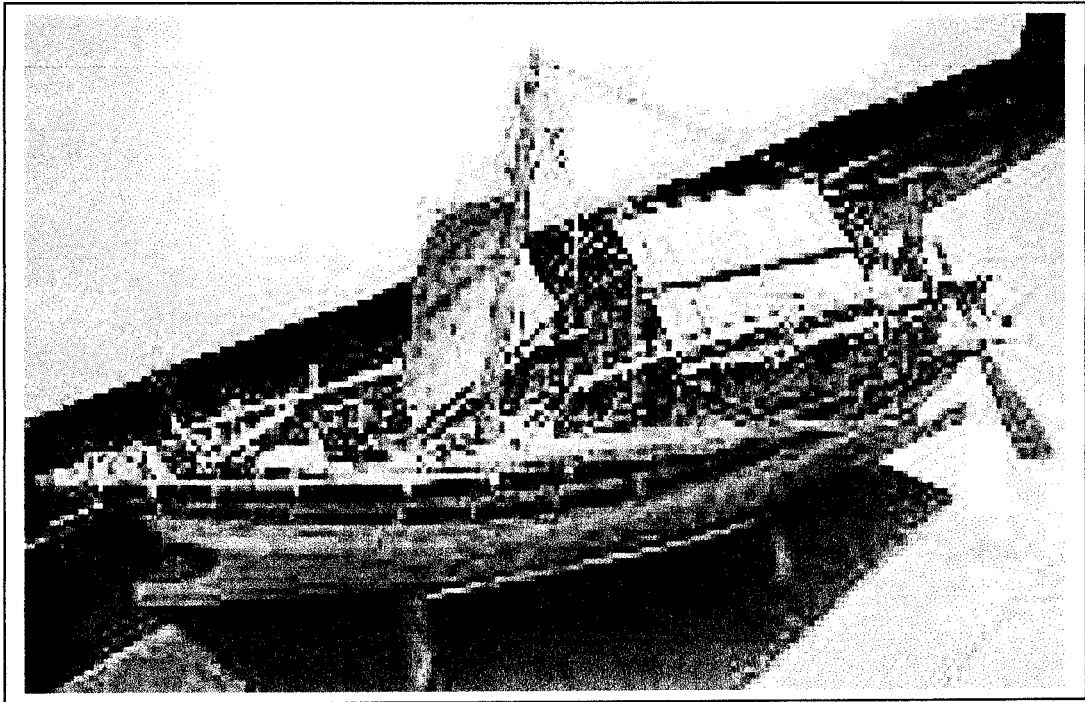
ที่มา : สมเกียรติ สัจจารักษ์ การสื่อสารการศึกษาของชาวเล หมู่เกาะสุรินทร์ กรุงเทพมหานคร

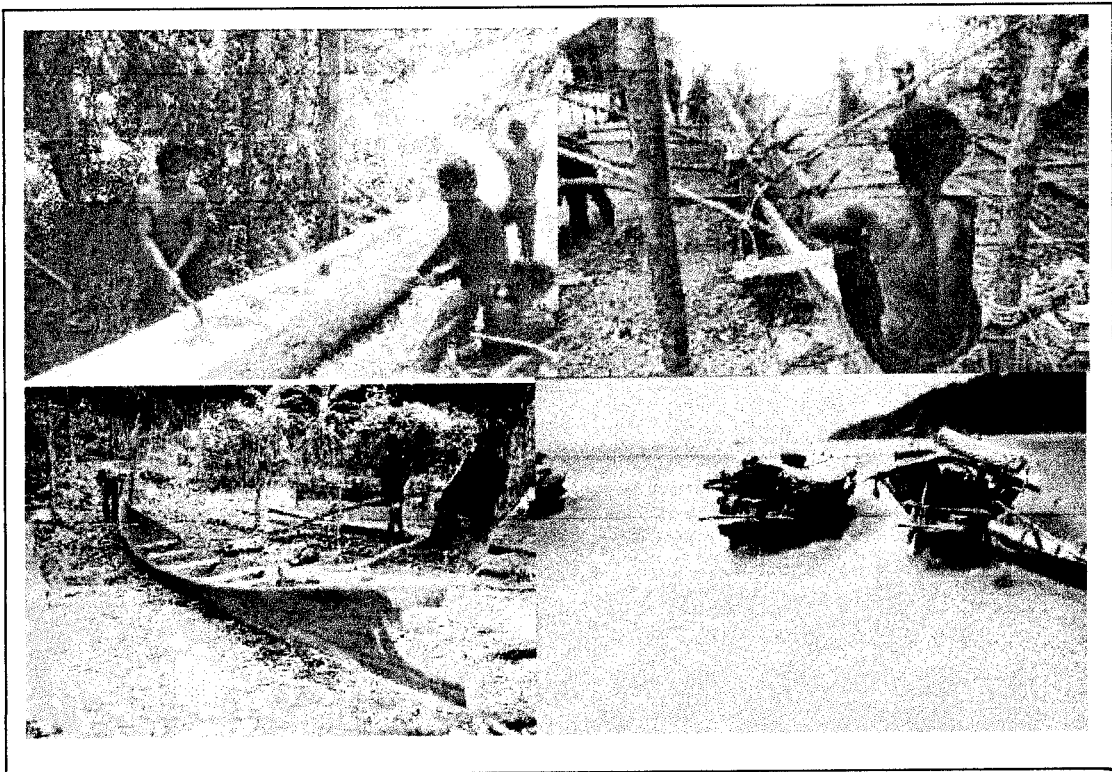
ภาพที่ 4.1 ผู้หญิงชาวมอแกนนิยมนุ่งโสร่งไม่สวมเสื้อ

ภาพที่ 4.2 ผู้ชายชาวมอแกนนิยมนุ่งกางเกงเงินไม่สวมเสื้อ

ภาพที่ 4.3 เรือกำบางจำลอง

ภาพที่ 4.4 การสร้างเรือกำบางเป็นทั้งพาหนะและบ้านของมอแกน

ใบงานที่ 4.2

เรื่อง วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาความรู้จากใบความรู้ที่ 4 แล้วสรุปเรื่องวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีในประเด็นคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนวิเคราะห์การแต่งกายของชาวมอแกนระหว่างอดีตและปัจจุบัน

.....
.....
.....
.....
.....

2. นักเรียนอธิบายความเชื่อและพิธีกรรมที่สำคัญของชาวมอแกนบนเกาะสุรินทร์

.....
.....
.....
.....
.....

3. เพราะสาเหตุใดที่ต้องปลูกต้นไม้ไว้บนหลุมศพคนตาย

.....
.....
.....
.....
.....

กลุ่มที่ สมาชิก 1..... 2.....

3..... 4.....

5..... 6.....

แบบสังเกตการปฏิบัติงานกลุ่ม

การปฏิบัติงานเรื่อง.....

กลุ่มที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

สมาชิกในกลุ่มประกอบด้วย 1.....ประธานกลุ่ม

2.....3.....

4.....5.....เลขานุการ

คำชี้แจง ให้ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องประเมินให้ตรงกับความเป็นจริง

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			หมายเหตุ
		1	2	3	
1	การทำงานเป็นขั้นตอน				
2	การให้ความร่วมมือในการทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การปฏิบัติงานตามข้อตกลงของกลุ่ม				
5	การปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

เกณฑ์การผ่านการประเมินนักเรียนในแต่ละกลุ่มจะต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 10 คะแนน

ผลการประเมิน

ผ่าน

ไม่ผ่าน

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

**แบบประเมินผลงานกลุ่ม
โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์**

กลุ่มที่.....ห้อง.....วิชา.....

ที่	ชื่อ-สกุล	ความถูกต้อง				วิธีการทางประวัติศาสตร์				วิธีการนำเสนอ				รวม
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

8 = ดีมาก

7 = ดี

6 = ปานกลาง

5 = พอใช้

1 = ปรับปรุง

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
เรื่อง วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

คำชี้แจง จงอ่านคำถามต่อไปนี้และพิจารณาเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบให้ถูกต้อง

1. ชาวมอแกนบนเกาะสุรินทร์ใช้ภาษาใดเป็นภาษาถิ่น

ก. ภาษาอุรักลาไวย	ข. ภาษากลุ่มมาซิง
ค. ภาษากลุ่มสิงห์บก	ง. ภาษามลายู
2. ชาวมอแกนมีเสื้อผ้าการแต่งกายเหมือนกับชนชาติใดในเอเชีย

ก. พม่า	ข. ลาว
ค. เวียดนาม	ง. จีน
3. ผู้หญิงมอแกนในอดีตจะใช้เครื่องประดับประเภทใด

ก. วัสดุธรรมชาติ	ข. เครื่องเงิน
ค. หินขัด	ง. ทองคำ
4. ชาวมอแกนนับถือศาสนาใด

ก. พุทธ	ข. คริสต์
ค. อิสลาม	ง. ไม่มีศาสนา
5. ชาวมอแกนมีความเชื่อในเรื่องใดมากที่สุด

ก. เรื่องวิญญาณ	ข. ปราศกฏการณ์ทางธรรมชาติ
ค. ไสยศาสตร์	ง. ถูกทุกข้อ
6. พิธีกรรมสำคัญของชาวเลที่มีต่อบรรพบุรุษคือพิธีกรรมใด

ก. พิธีการเกิด	ข. พิธีการทำศพ
ค. พิธีลอยเรือ	ง. พิธีการแต่งงาน
7. ขนบธรรมเนียมใดที่เกี่ยวข้องกับ “แม่ทาน”

ก. ประเพณีการเกิด	ข. ประเพณีการตาย
ค. ประเพณีการแต่งงาน	ง. ประเพณีการลอยเรือ

8. ชาวอเมริกันมีความเชื่อว่า การนำต้นไม้มาปลูกไว้บนหลุมฝังศพเพื่ออะไร

ก. ความเจริญเติบโตของชนเผ่า	ข. ความเจริญเติบโตของลูกหลาน
ค. จะได้ไม่ลืมว่าเป็นใคร	ง. ช่วยคุ้มครองรักษาลูกหลาน

9. ประเภทของศิลปกรรมใดที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรมลอยเรือ

ก. ประติมากรรม	ข. จิตรกรรม
ค. หัตถกรรม	ง. หัตถศิลป์

10. การใช้เวลารว่างในการจักสานใบเตยเป็นกระจุกและของใช้ต่างๆจัดเป็นงานศิลปกรรมประเภทใด

ก. ประติมากรรม	ข. จิตรกรรม
ค. หัตถกรรม	ง. หัตถศิลป์

**เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
เรื่อง สภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิต**

1. ข	6. ค
2. ก	7. ก
3. ข	8. ข
4. ง	9. ก
5. ง	10. ค

ภาคผนวก ค
ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 40 ข้อ เวลา 40 นาที

คำชี้แจงให้อ่านคำถามต่อไปนี้และพิจารณาเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยทำ
เครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบให้ถูกต้อง

1. อำเภอกระบุรีตั้งอยู่ในจังหวัดใดทางภาคใต้ของประเทศไทย

ก. กระบี่	ข. ตรัง
ค. พังงา	ง. ภูเก็ต
2. อุทยานทางทะเลที่ใดเป็นที่อยู่อาศัยของชาวเลกลุ่มมอแกน

ก. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน	ข. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์
ค. อุทยานแห่งชาติศรีพังงา	ง. อุทยานแห่งชาติเขาลำปี
3. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์มีพรมแดนติดต่อกับชาติใด

ก. ลาว	ข. พม่า
ค. กัมพูชา	ง. มาเลเซีย
4. ชื่อใดไม่ใช่เกาะที่สำคัญทั้ง 5 เกาะที่ตั้งอยู่ ณ ที่ทำการอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

ก. เกาะสุรินทร์เหนือ	ข. เกาะสุรินทร์ใต้
ค. เกาะไข่น้ำ	ง. เกาะแปด
5. ใครคือผู้ที่ค้นพบหมู่เกาะสุรินทร์

ก. พระยาสุรินทรราชา	ข. พระยาสุรศักดิ์มนตรี
ค. พระยารัษฎานุประดิษฐ์	ง. พระยาพระคลัง
6. ชาวเลในปัจจุบันอาศัยอยู่ภาคใดของประเทศไทย

ก. ภาคเหนือ	ข. ภาคใต้
ค. ภาคกลาง	ง. ภาคตะวันออก
7. ชื่อใดที่ไม่นิยมเรียกในหมู่ชาวเล

ก. ชวน้ำ	ข. ชาวไทยใหม่
ค. โอริงละอูด	ง. เซล้ง

8. ชาวเลเป็นเผ่าพันธุ์ที่อพยพมาจากกลุ่มแม่น้ำใด
- ก. แม่น้ำแยงซีเกียง
ข. แม่น้ำสาละวิน
ค. แม่น้ำคงคา
ง. แม่น้ำตาปี
9. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่เป็นปัจจัยให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นของชาวมอแกนมากที่สุด
- ก. การประกอบอาชีพ
ข. อิทธิพลของลมมรสุม
ค. การเกิดโรคระบาด
ง. การคมนาคม
10. ภาษาท้องถิ่นของชาวมอแกนเรียกว่าอะไร
- ก. ภาษาไทยใหม่
ข. ภาษาฮาวิ
ค. ภาษามลาโย-โพลินีเซียน
ง. ภาษาอูรักลาไวย
11. ชาวเลใช้พาหนะใดในการเดินทาง
- ก. เรือหัวโทง
ข. เรือสำเภา
ค. เรือแจว
ง. เรือแคนู
12. ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยทางกายภาพที่ทำให้ชาวมอแกนเลือกที่ตั้งหมู่บ้าน
- ก. เป็นอ่าวบังคลื่นลมได้
ข. มีแหล่งน้ำจืด
ค. ใกล้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
ง. อยู่ติดกับภูเขา
13. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้ชาวมอแกนเลือกสร้างที่อยู่อาศัยด้านนอกในทะเล
- ก. จอดเรือไว้จะเห็นได้ชัดเจน
ข. ลงเรือที่หลังบ้านได้
ค. ตกปลาจากบนบ้านได้
ง. บรรยากาศดี
14. ชาวมอแกนส่วนใหญ่มีรายได้ในฤดูกาลท่องเที่ยวโดยวิธีการใด
- ก. การจ้างงานของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์
ข. เก็บของป่าขายนักท่องเที่ยว
ค. เก็บเปลือกหอยขายนักท่องเที่ยว
ง. ประกอบอาชีพที่อื่น
15. สิ่งที่ทำให้รู้ว่าชาวมอแกนเริ่มตั้งถิ่นฐานอย่างถาวรคืออะไร
- ก. การปลูกสร้างบ้านเรือนแข็งแรงขึ้น
ข. การไม่ทำเรือมาใช้งาน
ค. มีงานทำเป็นประจำ
ง. การทำงานกับอุทยานหมู่เกาะสุรินทร์
16. ชาวมอแกนนิยมยกเสาบ้านมีอายุการใช้งานประมาณกี่ปี
- ก. 1-2 ปี
ข. 3-4 ปี
ค. 7-9 เดือน
ง. 10-11 เดือน

17. ชาวมอแกนนิยมยกบ้านให้หันหน้าไปทางทิศใด
 ก. ทิศเหนือ
 ข. ทิศตะวันตก
 ค. ทิศตะวันออก
 ง. ทิศใต้
18. ข้อใดไม่ใช่ความเชื่อของการตั้งบ้านเรือนของชาวมอแกน
 ก. ห้ามตั้งบ้านเรือนในบริเวณทางน้ำไหล
 ข. ห้ามตั้งบ้านเรือนในบริเวณแอ่งคางคก
 ค. ห้ามตั้งบ้านเรือนคร่อมต้นไม้
 ง. ห้ามตั้งบ้านเรือนในบริเวณหน้าภูเขา
19. ชาวมอแกนมีวิถีการดำเนินชีวิตแบบใด
 ก. แบบเร่ร่อน
 ข. แบบคนเมือง
 ค. การอยู่ในถ้ำ
 ง. สร้างบ้านอย่างถาวร
20. สังคมของชาวมอแกนมีลักษณะครอบครัวแบบใด
 ก. แบบเดี่ยว
 ข. แบบขยาย
 ค. แบบญาติพี่น้อง
 ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ข
21. การถ่ายทอดความรู้ให้ลูกหลานในสังคมมอแกนทำได้อย่างไร
 ก. การสอน
 ข. สังเกตพฤติกรรม
 ค. เรียนรู้จากการถ่ายทอด
 ง. คำบอกเล่า
22. สถานภาพทางเศรษฐกิจของมอแกนในอดีตมีลักษณะเป็นอย่างไร
 ก. เก็บบริโภคอาหารเพื่อหยั่งชีพจากป่าและทะเล
 ข. การแลกเปลี่ยนสินค้าทางทะเล
 ค. การทำงานรับจ้างให้กับอุทยานฯ
 ง. ไปทำงานบนบก
23. ข้อใดไม่ใช่คุณสมบัติของผู้นำของชาวมอแกนในอดีต
 ก. ผู้รอบรู้อันตรายของทะเลและแหล่งทรัพยากร
 ข. คนทรงและหมอผี
 ค. ผู้รับผิดชอบเรื่องพิธีกรรม
 ง. พูดภาษาไทยได้
24. ข้อใดไม่ใช่คุณสมบัติของผู้นำของชาวมอแกนในปัจจุบัน
 ก. สามารถติดต่อสื่อสารในภาษาไทยได้ดี
 ข. กล้าที่จะติดต่อกับบุคคลภายนอก
 ค. ผู้รับผิดชอบเรื่องพิธีกรรม
 ง. ผู้รอบรู้อันตรายของทะเลและแหล่งทรัพยากร
25. การศึกษาในสมัยก่อนของชาวมอแกนเป็นอย่างไร
 ก. ไม่เป็นทางการ
 ข. กึ่งทางการ
 ค. เป็นทางการ
 ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ค

26. โรงเรียนสุรสวัสดิ์ตั้งขึ้นในปีพ.ศ.ใด
ก. พ.ศ.2535	ข. พ.ศ.2536
ค. พ.ศ.2537	ง. พ.ศ.2538
27. นักเรียนชาวมอแกนมีเกณฑ์อายุเฉลี่ยกี่ปี
ก. 20-25 ปี	ข. 21-26 ปี
ค. 22-30 ปี	ง. 22-34 ปี
28. ชาวมอแกนทำงานตากแดดทั้งวันทำให้เป็นโรคต่างๆกเว้นโรคใด
ก. โรคผิวหนัง	ข. โรคทางเดินอาหาร
ค. โรคไข้มาลาเรีย	ง. โรคปวดบวม
29. หน่วยงานใดที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรับผิดชอบดูแลเรื่องสุขภาพของชาวมอแกน
ก. โรงพยาบาลคุระบุรีชัยพัฒน์	ข. อนามัยเกาะพระทอง
ค. อนามัยบ้านเตรียม	ง. หน่วยมาลาเรีย กองสาธารณสุข
30. ชาวมอแกนสามารถพูดได้หลายภาษากเว้นภาษาใด
ก. ภาษาพม่า	ข. ภาษามอแกน
ค. ภาษามลายู	ง. ภาษาชวา
31. แม่ทาน เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมใด
ก. พิธีการเกิด	ข. พิธีงานศพ
ค. พิธีงานแต่งงาน	ง. พิธีลอยเรือ
32. ในอดีตการแต่งกายผู้ชายจะนุ่งโสร่งคล้ายผ้าของชนชาติใด
ก. กัมพูชา	ข. พม่า
ค. จีน	ง. เวียดนาม
33. ผู้หญิงมอแกนในอดีตใช้เครื่องประดับประเภทใด
ก. เครื่องหินขัด	ข. เครื่องเงิน
ค. ทอง	ง. พลอย
34. ชาวมอแกนนิยมทำกำไลกันผีกระทำมาจากอะไร
ก. กระดองเต่ากระ	ข. กะละปิงหา
ค. เชือก	ง. หิน
35. ชาวมอแกนบนเกาะสุรินทร์นับถือศาสนาใด
ก. คริสต์	ข. พราหมณ์
ค. อิสลาม	ง. ไม่มีศาสนา

36. พิธีกรรมสำคัญใดที่เกี่ยวข้องกับโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ

ก. พิธีการเกิด

ข. พิธีสะเดาะเคราะห์

ค. พิธีการแต่งงาน

ง. พิธีบวช

37. พิธีลอยเรือจัดทำขึ้นเป็นประจำทุกปีซึ่งตรงกับเดือนใด

ก. เดือน 3

ข. เดือน 4

ค. เดือน 5

ง. เดือน 10

38. ของใช้ชนิดใดไม่ใช้ในพิธีการแต่งงานของชาวมอแกน

ก. ดอกไม้

ข. ฐูปเทียน

ค. ผ้าแพรเจ็ดสี

ง. น้ำมันต์

39. ข้อใดไม่ใช่วัตถุประสงค์ของการทำพิธีลอยเรือชาวมอแกน

ก. สะเดาะเคราะห์

ข. ขอขมาผีธรรมชาติ

ค. บูชาบรรพบุรุษ

ง. เสี่ยงทายดูความเจริญของลูก

40. ในพิธีงานศพจะนำต้นไม้มาปลูกไว้บนหลุมศพเพื่อวัตถุประสงค์ใด

ก. ดูความเจริญเติบโตของลูกหลาน

ข. เพื่อให้จำคนตายได้

ค. ขอขมาโทษผู้ที่ตาย

ง. เป็นที่ระลึก

เฉลย แบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

1. ก	11. ก	21. ข	31. ก
2. ข	12. ง	22. ก	32. ข
3. ข	13. ง	23. ง	33. ข
4. ง	14. ก	24. ค	34. ก
5. ก	15. ก	25. ก	35. ง
6. ข	16. ก	26. ค	36. ข
7. ก	17. ง	27. ง	37. ค
8. ก	18. ง	28. ข	38. ง
9. ง	19. ก	29. ค	39. ง
10. ค	20. ข	30. ง	40. ก

แบบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 40 ข้อ

คำชี้แจง จงอ่านคำถามต่อไปนี้และพิจารณาเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว
 โดยทำเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบให้ถูกต้อง

1. จังหวัดพังงาตั้งอยู่ในภูมิภาคใดของประเทศไทย

ก. ภาคกลาง	ข. ภาคใต้
ค. ภาคอีสาน	ง. ภาคกลาง
2. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์เป็นที่อยู่อาศัยของชาวเลกลุ่มใด

ก. กลุ่มมอแกน	ข. กลุ่มมอแกรีน
ค. กลุ่มอูรักลาโว้ย	ง. กลุ่มกะฉิ่น
3. พม่ามีอาณาเขตติดต่อกับอุทยานแห่งชาติทะเลที่อยู่ทางภาคใต้ของไทย

ก. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	ข. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง
ค. อุทยานแห่งชาติศรีพังงา	ง. อุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะสิมิลัน
4. ข้อใดไม่ใช่เกาะที่สำคัญทั้ง 5 เกาะที่ตั้งอยู่บน ที่ทำการอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

ก. เกาะสุรินทร์เหนือ	ข. เกาะสุรินทร์ใต้
ค. เกาะไข่	ง. เกาะแปด
5. พระยาสุรินทรราชา เป็นบุคคลที่ค้นพบเกาะใด

ก. เกาะสุรินทร์	ข. เกาะช้าง
ค. เกาะพระทอง	ง. เกาะภูเก็ต
6. ภาคใต้เป็นที่อยู่อาศัยของคนพื้นเมืองเดิมกลุ่มใด

ก. มูเซอ	ข. มอญ
ค. กะเหรี่ยง	ง. มอแกน
7. ชื่อน้ำเป็นชื่อที่ไม่นิยมเรียกในชนหมู่มุสลิม

ก. มอแกน	ข. ชาวไทยใหม่
ค. โอริงละอูด	ง. เซลิ่ง

8. แม่น้ำแยงซีเกียง เป็นแม่น้ำที่ชนพื้นเมืองกลุ่มใดอพยพมา
ก. มูเซอ	ข. มอแกน
ค. กะเหรี่ยง	ง. มอญ
9. ชาวมอแกนเกิดโรคระบาดใช้วิธีการแก้ไขปัญหอย่างไร
ก. อาศัยอยู่บนบ้าน	ข. อพยพย้ายถิ่นฐาน
ค. อาศัยอยู่ในเรือ	ง. ถูกทุกข้อ
10. ภาษามลาโย-โพลินีเซียน เป็นภาษาท้องถิ่นของชนพื้นเมืองใด
ก. กะเหรี่ยง	ข. มอญ
ค. ยะไข่	ง. มอแกน
11. เรือหัวโพงเป็นศิลปวัฒนธรรมของชนกลุ่มใดในประเทศไทย
ก. มอญ	ข. ฉวน
ค. มอแกน	ง. ชาไก
12. ชาวมอแกนเลือกที่จะตั้งถิ่นฐานที่มีแหล่งน้ำจืด เป็นอ่าวบังคลื่นลมได้ ใกล้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เพราะสาเหตุใด
ก. ใช้เป็นแหล่งในการดำเนินชีวิต	ข. ดึงดูดผู้มาเยี่ยมชม
ค. ตั้งตามโหราศาสตร์	ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ค
13. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้ชาวมอแกนเลือกสร้างที่อยู่อาศัยด้านนอกในทะเล
ก. จอดเรือไว้จะเห็นได้ชัดเจน	ข. ลงเรือที่หลังบ้านได้
ค. ตกปลาจากบนบ้านได้	ง. บรรยากาศดี
14. การจ้างงานของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ก่อให้เกิดรายได้ของชาวมอแกนในฤดูกาลใด
ก. ฤดูการท่องเที่ยว	ข. ฤดูฝน
ค. ฤดูหนาว	ง. ฤดูมรสุม
15. การปลูกสร้างบ้านเรือนแข็งแรงขึ้นทำให้เราสังเกตเห็นถึงวิถีชีวิตของชาวมอแกนเป็นอย่างไร
ก. ไม่มีการอพยพย้ายถิ่น	ข. การตั้งถิ่นฐานที่มั่นคง
ค. มีความคิดที่สร้างสรรค์ขึ้น	ง. มีความเจริญขึ้น
16. เครื่องใช้ประเภทใดที่มีอายุการใช้งาน 1-2 ปี
ก. เส้าบ้าน	ข. เรือ
ค. หลังคาบ้าน	ง. อุปกรณ์หาปลา

17. ชาวอมก๋อยนิยมยกบ้านให้หันหน้าไปทางทิศใต้เพราะสาเหตุใด
- ก. ความเชื่อที่สืบทอดกันมา
ข. หันหน้าหาทะเล
ค. ง่ายในการดูแลรักษา
ง. เพื่อให้แสงแดดส่องผ่านได้
18. ข้อใดไม่ใช่ความเชื่อของการตั้งบ้านเรือนของชาวอมก๋อย
- ก. ห้ามตั้งบ้านเรือนในบริเวณทางน้ำไหล
ข. ห้ามตั้งบ้านเรือนในบริเวณแอ่งคางคก
ค. ห้ามตั้งบ้านเรือนคร่อมต้นไม้
ง. ห้ามตั้งบ้านเรือนในบริเวณหน้าภูเขา
19. การใช้วิถีชีวิตแบบเร่ร่อน เป็นการดำเนินชีวิตของชนกลุ่มใด
- ก. กะเหรี่ยง
ข. ปะกาเกยอ
ค. มอแกน
ง. ชาไก
20. ชาวอมก๋อยมีลักษณะครอบครัวแบบขยายเพราะเหตุใด
- ก. อยู่กันแบบเครือญาติ
ข. แต่งงานแล้วแยกกันเป็นครอบครัว
ค. อยู่กันเป็นกลุ่ม
ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ค
21. การสังเกตพฤติกรรมเป็นวิธีการถ่ายทอดความรู้ที่ถูกกล่าวถึงในสังคมอมก๋อยได้รับอย่างไร
- ก. การปฏิบัติตามแบบ
ข. การเลียนแบบอย่าง
ค. เรียนรู้จากการถ่ายทอด
ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ข
22. เก็บบริโภคอาหารเพื่อหยั่งชีพจากป่าและทะเล การทำงานรับจ้างให้กับอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ การแลกเปลี่ยนสินค้าทางทะเลกับนักท่องเที่ยว เป็นวิธีการดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจใด
- ก. เศรษฐกิจแบบพึ่งพา
ข. เศรษฐกิจแบบพึ่งตนเอง
ค. เศรษฐกิจแบบพอเพียง
ง. ถูกทุกข้อ
23. ข้อใดไม่ใช่คุณสมบัติของผู้นำของชาวอมก๋อยในอดีต
- ก. ผู้รอบรู้อันตรายของทะเลและแหล่งทรัพยากร
ข. คนทรงและหมอผี
ค. ผู้รับผิดชอบเรื่องพิธีกรรม
ง. พูดภาษาไทยได้
24. ข้อใดไม่ใช่คุณสมบัติของผู้นำของชาวอมก๋อยในปัจจุบัน
- ก. สามารถติดต่อสื่อสารในภาษาไทยได้ดี
ข. กล้าที่จะติดต่อกับบุคคลภายนอก
ค. ผู้รับผิดชอบเรื่องพิธีกรรม
ง. ผู้รอบรู้อันตรายของทะเลและแหล่งทรัพยากร
25. การศึกษาไม่เป็นทางการในสมัยก่อนของชาวอมก๋อยเป็นอย่างไร
- ก. เรียนรู้โดยการถ่ายทอด
ข. เรียนรู้โดยเลียนแบบพฤติกรรม
ค. เรียนรู้โดยการเล่าสู่กัน
ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ข
26. โรงเรียนแห่งแรกที่ตั้งบนเกาะสุรินทร์ พ.ศ.2537 มีชื่อเรียกว่าอะไร
- ก. โรงเรียนสุรัสวดี
ข. บ้านบางหว้า
ค. โรงเรียนบ้านปากจก
ง. บ้านหินลาด

27. นักเรียนชาวมอแกนมีเกณฑ์อายุเฉลี่ยอยู่ช่วงกี่ปี
ก. 20-25 ปี	ข. 21-26 ปี
ค. 22-30 ปี	ง. 22-34 ปี
28. เนื่องจากการทำงานตากแดดทั้งวันของชาวมอแกนทำให้เป็นโรคต่างๆกเว้นโรคใด
ก. โรคผิวหนัง	ข. โรคทางเดินอาหาร
ค. โรคไข้มาลาเรีย	ง. โรคปวดบวม
29. หน่วยงานใดที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรับผิดชอบดูแลเรื่องสุขภาพของชาวมอแกน
ก. โรงพยาบาลคุระบุรีชัยพัฒน์	ข. อนามัยเกาะพะตอง
ค. อนามัยบ้านเตريم	ง. หน่วยมาลาเรีย กองสาธารณสุข
30. ชาวมอแกนสามารถพูดได้หลายภาษากเว้นภาษาใด
ก. ภาษาพม่า	ข. ภาษามอเกิน
ค. ภาษามลายู	ง. ภาษาชวา
31. พิธีลอยเรือเป็นพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับอะไร
ก. การเกิด	ข. การตาย
ค. การแต่งงาน	ง. บรรพบุรุษ
32. ผู้ชายชาวมอแกนในอดีตมีการแต่งกายนุ่งโสร่งคล้ายผ้าของชนชาติใด
ก. เวียดนาม	ข. พม่า
ค. จีน	ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ข
33. ผู้หญิงมอแกนในอดีตนิยมใช้เครื่องประดับประเภทใด
ก. เครื่องหินขัด	ข. เครื่องเงิน
ค. ทอง	ง. พลอย
34. ชาวมอแกนนำกระดองเต่ากระมาทำเป็นเครื่องประดับประเภทใด
ก. กำไล	ข. แหวน
ค. ต่างหู	ง. สร้อยคอ
35. ชาวมอแกนบนเกาะสุรินทรนับถือศาสนาใด
ก. คริสต์	ข. ฮินดู
ค. อิสลาม	ง. ไม่มีศาสนา
36. พิธีกรรมสำคัญใดที่เกี่ยวข้องกับโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ
ก. พิธีการเกิด	ข. พิธีการตาย
ค. พิธีการแต่งงาน	ง. พิธีลอยเรือ

37. พิธีลอยเรือจัดทำขึ้นเป็นประจำทุกปีซึ่งตรงกับเดือนใด

ก. เดือน 3

ข. เดือน 4

ค. เดือน 5

ง. เดือน 10

38. พิธีการแต่งงานของชาวมอแกนไม่ใช่ของใช้ชนิดใด

ก. ดอกไม้

ข. รูปเทียน

ค. ผ้าแพรเจ็ดสี

ง. น้ำมันต์

39. พิธีลอยเรือจัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใด

ก. สะเดาะเคราะห์

ข. ขอมมาศีลธรรมชาติ

ค. บูชาบรรพบุรุษ

ง. ถูกทุกข้อ

40. ชาวมอแกนคู่ความเจริญเติบโตของลูกหลานได้จากพิธีกรรมใด

ก. พิธีการเกิด

ข. พิธีการแต่งงาน

ค. พิธีงานศพ

ง. พิธีลอยเรือ

เฉลย แบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

1. ข	11. ค	21. ง	31. ง
2. ก	12. ก	22. ง	32. ง
3. ก	13. ง	23. ง	33. ข
4. ง	14. ก	24. ค	34. ก
5. ก	15. ข	25. ข	35. ง
6. ง	16. ก	26. ก	36. ง
7. ก	17. ก	27. ง	37. ค
8. ข	18. ง	28. ข	38. ง
9. ข	19. ค	29. ค	39. ง
10. ง	20. ข	30. ง	40. ค

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ นางสาววรรณวิไล ใจเกลี้ยง

เกิดวันที่ 14 มีนาคม 2523

ที่อยู่ปัจจุบัน 92 หมู่ 5 ตำบลโคกยาง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านหินลาด ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

ตำแหน่ง ครูผู้ช่วยโรงเรียนบ้านหินลาด

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2536 ระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังข์ทองวิทยา
อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

พ.ศ.2539 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเหนือคลองประชานำรุง
อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

พ.ศ.2542 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอำมาตย์พานิชนุกูล
อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

พ.ศ.2546 ระดับปริญญาตรี ค.บ.สถาบันราชภัฏภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

ประวัติการทำงาน

พ.ศ.2546 ครูผู้สอน โรงเรียนอิสราอนุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

พ.ศ.2547 – พ.ศ.2548 ครูผู้สอน โรงเรียนสังข์ทองวิทยา
อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

พ.ศ.2548 - พ.ศ.2549 เจ้าหน้าที่ธุรการและงานสารบรรณ ฝ่ายกิจการ
นักเรียนโรงเรียนอำมาตย์พานิชนุกูล อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

ประวัติการรับราชการ

บรรจุครั้งแรก วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ.2549 โรงเรียนบ้านหินลาด
จังหวัดพังงา

ปัจจุบัน ครูผู้ช่วยโรงเรียนบ้านหินลาด อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

งานที่ปฏิบัติ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หัวหน้ากลุ่มงานกิจการนักเรียน

ครูแนะแนว

ครูสหกรณ์